

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 12887

IN NAYEM VEG

Ivan Andriienko

*The original of this title comes from the permanent collection of the
YIVO Institute for Jewish Research, New York, NY*

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

0-657-12887-2

9780657128876T.PS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x101, or by email at cmadsen@bikher.org.

פּוֹנֵרֵנִי

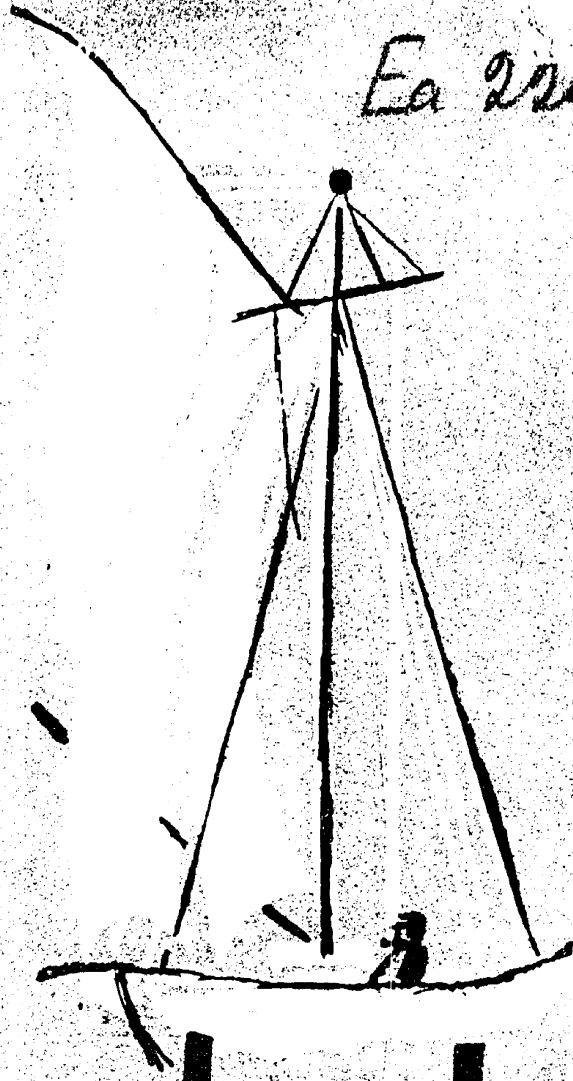
88

שִׁדְרֵי

עֵי 204

כֵּן
לְ

אֵלֵינוּ
לְעֵלְמֵנוּ
וְלֵאלֹהֵינוּ

וְלֵאלֹהֵינוּ וְלֵאלֹהֵינוּ

Ea 2241

שול-און פיאנערן-ביבליאטעק

איוואנ אנדריענקא

אין נייעם וועג

יידיש - פ. האַפּשטיין

דערליבט פונעם פעלזשישן היטנשאפטלעך-מעסן
רפאָנזש טעקסט צו באנוצן אין די ביבליאטעק
פון די סאָדערז-הנשטאלטן 841 א 18/vii 1930

№ 86

מעלזכע-פארלאג פאר די נאציאָ-
נאלע מינדערהייטן און אוסר"ר

כארקאוו 1932 קיעח

Ea 22411

שול- און פיאנערן- ביבליאטעק

איוואן אנדר'ענקא

אינ נייעמ וועג

יידיש - פ. האפשטיין

דערלינגט פונעם פעלכישן וויסנשאפטלעך-מעטא-
דאלאגישן סעקטער צו באנוצן אינ די ביבליאטעק
פון די סאנדערז-הנשטאלטן 841 № 18/vii 1930

№ 86

מעלוכע-פארלאג פאר די נאציא-
נאלע מינדערהיטן און אוסר'ר

כארקא 1932 קיעח

די גיבליקאגראמישע פארצייענונג
מונעם בוך און די שיטעריג סאר
גיבליקאטעק-קאטאלאג זייענען פאבער
דרוקט אין צייטשריפט פון דרוק און
אין דעם קארטן-רעפערטארי פון
דער אוקראינישער זיכער-פאלאטע

סאראטוו. רעדאקטער—מ. קאמעניטשינ
טעכנ. רעדאקטער—כ. ליומקיס
הילע געצייכנס—ע. היידלמאן
קאָרעקטער—מ. דובינסקי
איבערגעגעבן אין זאצ 22—25/IV
דערלויבט צום דרוק 32—3/VI
פאפיר 90 × 62 — 29 קג

אלוקר. פאליגראם. מארייניקע
אינסערנאצאנאלע דרוק. קיעח,
רויטער פלאצ, 2a. באשט. 208—
3 000 עקזעמפלאר. 7 דרוק-זייגן.
אָנלייט 9828(2787)

ד ע ר י א מ א י ז פ א ר י אָ ס ע מ ט

א הויכער געלער פישער מיט א געשטופלט פאָנעם איז אריין
אין שטוב. ער האָט געמאכט עטלעכע טריט צו דער באַנק מיט
די שווער-געוואָרענע פיס, האָט לאנג געזוכט אונטער זיך אן
אָרט מיט דער האנט, קעדיי אוועקלייגן דעם פארשמאָלצענעם
הוט פון קעמלוואָל, און ערשט דאן האָט ער א שווערן זיפּ
געטאָן. זיין פרוי דארקע, א דאר ווייבל, דערצו נאָך אויסגעצערט,
האָט צוערשט ניט באַמערקט דעם מאַנס פארזאָרגטקייט. זי האָט
זיך געפאָרעט אין א ווינקל צווישן אויוון און דער אלטער
הילצערנער בעט און גלייכגילטיק געפרעגט:

— ווען קלייפסטו זיך אפן יאמ?

נאָר דער פערצניאָריקער יאט, וואָס האָט לעבן טיש גע-
פלאַכטן עפעס א שטריקל פון אלטן פלאַקס, האָט גלייך באַמערקט
דעם פאָטערס פארזאָרגטקייט. ער האָט געמאכט א באַוועגונג
אָפּצוגיין פון טיש, און אפּ זיין מיעסן פלאַנדן און קירפאָטן
פאָנעם, וואָס איז געווען געדיכט פאָרויט מיט זומער-שפרענ-
קעלעך, האָט זיך אויסגעדריקט א פיטע. אָבער זינע גרויע,
שטענדיק ערנסטע אויגן האָבן באַגעגנט דעם פאָטערס פארדיי-
געטן בליק, זינע שווערע באַוועגונגען, און די פיטע, וואָס האָט
זיך באַמ יאט שיר פונעם מויל ניט ארויסגעריסן, איז געבליבן
שטעקן אין האַלדן. דער יאט האָט זיך געדרייט ארום דעם פאָ-
טער, אימ אופמערקזאם נאָכגעקוקט און ערשט נאָכדעם, ווי די
מוטער האָט זיך אָפּגערופן, האָט ער זיך ווידער גענומען פאר
זיין שטריקל.

גריגאָר געשטשאַדן האָט ניט באלד געענטפערט דער פרוי. ער
האָט אפּריער א קראַצ געטאָן די פאָטיליצע און האָט א קרעכצ
געטאָן — „עכ“, און דאן ערשט האָט ער כמורנע אין א זיט א זאָג
געטאָן:

— מיר וועלן היינט אינגאנצן ניט פאָרן.
דארקעס ברעמען האָבן פארווינדערט אונטערגעשפארט די
געדיכטע קנייטשן אפן שטערן.
— פארוואָס? דו האָסט זיך דאָך געקליבן.
— א פארשלעפעניש! וואסיל איז אזוי קראנק, אז ער שטייט
ניט אופ.

נעשטשאדימ האָט זיך אופגעהויבן אונג האָט פארוואָרגט דורכ־
געשפאנט איבערן שטוב.

— און דאָ פונקט איז אזא גוטער וועטער. אפ די האטשעקעס
איז געוויס דאָ פיש. צוויי טעג שטייען זיי פארשטאָטן (*). אָט א
קאָפֿדרייעניש! מע דארף געלט, און איך קאָפּעראטיוו גיט
מען ניט: פאר די צוגעשטעלטע פיש שוין אָפּגענומען אינגאנצן.
די פרוי האָט געייצעט:

— גיב א בעט שוועדונען אָדער מאַקריען, מיזאַל מיט דיר
א לויפ טונ ארויסציען די האטשעקעס מיט די נעצן.
גריגאָר איז באַרויגעז געוואָרן.

— סא, כאכאַמע דו ביסט! כִּי האָב שוין אָן דיר געבעטן.
שוועדונ איז היינט געפאָרן מיט די נעצן, און מאַקרי איז נאָך
פונ נעכטן אָן אפן יאמ. האָסט געזען, אז א פישער זאָל ארומ־
שפאצירן אין אזא זעלטענעם טאָג? גיי ארומ איבערן גאנצן
דאָרף, וועסטו קיינעם ניט געפינען. ע— עכ, א פארשלעפעניש!
סע גייט ניט.

דער פישער האָט ארומגעשפאנט איבערן צימער אהיין און
צוריק.

— און פיש איז זיכער פאראן. מאָרגן קאָן זיך דער ווינט
פֿיטן, ער קאָן ווערן שטארקער, וועסטו זיך אהיין ניט דער־
קלייבן. וואָס וועסטו מיט אימ מא...

נעשטשאדימ האָט ניט פארענדיקט, ער האָט זיך א דריי געטאָן
אפ די אָפּצאסן און האָט זיך אָפּגעשטעלט פאר דער פרוי.

— איך וועל, ווייזט אויס, דיך מוזן מיטנעמען. — און אָפּמעסטן־
דיק מיט די אויגן איר מאַגער געשטאלט, האָט ער צוגעגעבן:

(* פארשיטן — הייסט שטעלן נעצן אָדער האטשעקעס.

— כאַטש צאַרעס וועל איך דאָרט האָבן פון דיר, אָבער מיר
וועלן ווי סײַט איז ארויסקריכן.

דארקע האָט נאָכגעפיק א נויג געטאָן דעם קאַפּ.

— פון מײַנעטוועגן... אָבער ערשט מאָרגן נאָכן אָנפײַסן, איך
האָב פאַרשטשניעט ברויט. כיוועל פאַרטאָג אָפּנאַקן.

— פאַרטאָג מוז מען שוין דאָס געפעס ארויסציען*.)

— וואָס־זשע טוט מען מיטן ברויט?

— דו וועסט די דײַזשע ארויסטראָגן אין קעלער.

גריגאָר האָט מיט די פינגער צעקעמט זײַן באָרד, וואָס איז
געווען געדיכט ווי א טרוקענער וויכאַט פון יאַמ־גראָז, וואָס
שטייט צו צום קיל**.) פון באַרקאַס, און האָט א ווילע געקוקט
אפּ דער סטעליע, דערנאָך האָט ער אריבערגעפירט זײַן בליק
אפּן זון.

— עפּשער גאָר פרווון מיט טימאַשען, סײַווי וועט אלצײַנע
הילף זײַן.

דארקע האָט א שפּאַן געטאָן צום מאַן און האָט פּראָטעסטירט.

— מיטן קלײַנעם? און איך אזא ווײַט? די נעצן זײַנען דאָך

פאַרשאַטן אפּ א שטרעקע פון אכצן ווערסט.

נעשטשאַדימ האָט אָבער זי שוין ניט געהערט. ער איז מיט־

אַמאָל פּריילעכער געוואָרן, ער איז צוגעגאַנגען צום זון און

האָט אים א פאַטש געטאָן איבער דער פלייצע.

— האָ! וואָס פאַר א קלײַנער איז ער! שוין א געוונטער יאַט!

טימאַש האָט פאַרגעסן וועגן זײַן ביטע. די צען קאַפּיקעס,

וואָס ער האָט געוואָלט באַמ טאַטן אויסבעטן, זײַנען אים ארויס־

געפלוּיגן פון קאַפּ. ער איז רויט געוואָרן באַ דעם פאַטערס

לויב־ווערטער, און א פּרייד האָט זיך צעשפּילט אין זײַנע ערנסטע
אויגן.

— מירן פאָרן, טאַטע, איאָ?

און קעדי דער פאַטער זאָל ניט כאַראַטע האָבן, האָט ער

אים אָנגעכאַפּט באַ דער האַנט און האָט לעבעדיק ווײַטער גערעדט:

* געמעס — א רײ האַטשעקעס.

** קיל — דער אַנטערשטער טײַל, דער גרונט־טײַל פון שײַט.

— איך קאָן האלטן דעם רודער, איך קאָן האלטן די זעגלען.
מירן פֿאַרן? די מאמע דארף דאָך פאקן פרויט.
נעשטשאדימ האָט טרויעריק א שמיכל געטאָן.
— יאָ, וויזט אויס, אזוי. וואָס קאָן מען טון, אז וואסיל איז
קראנק געוואָרן?

די מוטער האָט ווידער געפרוווט דערווידערן:
— און ווער וועט ארבעטן מיטן פאגאָר?*) דאָס קינד האָט
נאָך אפילע אינ די הענט קיין פאגאָר ניט געהאלטן.
— ער וועט שוין ווי סיניט איז ארבעטן מיטן פאגאָר, — האָט
דער פאָטער א מאכ געטאָן מיט דער האנט. — און דו האָסט אימ
אָפט געהאלטן אינ די הענט?
ער האָט זיך אנטשיידן אויסגעדרייט צו דער פאנק, גענומען
דעם הוט און האָט א געשריי געטאָן צום יאט:
— קלייב זיך, טימאָשע! מיר גייען פאלד צום ברעג.
— דו האָסט דאָך ערשט צו פארטאָג זיך געקליבן? — האָט
זיך די מוטער געכידעשט.

— אויב ס'קומט שוין אזוי אויס, אז איך לאָז זיך מיטן יאט,
וועל איך פארנאכט ארויסשפרינגען אפ דער קאָסע און וועל
איבערנעכטיקן אפן מיט. פונדאָרטן איז נעענטער, — האָט נעש-
טשאדימ געענטפערט און איז ארויס אינ הויף אריין.
טימאָשען האָט זיך געדאכט, אז ער איז מיטאמאָל אויסגע-
וואקסן אפ א גאנצן קאָפּ. וואָס הייסט, מע וועט דאָך טאקע אפ-
דערעמעסן ארויספֿאַרן! ברעכנ די האטשעקעס! די דאָזיקע ארבעט
פילן דאָך אויס נאָר דערוואקסענע פישערס. און דער יאט איז
פונקט אינ דעם עלטער, ווען ס'וויקט זיך ארויסוויזן פאר א
גרויסן.

אפן יאט איז אימ אויסגעקומען צו זיין: ער איז פון צייט
צו צייט געפֿאַרן מיטן פאָטער אינ שטעטל. איינמאָל נאָענט
לעבן ברעג אָנגעטרעפן אפ א פיש-פאנג. עמעס, געכאפט פיש
האָבן דער פאָטער און דער פעטער וואסיל, און ער האָט נאָר
געקוקט, וויאזוי מע טוט עס.

(*) פאגאָר — א לאנגער שטעקן מיט א קרוק אפן עק.

און אָט איצטער לאָזט ער זיך אפ און עמעסער ארבעט. ער וועט זײַן מיטן פּאָטער אפן באַרקאס, פּונקט ווי זײַנער א גלײַכונג— ווי און עמעסער פישער. און דער איקער— ער וועט קומען צו הילף, מע וועט אפ אימ לייגן אכט, ווי אפ א דערוואקסענעם, ווי אפ א נוצלעכע פאמיליע מיטגליד.

טימאַשעס גאַנצער וועזן איז פול געוואָרן מיט שטאַלצ. דאָס יינגל האָט סאָליד אפ זיך אָנגעצויגן עפעס אלטוואַרג, און צו־ גייענדיק צום טיר, האָט ער אפ צוריק געוואָרפן א פאַרזאָרגטן בליק (דער פּאָטער טוט עס אזוי שטענדיק)— צי האָט ער, הייסט עס, גאַרניט פאַרגעסן. דאן איז ער ארויס פון שטוב. די מוטער האָט מיט זאָרג עטלעכע מאָל א זיפּ געטאַן.

אז זיי זײַנען פאַרפֿי דעם דאָרפ געגאַנגען צום ברעג, האָט טימאַשע געשפּאַנט נאָכן פּאָטער מיט א שטאַלצן אויסזען און זיך באַמיט אזוי עס טון, ווי עס טוען עס דערוואקסענע פישערס: זיך געהוידעט שווער מיטן טולפ.

די יאַטלעך, זײַנען כאַוויירימ, וואָס האָבן אימ אָפּגעשטעלט אפן וועג, האָט ער שטאַלצ מיט א באַס געזאָגט:

— מיר פאָרן אזש אפ יענער זײַט קאָסע ברעכן די האַטשעקעס.

— געלער שעד! — האָבן זיך די יאַטן מיט אימ גערייזט.

אן אנדערש מאָל וואָלט אימ זייער פאַרדראָסן דאָס רייזן. ער וואָלט פאַרפירט א געשלעג, זיך נויקעם געווען פאַר אזא באַליידיקונג, אָדער זידלענדיק זיך, וואָלט ער פאַרדעקט די געדיכטע קליינע אפן פּאַנעם און וואָלט אוועקגעשפּאַנט ערגעץ אינ א הינטערגעסל. איצט האָט ער דערופן ניט געלייגט קיינ אכט און האָט מיט פיטל זיך אויסגעשפּייגן.

קעדיי דעם פּאָטער צופרידנשטעלן, האָט טימאַשע פלייסיק געאַרבעט באַם ברעג, צוגעגרייט דעם באַרקאס צום אָפּשווימען. ער האָט אויסגעשעפט דאָס וואסער, האָט פאַנאַנדערגעבונדן די צונויפגעוויקלטע זעגלען, און אז מע האָט זיך גערירט פון אָרט, איז ער אריינגעשפּרונגען אין וואסער און האָט אָנגעהויבן אָפּשטופן די שיפ פון ברעג. אז ער האָט עפעס ניט ריכטיק געטאַן, האָט דער פּאָטער אפ אימ אָנגעשרייען ווי אפ א דערוואקסענעם:

— גוילעם, אָט אזוי בינדט מען צו א שקאַט*? אנו, ריר זיך גיכער! פון וואָסער זײַט שטופסטו? גיי צו דער קאַרמע**). דעם יינגל איז אנגענעם געווען צו הערן דעם פאַטערס אויסגעשרײען: מע לייגט אפּ אימ אכט, ער איז אן עמעסער געהילף. און שוין זיצנדיק איז באַרקאס איז אימ פון די וויי-טערדיקע געדאַנקען, וואָס האָבן זיך איבערגעפלאַכטן מיט דײ-געס, נאָך אנגענעמענער געוואָרן.

ער איז א דערוואַקסענער. ער וועט העלפן איז דער פּי-שערײ... וואָלט ער נאָר איצט זיך גוט ארויספאוויזן, וואָלט דענסטמאָל דער טאטע ניט ארומגעגאַנגען אזוי כּמורנע. אזוי איז ער שטענדיק איז קאס, אז דער דאלעס דערגײט די יאָרן, מע שלאָגט קוים אויס די הויצאַע.

„ניטאָ קײן הילף פון אײגענע. עפעס אפּ א טויזנט שטיק האטשעקעס דארפּ מען זיך אויך שפּאַנען מיט עמעצן“, איז אימ איז זיקאַרן אופגעקומען דעם פאַטערס אָפטע רײד.

איצט וועט ער שוין זײַן א פישער, ווי דען — ער איז דאָך שוין א גרויסער!

און דאָס יינגל האָט אויסגעצויגן די הענט. נאָך ניט קײן שטאַרקע, ניט אינגאַנצן קײן שטייפּע, נאָר וואָס וואַקסן איז דעם עלטער פון די ארבל ארויס.

דער פאַטער האָט אימ איבערגעריסן זײַנע געדאַנקען.

— קרייך ארײַן איז באַק און שלאָפּ זיך אביסל אויס. מיר האָבן נאָך מער פון א שאַ ביזן מיט אפּ דער קאַסע, — האָט ער א געשרײ געטאָן פון דער צווייטער זײַט שיפּ, וווּ ער האָט מיט אײַן האנט צוגעהאַלטן דאָס הענטל פון רודער און מיט דער צווייטער — דאָס שטריקל פון עק שקאַט.

אַבער טימאַשען גײט ניט קײן שלאָפּ. ער האָט זיך ברייט צעזעצט אפּ דער פעדערהשטער טײל פון באַרקאס, האָט פּאַרלייגט א פּוס אפּ א פּוס. אזוי, האָט ער געזען, טוט דער פעטער וואסיל.

* שקאַט — די שטריק, וואָס ציט צו דעם הינטערשטן עק פון זעגל צום באָרט, צום ראנד פון שיפּ.

** קאַרמע — דער הינטערשטער טײל שיפּ.

אונ מיט אן ערנסטן אָנגעשטרענגטן פליק האָט ער געטוקט
אפן קיל פון באַרקאס, פונקט ווי פון זײַן אכטונג געבן איז
אָפּגעהאנגען דער גאַנצער גאַנג...

נעשטשאַדימ האָט זיך זײַנע מאכשאַוועס. זײ שווימען אין זײַן
קאָפּ פונקט ווי כוואליעס און האָבן גאָר קײן ברעג ניט.
איך וועל האָבן צאָרעס פאַם ברעכנ די האַטשעקעס. ניט
אײן פיש וועט אוועק אין יאַמ. עכ— א לעבנ! געמוזט נעמען
דאָס קינד אין יאַמ... ווען וועט שוין בעסער ווערן? דו האָרע-
וועסט, האָרעוועסט פון קינדווײַז אָן, און דער דאלעס שלינגט
אײן אלצ. אָט דאַרפּ מען קויפן שיכ פאַרן קלײנעם— ער וועט
דאָך ווינטער ניט גײן פאַרוועס— און פונוואַנען וועסטו נעמען,
אז אפּ אײן געפעס שפאַנסטו זיך אינצווײַען. קאָן דען קלעקן
אפּ צוויי מישפּאַכעס? אן אומגערעטעניש— ברויט איז טײַער,
אלצ איז טײַער. עכ! סײַען דאָרט קלאַנגען וועגן קאַלעקטיוון,
אַבער קײנער פאַ אונדז אין דאָרפּ נעמט זיך ניט צו דעם. כאַטש
א קוק טון אפּ זײ, עפּשער טויג עס טאַקע. סע ארבעט דאָך א
קאַמונע אפּ דער ערד, און מע זאָגט גאָר נישקאַשע. עפּשער
וואַלטן אונדז כאַטש די קאַלעקטיוון ארויסגעשלעפט פון דער
קאַטאַרוזשנער ארבעט, פון דער טאַג-טעגלעכער נויט...

גענעכטיקט האָבן זײ אפּן מיט אין באַרקאס, צוגעפעסטיקט
אימ צום ברעג, און טימאַשע איז נאָכן קײנמאָל אזוי זײַט ניט
געשלאָפּן, ווי אָט די נאַכט.

אומגעכאַפט האָבן זײ זיך זײַער פרי, ווי סײַ איז נאָר אריבער
האַלבע נאַכט. ווי נאָר טימאַשע האָט פאַנאנדערגעריסן די פאַר-
שלאָפענע אויגן, האָט ער דערהערט דעם פאַטערס פאַרדײַגעט
בורטשען. נעשטשאַדימ איז אומגעגאַנגען אפּן ברעג, האָט זיך
אָנגעפויגן צו די כוואליעס און האָט זיך צוגעהערט אָדער האָט
אונטערגעשטעלט דעם פּאַנעם אנטקעגן דעם מײַסטראָ (*).

— דער מײַסטראָ וועט זיך צעהוליען— דאָס איז קלאָר ווי
דער טאַג. אָדער פאַרטאַג, אָדער אז די זון וועט אופגיין.

(* מײַסטראָ — צאַפּן-מײַרעוודיקער ווינט.)

ער האָט פאריסן דעם קאָפּ אין דער הייב און האָט לאנג
געקוקט אין דער ווייט אפּן טונקעלן האַריוואָנט, וואָס איז
געווען געדיכט פארווייט מיט ווייטע ברענענדיקע שטערנד-
לעב.

— אָדער ער וועט זיך אינגאנצן צעלאָזן, אָדער ער וועט א
וויילע א שפּאס טון. גלייב ווי ניט ער איז עס — די שטערנדלעך
זיינען אזוי לויטער...

מיט אזעלכע געדאנקען האָט דער פּאָטער א רופ געטאָן
דעם זון.

— לאָמיר גיכער רירן פונדאנען, מיר, זאָלן ביז פארטאָג
זיינ אפּן אָרט! עפּשער וועלן מיר ביז זונ-אויפגאנג באווייזן
אופּרעכנ דאָס געפּעס.

איז מען געשווומען: דער פּאָטער אפּן הינטערשטן טייל
לעבן רודער, און דאָס יינגל פונפּאַרנט אפּ דער פּראָווע, ווייל
ער האָט באקומען א באפעל: קוק זיך איינ שארפּ פאַרויס, מיזאָל
ניט דורכשפּרינגען פארבײַ דעם בויאָק*.)

טימאָשע האָט זיך אריבערגעבויגן איבערן קיל און האָט
פלייסיק אויסגעפילט דעם פּאָטערס אָנזאָג — די אויגן האָבן אימ
אזש אָנגעהויבן וויי טאָן פונ אַנשטורענגונג, ווייל ווייט וועסטו
דען זען אין דער שטאָק-פינצטערניש, וווּ ס'באוועגן זיך שווער
איינטאָניקע, קאמ גלאנצנדיקע יאמ-כוואליעס. ער האָט מוירע
געהאט אויסדרייען דעם קאָפּ, ער זאָל ניט דורכלאָזן דעם בויאָק.
ס'ווייזט אויס, אז א בליק פונ א געניטן פישער איז שארפּער
פונ א יונגן, גאַרניט דערפארענעם בליק. טימאָשע האָט, דאכט
זיך, גאַרנישט דורכגעלאָזט, ווען ס'האָט זיך דערהערט דעם
פּאָטערס שטימ:

— לאָז אראָפּ די זעגלען! געקומען!

דער יאט האָט גענישטערט מיטן בליק אהינ, אהער, ער האָט
אַבער גאַרניט געזען אין יאמ. לאנג קוקט קאָן מען ניט, ווייל

* בויאָק — א שווימ-העלצל אָדער א פאס, וואָס דינט אלס צייכנ, וווּ עס
ליגט דער אנקער, אָדער וווּ עס שטייען נעצן. א צייכנ אסן וואסער.

די ארבעט ווארט. ער האָט אפגיב אָנגעהויבן פאנאנדערלאָזן די גינדאציע *) פון זעגל־בוימ.

ערשט דאן, ווען דער זעגל איז שורשנדיק געפאלן איז דער ברייט פונ־בארקאס, האָט טימאַשע באמערקט א טונקעלע שמאטע, וואָס האָט זיך געבאַמפלט אפ א שטעקן. וועלכער האָט ארויס־געשטעקט פון וואסער. דאָס איז געווען דער בויאָק.

ווייט איז מיורעכ־זייט האָט דער האָריזאָנט פאנאנדערגע־שפרייט א העלע דעק, און ס'האָט אָנגעהויבן טאָגן.

נעשטשאדימ האָט זיך גענומען פאר די וועסלעס. דער באַכער האָט זיך א כאפ געטאָן.

— טאטע, איך וועל שיפן.

ס'וועט פאר דיר אויך קלעקן ארבעט, — האָט דער פאָטער א שמייכל געטאָן.

ער איז צוגעשווימען צום בויאָק און האָט אימ אָפגעבונדן. דערנאָך האָט ער אָנגעטאפט איז וואסער דעם שפיץ פון דעם געפעס. ער האָט אָנגעהויבן ארויסציען דעם לעצטן שיפ־אנקער פאר א געפלאַכטן קייטעלע. ער איז אָבער געווען טיפ אינגע־גראָבן איז גרונט און איז, ווייזט אויס, פארשווענקט געווען מיט זאמד — און האָט זיך בעשומויפן ניט אונטערגעגעבן.

— העלפ אויך, באַכערל, — האָט דער פאָטער דערלאנגט טימאַשען אן עק שטריקל.

דער יאט האָט זיך א ריס געטאָן פון אָרט און האָט זיך אָנגעכאפט אן דער שטריק. ער איז אָבער געווען צו שוואכ.

— מיט וואסילן איז גאָר עפעס אנדערש, און מיט אימ וועלן מיר ניט ארויסקריכן, — האָט נעשטשאדימ א קלער געטאָן און האָט זיך אויסגעגלייכט. ער, האָט באטראכט די נאסע שטריק, דערנאָך דעם זון. טימאַשע האָט פארשטאנען דעם פאָטערס גע־דאנקען, פארשטאנען זיין בליק. ער האָט זיך געפילט שולדיק פאר זיין שוואכקייט, איז געדיכט פארויטלט געוואָרן און האָט זיך צעפינטלט מיט די ווייעס.

*) גינדאציע — א שטריק, מיט וועלכן מ'בינדט צו דעם זעגל.

— לאַמיר זיך נאָכאמאָל אָנשטרענגענ, — האָט ער ניט דרייט פאָרגעלייגט.

נעשטשאַדימ האָט א מאַכ געטאָן מיט דער האַנט.
— ס'וועט זיך גאָרניט באַקומען. לאַמיר בעסער אָנציען די זעגלען, און דערנאָך וועלן מיר א פרוּז טאָן.

דער אלטער האָט אַרומגעוויקלט אַן עק שטריק אַרומ דעם זעגל־בוים, — זיי האָבן אַפּגעוויבן די זעגלען, און ער האָט אַנגעשטעלט דאָס שיפל אַפּ דעם אָנגעצויגענעם שטריק. דאָס האָט געהאַלפּן. זיי האָבן אַרויסגעריסן דעם אַנקער פּונ גרונט. זיי האָבן ווידער אַפּגעוויבן די זעגלען.

די מיטלסטע אַנקערס זיינען אזוי טיפּ ניט אַגעווען איינגע־ גראָבן, און מע האָט פאַרשפּאַרט אָנציען די זעגלען, קעדיי זיי אַרויסציען.

דער פּאָטער האָט זיך גענומען פאַרן ברעג פּונ דעם געפּעס, קעדיי עס אַרויסצונעמען, און האָט געלערנט דעם זון.

— דו זעצ זיך איבער אפּן ראַנד פּונ דער שיפּ און האַלט דעם באַגאָר אינ די הענט. ווי איך וועל נאָר א געשריי טונ: „גיב דעם באַגאָר“, גרייט זיך צו און גיב אַכטונג אפּן געפּעס. אז סע וועט זיך באַווויזן א פּיש אפּן האַטשעק, גיב אימ גלייך א כאַפּ מיטן באַגאָר.

— און דאָס שיפל? עפּשער זאָל איך זיך זעצן צום רוּדער?

— מע דאַרפּ ניט. אז מירן אַרויסנעמען דאָס געפּעס, וועלן מיר עס נאָכשלעפּן נאָך זיך, — האָט נעשטשאַדימ האַלב באַרויגעזן געענטפּערט און האָט גלייך כאַראָטע געהאַט:

— א שאָד, וואָס כ'האַב אימ ביזן אהער קיין איין מאָל ניט מיטגענומען מיט זיך. וואָלט ער כאַטש געווען געזען, ווי ס'טוט זיך אלץ.

טימאָשע האָט געכאַפּט דעם באַגאָר און האָט זיך אַריבערגע־ בויגן איבערן ראַנד, די אויגן אָנגעשטרענגט אפּן וואַסער. דער פּאָטער האָט אָנגעהויבן אַרויסנעמען דאָס געפּעס — א געוויינ־ לעכע לאַנגע שטריק. אפּ א געוויסן אַפּשטאַנד איינס פּונ צווייטן זיינען אפּ דער שטריק געהאַנגען האַטשעקעס אפּ שטריקלעך.

אָט האָבן זײַנע געניטע הענט דערפילט דעם פאנג אדאנק דעם,
וואָס די שטריק זײַנען געוואָרן שווערער ווי געוויינלעך און
אָנגעהויבן לײַכט ציטערן. א קורצער אויסגעשרײַ:

— באַגאַר!

טימאַשעס הענט האָבן זיך געטרייסלט פון אופרעגונג. אפן
וואסער האָט א פאָכע געטאָן א טונקל־זילבערנער עק פון אן
אָסעטער. דאָס ייִנגל האָט א מאַכ געטאָן מיטן באַגאַר... און
האָט ניט געטראָפן. דער פאָטער האָט אָפגעלאָזט די שטריק און
האָט בײַז א דונער געטאָן:

— די אויגן זײַנען דיר ארויס!

ער האָט אָבער דערזען דאָס אופגערעגטע ייִנגל און האָט
טרויעריק א שאָקל געטאָן מיטן קאָפּ.

— זעצ זיך אפ מיין אָרט און צי פאמעלעך די שטריק, דו
וועסט זען, ווי איך וועל פארטשעפּען.

זײ האָבן זיך איבערגעזעצט. צו זייער גליק האָט זיך דער
אָסעטער ניט אָפגעריסן פון האטשעק, און אז דער פאָכער האָט
א צי געטאָן פארן שטריק, האָט דער אלטער נעשטשאַדימ פלינק
א כאַפּ געטאָן דעם פיש אפן באַגאַר, זײ האָבן אימ ארײַנגע-
שלעפּט אינ שיפל. דער פיש איז געווען ניש קײן קלײַנער, פון
א פּוּד אנדערהאלבן. דער פאָטער האָט פאָרגעזעצט ארויסנעמען
דאָס געפּעס. דאָס צווייטע מאָל איז אפן האטשעק געהאנגען
א סעווריוגע. טימאַשע האָט איצטער אויך ניט געטראָפן — דער
פיש האָט זיך אָפגעריסן און איז אוועק. דער פאָטער איז גאַר
אופגעבראכט געוואָרן.

— א שײַנע הילף זיך גענומען, — האָט ער א שפּײַ געטאָן.
דעם דריטן פיש האָט שוין דאָס ייִנגל גוט געטראָפן. די
ארבעט האָט זיך אײַנגעאָרדנט, און גיך זײַנען אינ שיפל געלעגן
עטלעכע אָסעטרעבן, א סעווריוגע און א גרויסע בעלוגע, וואָס
זי האָט מען אויך שיר־שיר־ניט אײַנגעלאָזן.

סײַהאָט אָנגעהויבן טאָגן. נעשטשאַדימ האָט זיך אזוי פארטאָן
אינ ארויסנעמען דאָס געפּעס, אז ער האָט גאַר פארגעסן אינ
דעם ארום. ארום זײַ איז עפּעס געשען אומגעוויינלעכט. דער

יאמ איז עפעס מיטאמאָל געל געוואָרן... די ווייכע איינטאָניקע
כוואליעס זינען אופגעברויזט געוואָרן ווי צעפאטלטע האָר
אפן קאָפּ.

דער פישער האָט ערשט דאן דערפילט די סאקאָנע, ווען א
שטארקע כוואליע האָט פלוצים אזוי א וואָרפ געטאָן דאָס שיפל,
אז דער אלטער האָט פונ האנט שיר ניט ארויסגעלאָזט די שטריק
פונ דעם געפעס. ער האָט אופפגעהויבן דעם קאָפּ, האָט א קוק
געטאָן אפן ארומ און האָט פארדריגעט געמורמלט:
— ס'ווערט פריש. — א'א, אן אומגליק! מיר זאָלן כאָטש
גיכער פארענדיקן!...

זיי האָבן איילנדיק פאָרגעזעצט די ארבעט. מיט יעדער וויילע
איז אלץ פרישער געוואָרן, און די כוואליעס האָבן זיי אלץ
מער געשטערט. ווען זיי זינען דערגאנגען ביזן קעגניכער-
דיקן אנקער, האָבן שוין די כוואליעס געשטורעמט. אפן יאמ
האָט זיך אָנגעהויבן א שטורעם. נעשטשאדימ האָט א שלעפגעטאָן
דעם אנקער, איינמאָל, נאָכאמאָל, סע גיט זיך ניט אונטער, נאָר
דאָס שיפל האָט זיך א בויג געטאָן, און א כוואליע האָט עס
פארפלייצט. ארויסרייסן דעם אנקער מיט דער הילפ פונעם
שיפל איז גאָר איבעריק געווען צו טראכטן, און דער פישער
האָט די שטריק אָפגעהאקט מיט א האק. מע האָט אָנגעהויבן
אָנציען דעם זעגל. אָבער ניט אזוי גרינג האָט זיך עס איינגע-
געפן. דער ווינט האָט אימ געוואָרפן, ארויסגערייסן דעם שקאָט
פונ די הענט, און באמ יינגל האָט ניט געקלעקט קיין קויעכ
אונטערצוציען די גינדאציע. מיט גרויס מי האָט דער פאָטער
אָנגעצויגן דעם שקאָט און האָט אָנגעצילט דאָס שיפל קעגן
די כוואליעס.

צום ערשטן האָט טימאָשע קיין שרעק ניט געפילט. ער איז
געווען באהערשט פונ מאָדנע געפילן און פונ אופרעגונג, וואָס
האָט אימ ארומגעכאפט, ווען זיי האָבן ארויסגענומען די האטשע-
קעס. דער פאָטער אליין איז אויך געוואָרן רויקער און האָט
באקומען א שוויגנדיק-באשטימטן אויסזען, זיכער אינ יעדן קער
זינעם, פונקט ווי די פריערדיקע דיגע האָט זיך פונ אימ אָפגעטאָן.

דאָס ייִנגל האָט ניט געוויסט, אז א געניטער פישער באַמיט זיך זײַן רויקער אינ מינוטן פון דער גרעסטער סאַקאַנע, ווייל פון זײַן רויקײַט הענגט אָפּטמאָל אָפּ זײַן לעבן.

אַבער מיטאַמאָל איז דאָס שיפל הויב אונטערגעוואָרפן גע-
וואָרן אפּ א כוואליע און איז נאָך פלינקער אראָפּגעטראַגן
געוואָרן אראָפּ. באַמ ייִנגל איז פאַרקילט געוואָרן דאָס בלוט,
דאָס געזיכט איז בלאַס געוואָרן. ער האָט דערשראַקן א געשריי
געטאָן, האָט זיך אויסגעגליטשט און האָט זיך אָנגעכאַפּט מיט
די הענט באַמ ברעג פון פאַק. אינ דער מינוט האָט א צווייטע
כוואליע זיך אריבערגעקײקלט איבערן קאַפּ. ער האָט ניט באַ-
וויזן זיך באַדענקען, ווי ער האָט דערהערט א בייזן אויסגעשריי:
— וואסער, גיס אויס דאָס וואסער!

מיט א ציטערדיקער האַנט האָט ער אָן דער זײַט אָנגעטאַפּט
דאָס קריגעלע און האָט פאַרפּליושטשעט די אויגן, ווייל דער
באַרקאַס האָט ווידער זיך א הוידע געטאָן, ער האָט זיך דער-
מאַנט עמעצנס ווערטער, וואָס מע האָט געזאָגט אינ דאָרפּ:
„האַסטו מוירע, קוק ניט אפּן ברויזנדיקן יאַמ, נאָר אינ שיפל“
דאָס ייִנגל האָט באַהערשט זײַן שרעק, האָט צעעפּנט די אויגן
און האָט א קוק געטאָן אפּ דער קופּע פיש פאַר זיך... ווידער
האָט דער פּאָטער פון ערגעץ הויב א געשריי געטאָן. דעמאָלט
האָט טימאַשע ניט אראָפּגענומען די אויגן פון דעם אויבערשטן
אַסעטערס עק, האָט גיך געשעפּט מיטן קריגעלע און האָט אויס-
געגאַסן דאָס וואסער. ער האָט זיך פאַרכאַפּט מיט זײַן ארבעט,
און זײַן פאַכעד האָט זיך ביסלעכווייז צעזײַט. נאָר אופּהייבן
דעם קאַפּ, א קוק טאָן אפּן ארום האָט ער ניט געוואָגט.

אזוי האָט געדויערט באַ א האַלבער שאַ. קיינער האָט פאַר
דער צײַט קיינ וואָרט ניט אויסגערעדט. מיטאַמאָל האָט טימאַשע
אַינגעהערט דעם פּאָטערס פּריילעך ברומען.

— שטאַרק זיך, זונעלע, שוין באלד די קאַסע! מיר וועלן
זיך מיט מאַזל ווי ס'איז ארויסקאַראַבקען.

דאָס ייִנגל האָט אופּגעהויבן דעם קאַפּ. אפּ א ווערט רעכטס
פונעם שיפל האָט זיך איבערן וואסערדיקן טהאַמ די לאַנגע

קאסע איינגעהילט אין שוימ פון דעם צוגעשלאָגענעם וואסער.
ס'איז גלייב געוואָרן פריילעך אפן הארצן, אָבער ניט אפ לאנג.
פלוצים האָט זיך דאָס שיפל אומנאטירלעך א דריי געטאָן, און
איינצייטיק האָט זיך דערהערט נעשטשאדימס איבערגעשראָקע
נער קאָל:

— איי, דער רודער!

טימאָש האָט אהיין א קוק געטאָן. אפ דער קארמע איז געש-
טאנען דער פאָטער און האָט אומבאהאַלטן פאנאנדערגעפירט
די הענט מיט אן אָפגעפראָכענעם שטיקל רודער. דער רודער
אליין האָט א שוועב געטאָן פונדערווייט אפ א כוואליע. ס'האָט דאָס
שיפל א טראָג געטאָן אינדערהייב און פון א פינפמעטערישער
הייב א וואָרפ געטאָן אראָפ. דאָס יינגל האָט זיך מיט ציטערדיקע
הענט אָנגעכאפט פארן זעגל און איז צוגעזאָטן געוואָרן צום
נאסן האַלצ. ער האָט מיט דערשראָקענע אויגן א קוק געטאָן
פאָרויס אפ א נייער אנטקעגנדיקער כוואליע, וואָס האָט דראָ-
ענדיק א מאכ געטאָן מיטן שפיץ און איז אפ א וויילע געבליבן
הענגען איבערן שיפל, ווי א געל-בליינע סטראשידלע, און
דעמאָלט האָט זי זיך א וואָרפ געטאָן אפ זיי, זיך צעשפרונגען
ווי א פאָנטאן אפן קיל. דער פאָטער האָט ערגעץ געכריפעט:

— הייב אופ, הייב אופ, גיכער!

און דאָס יינגל האָט נאָך פעסטער זיך איינגעקלאמערט אין
האַלצ. נעשטשאדימ האָט אָפגעלאָזט דעם עק פון שקאָט און איז
א שפרונג געטאָן צו אימ. ער האָט אָנגעטראָפן אפ א פיש, האָט
זיך אויסגעגליטשט און א פאל געטאָן אפן ראנד. דער עק פון
שקאָט האָט זיך פארפלאָנטערט אין די האטשעקעס. איז דער
רעגע האָט דער מיסטראָ א זעץ געטאָן אין דעם אָנגעצויגענעם
זעגל, און א זייטיקע כוואליע האָט א קלאפ געטאָן אונטערן
באָרט, און דאָס שיפל האָט זיך א קער געטאָן אין א זייט. דער
אלטער נעשטשאדימ איז אריבערגעפאלן פון יענער זייט באָרט,
איז וואסער, דער אָנגעצויגענער זעגל האָט זיך אוועקגעלייגט
אפ דער כוואליע און דאָס וואסער האָט זיך אריינגעריסן אין
שיפל, איז באק אריין.

טימאָשע האָט פֿונ אָנהייב גאַרניט פֿארשטאנען, ווייל עטלעכע
כוואליעס האָבן זיך איבער אימ אריבערגעקליקט און אימ פֿאר-
בלענדט די אויגן. דאָס ערשטע, וואָס ער האָט דערפֿילט, איז
א שרעקלעכע ווייטיק אינ דער האנט, ווייל דער שקאָט האָט
זי צוגעקוועטשט צום דעק און צום זעגל־בוימ. דאָס יינגל האָט
זי געפרוווט ארויסשלעפֿן, נאָר דאָס האָט זיך אימ ניט איינגע-
געפֿן. אן עק גינדאציע האָט זיך נאָך אויך דערצו ארומ איר
פֿארפֿלאַנטערט. די כוואליעס האָבן אָנגעהויבן שלאָגן דאָס אומ-
באהאַלפענע שיפל. דער הינטערטייל האָט זיך אראָפֿגעלאָזן אינ
וואסער, און דער פֿאָדערשטער טייל האָט זיך אופֿגעהויבן. דאָס
יינגל האָט באַטראַכט דעם שטורעמדיקן ארומ. ער האָט דער-
זען דעם פֿאָטער אפֿ א הויכער כוואליע. ער איז געשווומען
צום שיפל און האָט געקעמפֿט מיט דער סטיכיע. די סטיכיע
איז אָבער שטארקער פֿונ א מענטשן. דער שעטעכ צווישן אימ
און דעם שיפל האָט זיך אלץ מער און מער פֿארגרעסערט.
טימאָשע האָט ניט אויסגעהאלטן און איז געפֿאלן כאלאָשעס.

ד ע מ פ י ש ע ר ס א ו מ ג ל י ק

ווי קען דארקע נעשטשאדימיכע אינשלאָפּן, אז זי דארפֿ אָט
אָט אופשטיין פאקן ברויט? און דאָ האָט זי נאָך דיגעס וועגן
וירטשאפט־איניאָנימ.

— אָט דאָס וועל איך אָפּפאקן דאָס לעצטע געבעקל, און
דערנאָך גיי ווידער קויפן — און פאר וואָס? דו מאטערסט זיך,
מאטערסט זיך א גאנצ לעבן, און דו עסט זיך קיינמאָל צו זאט
ניט אָן מיט ברויט. ס'קומט דאָך ערשט דער הארבסט, פאראן
נאָך וועלכער ס'איז פאנג, און דאָ וועט צושפרינגען דער ווינ־
טער... מע וועט פארדרייט ווערן. אַכ־אַכ, וויפל דיגעס מע האָט
עס פונעם דאלעס! דו האָפסט פון טאָג צו טאָג, אז ס'וועט
פעסער ווערן און צום סאָפּ?..

אזוי האָבן זיך די געדאנקען געקנוילט בא דער פרוי אין
מויעך, האָבן זיך אין א שטייפן קנורפ צונויפגעפלאַכטן, אפ קיינ־
מאָל ניט צו פאָטער ווערן פון זיי, דעם פארדרייטן קאָפּ גיט
צו בארויקן.

ווייסט ניט נעשטשאדימיכע, צי זי איז געשלאָפּן, צי זי האָט
נאָר די אויגן צוגעמאכט, און מע דארפ שוין אופשטיין. זי האָט
זיך אופגעכאפט, האָט אָנגעצונדן דעם לאָמפ און האָט זיך אָן־
געהויבן פאָרען אין שטוב: אינגעהייצט אין אויוון, פארקנאָטן
דאָס ברויט, דערנאָך האָט זי א קוק געטאָן אין פענצטער.

— זע, ס'טאָגט שוין, ווייזט אויס, — האָט זי זיך פארבידעשט.
איך דער רעגע האָט זיך צו איר פונדרויסן דערטראָגן א
נייער אומגעוויינלעכער גערויש פונעם יאמ. זי האָט זיי באומרויקט.

— צי דען האָט זיך דער מייסטראָ געשטארקט?
זי איז ארויסגעלאָפּן אין הויפ און האָט זיך צוגעהערט.

זי האָט ביז ווייטעק אינ די אויגן זיכ איינגעקוקט אפ לינקס
אינעם באוועגלעכע האַריוואָנט, וואָס איז געווען גרוי פונ וואסער-
שטויב, געקוקט אהינ ווו ס'האָט באדארפט זיין דער מיס. זי
האָט גאָרניט געזען, אלץ האָט זיכ באהאלטן הינטער יענער
באוועגלעכקייט...

עטלעכע מאָל איז נעשטשאדימיכע ארויסגעלאָפן אויסקוקן
אירע פישכאפערס. מיט א טויט-פלאסן פאָנעם, מיט צעפאטלטע
האַר, מיט אויגן פול מיט איבערמענטשלעכע ייעש און שרעק
האָט זי זיכ יעדער מאָל איינגעקוקט אינ דער צעווילדעוועטער
וואסער-ראכוועס. דעמאָלט האָבן די איינווינער אפן הויכ
מעשופעדיקן ברעג געקענט זען אן איינזאמע דערשלאָגענע
פרויען-געשטאלט, פארשטומט אינ מענטשלעכע טרויער. פאר-
נאכט האָט זיכ דער מיסטראָ גענומען איינשטילן, און באגלייכ
מיט אימ האָט זיכ דער יאמ איינגעשטילט. דארקע איז ווידער
ארויסגעשפרונגען אפן ברעג פול מיט האָפענונג. אפ די איינ-
געשטילטע כוואליעס האָבן זיכ באוויזן עטלעכע זעגלען. די
פרוי האָט זיכ שארפ איינגעקוקט, געזוכט צווישן זיי דעם בא-
קאנטן זעגל מיט א שווארצן פאס אינמיטן, וואָס זי וואָלט אימ
פאר עטלעכע ווערסט דערקענט און האָט ניט געפונען. זי האָט
זיכ אָן אופהער געכאפט פארן קאָפּ, איז אוועקגעלאָפן צום
ברעג, ווו די שיפן שטעלן זיכ אָפּ, זיכ פאנאנדערפרעגן פונווא-
נען איין געקומען דער ערשטער בארקאס. זי האָט זיכ דער-
וויסט, אז די פישערס זינען אָנגעלאָפן פונ שכינישן דערפל,
נאָר וועגן גריגאָרן האָט קיינער ניט געהערט. די פישערס
האָבן בארויקט די פרוי.

— ס'איז דען דאָס ערשטע מאָל אזא שטורעם אפן יאמ? דו
זאָגסט, ער איז אָפגעפאָרן איבערנעכטיקן אפן מיס? ער האָט,
ווייזט אויס, מוירע געהאט ארויספאָרן גאנצפרי און ווארט
דאָרט ביז דער יאמ וועט זיכ אינגאנצן איינשטילן, און מע
וועט קאָנען ארויסנעמען דאָס געפעס.
געוויינלעכע מענטשלעכע נעווייעס, אָבער דארקע האָט זיכ
מיט פרייד אָן דעם אָנגעכאפט.

נאָר אזוי האָט געקאָנט פאסירן.
זי איז אוועק אהיים א בארויקטע און האָט זיך גענומען
פאר דער ארבעט. ביז איצט איז איר קיין שום ארבעט ניט
געגאנגען.

ס'איז געוואָרן נאכט, און צווישן די דאָרפישע היזלעך האָט
זיך א פייכטע פינצטערניש פארשפרעט.

נעשטשאדימיכע איז ארויס פון שטוב מיט א פאָר עמער אינ
די הענט גיין נאָך וואסער. ווי זי האָט זיך נאָר געשטעלט אפן
שוועל, האָט זי מיטאמאָל אינ גאס דערזען טימאָשען. איר הארץ
איז גלייך פארפלייצט געוואָרן מיט א כוואליע פרייד. זי האָט
זיך אָבער גוט אינגעקוקט און האָט ארויסגעלאָזט די עמער
פון די הענט. דאָס יינגל גייט און וואקלט זיך ווי א שיקער, און
עפעס א פרעמדער פישער פירט אימ פארן האנט. הינטער זיי—
זייער שאַכט מאַקרי, עטלעכע איינווינער, נאָר גריגאָרן זעט
מען ניט צווישן זיי. די פרוי האָט זיך האסטיק א וואָרפ געטאָן
אנטקעגן און האָט אָנגעכאפט דאָס יינגל פאר די אקסלען. די
ערשטע רעגע האָט זי ניט געקאָנט א ריר טון מיטן צונג,
ניט געקאָנט אויסרעדן די פראגע. זי האָט נאָר געקוקט דעם
זון אינ די אויגן, אינ וועלכע ס'איז פארגליווערט געוואָרן א
גלעזערנע שרעק. זי האָט איבערגעפירט איר בליק אפ די פיי-
שערס און האָט קיינעמס בליק ניט באגעגנט, אלע האָבן ווי די
האָזן אויסגעמיטן איר קוק. אירע פיס האָבן זיך אונטערגעהאקט.
זי איז פארציטערט געוואָרן, פונקט ווי עפעס אן אומבאוויסטער
קויעכ זאָל איר צונויפדריקן דעם האלדז—ס'האָט איר פאר-
כאפט דעם אָטעם.

שווער אָטעמדיק, האָט זי זיך מיטן גאנצן קערפער א
וואקל געטאָן אפ צוריק און האָט ארויסגעקוועטשט מיט א
שטילן כריפ:

— און גריגאָר?... דער טאטע ווו איז? ווו איז דער טאטע,
טימאָש?

זי האָט זיך א ריס געטאָן פאָרויס און האָט מיט קראפט א
טרייסל געטאָן דאָס יינגל פאר די אקסלען.

באמ יינגל האָבן די ליפּן א ציטער געטאָן, די צייַן האָבן
ווי פונ קעלט געקלאפט אינ מויל אונ צו דער גלעזערנער שרעק
האָבן זיך טרערן צוגעמישט.

— דער טאטע איז אומגעקומען... — האָט טימאָשע ציטערנדיק
אָנגעהויבן אונ האָט דעם לעצטן זילב דערשלונגען. דערנאָך
איז ער געפאלן אפ דער מוטערס הענט. האָט זיך ווילד צעש-
ריען אפ דער גאנצער גאָר ניט מיט זייַן קאָל:

— דער טאטע איז אומגעקומען אינ יאמ!
פונדערויט האָט א פרעמדע מיטפילנדיקע שטימ געבורטשעט:
— קלאָג ניט, ווילבד, אזא איז אונדזער לעבן, דאָס הינטישע.
נעשטשאדימיכע האָט מיט ברייט-צעראטשעטע אויגן געקוקט
אפן זונ מיט שרעק. דערנאָך האָט זי זיך שטיד אָנגעהויבן צו-
זעצן אונ איז מיט א קרעכצ א פאל געטאָן אפ דער ערד.
די פישערס האָבן אָנגעהויבן ארומלויפן, האָבן אופגעהויבן
די אומגליקלעכע פרוי אפ די הענט אונ האָבן זי ארייַנגעטרעגן
אינ שטוב ארייַן.

אינ שטוב האָט מען דארקען מיט וואסער אופגעמונטערט,
אונ זי האָט ביטער געיאָמערט אונ זיך געוואָרפן. אונ אינ ווינקל
אונטערן אויוון האָט טימאָש פארדעמפט געכליפעט.
די פישערס, וואָס זייַנען ביגעווען, האָבן זיי באַרויקט, ווי
ווייט נאָר מעגלעך. דער פרעמדער געזעצטער פישער האָט
דערציילט:

— איך בין אזש פונ הינטער בערדיאנסק. איך שטיי מיט א
קורין אפ אייער מיס — איך כאפ פיש. זיצ איך מיר אזוי אינ-
דערפרי, שארפ די האטשעקעס, אונ דער טייוול רייסט דאָס
וואסער אינ יאמ, א שטורעם, הייסט עס. איך קוק זיך אייַן,
פונדערווייטנס שווינדלט א זעגל. מיסטאמע איז עפעס אן אומ-
גליקלעכער פארבליבן אפן יאמ, טראכט איר מיר. דער זעגל
האָט א שווינדל געטאָן אונ איז ניט געבליבן. איך בין מיר
גלליכגילטיק. איך שארפ אונ הער זיך אייַן צום מיסטראָ. ערשט
באמ אָנפייטן האָב איך פארענדיקט שארפן די האטשעקעס אונ
בין מיר אוועק זיך דורכשפאצירן אפן עק מיס. ערשט כגיב

א קוק: עס ליגט א שיפל אין דער באלקע און ניט ווי געוויינ-
לעך — מיטן זעגל-בוימ זיך איינגענורעט אין ברעג. דער זעגל
טעלעפעט זיך. א קארבן פון יאמ, האָב איך זיך גלייך אָנגעשטויסן.
איך לאָז זיך גיך אהיין און הער עפעס א מיין געוויינ, צי א מיין
פישטשער. איך קומ צולויפן — ערשט ס'איז אָט דער באַכער,
הייסט עס. דער שקאַט האָט אימ פארקוועטשט און מיט די הענט
האָט ער זיך פארפלאַנטערט אין דער גינדאציע און קאָן זיך
בעשומיפן ניט ארויספלאַנטערן. ס'האָט אימ קענטיק גענוג
געטרייסלט און דורכגעווייקט. ער איז געווען א פארכאלעשטער
און האָט זיך ערשט, נעפעכ, אפן ברעג אופגעכאפט. איך האָב
אימ באַפרייט, און ער האָט מיר אלץ דערציילט. זיינען מיר
דערנאָך ארומגעגאנגען איבערן מיס, געזוכט דעם פאָטער.
אויסגעקוקט אפן יאמ. נאָר וועסט דען געפינען?

דער פישער האָט א מאכ געטאָן מיט דער האנט.

— ס'האָט אימ, ווייזט אויס, דורכגעטרעגן פארפיי דער
מיסקע און אין יאמ פארשלעפט. ס'האָט אָנגעהויבן זיך איינ-
שטילן, האָב איך אָנגעצויגן מיין זעגל און האָב אהער געפראכט
דעם יאט. איר, גוטע מענטשן, דארפט אהיין צולויפן און ברענ-
גען צו שלעפן זייער שיפל. ס'איז שטארק צעקלאפט. און דער
באָכער איז, ווייזט אויס, א גליקלעכער. דאָס שיפל איז ניט
געווען איבערגעקערט מיטן דעק ארום — דער זעגל האָט ניט
דערלאָזט.

נאָכדעם האָבן זיך אלע אָנגעהויבן פאגאנדערגיין. די איינ-
ווינער האָבן אינדרויסן געייצעט מאַקריען:

— דו, אלס א נאָענטער שאַכנ, גיב אכטונג אפן ווייבל, זי
זאָל זיך עפעס ניט אַנטאָן פאר צאָרעס, אָדער שיק צו דיין פרוי
צו איר...

טימאָש האָט ביסלעכווייז אופגעהערט כליפען. ער האָט,
אייגנטלעך, ניט אינגאנצן באנומען דעם פארלוסט. און דאָס
יינגל האָט ניט אזוי געקלאָגט נאָכן פאָטער, ווי ער האָט
געוויינט פון שרעק, וואָס ס'איז אימ אויסגעקומען זען און
איבערלעבן דאָס ערשטע מאָל אפן יאמ.

פון דער פאָדלאָגע פון דער טונקלקייט האָט זיך געטרעגן
דער מוטערס קרעכצן. דאָס קרעכצן האָט געצווונגען, דאָס יינגל
זאָל אביסל אנדערש א טראכט טון. ער איז שוין איצט א דער-
וואַקסענער, דער איינציקער פארדינער אין דער מישפּאַכע,
אזוי געזאָגט, ער דארף ניט וויינען, ער מוז נאָך באַרויִקן די
מוטער. דאָס געפיל, אז ער איז שוין א דערוואַקסענער, האָט
דעם יינגל צוגעגעבן מענערלישקייט און קראַפֿט. דאָס געפיל
האָט אויסגעטריקנט זײַנע טרערן אין די אויגן, האָט איינגע-
שטילט דעם ווייטעק און די שרעק. דער באַכער האָט שוין
דערפילט א באַדערפעניש אין אַרבעט. ער איז אַרויסגעקראַכען
פון זײַנ ווינקעלע און האָט אָנגעהויבן זוכן שוועפעלעך. ער
האָט אָנגעצונדן דעם לאַמפּ מיט אָנגערוקטע ברעמען און מיט
א פאַרקנייטשטן שטערן. אזוי, האָט זיך אימ געדאַכט, פלעג
טון שטענדיק זײַן פאַטער.

אז די דערשראָקענע שײַן פון לאַמפּ האָט זיך צעטאַנצט אין
אלע ווינקעלעך פון שטוב, האָט טימאָש א שפּאַן געטאַן צו
דער מוטער, אָבער זי האָט פאַרכאַפּט. זי איז אַפּגעשפּרונגען
פון דער פּאָדלאָגע און האָט זיך אַמלונדיק א וואָרפּ געטאַן צו דער
טיר. דאָס יינגל האָט זי דעריאָגט און זי געכאַפּט באַ דער האַנט.
— וווּהינ לויפסטו, מאמע?

די מוטער האָט זיך ניט אויסגעדרײַט און האָט האַלב-באַ-
וואַסטזניק אויסגעשרײַען:

— זוכן דעם טאַטן.

טימאָש האָט זיך אָנגעכאַפּט מיט אלע קויכעס אָן דער מו-
טערס האַנט און האָט פאַרהאַלטן נעשטשאַדימיקען. כמורנע-
שטיל האָט ער אויסגעדרײַט:

— ניטאָ דער טאַטע. ער איז אומגעקומען...

די מוטער האָט אויסגעדרײַט דעם קאַפּ און האָט האַלב-
פאַרשטענדלעך געשעפּטשעט.

— ניטאָ... ניטאָ. זאָגסטו?..

דערנאָך האָט זי האַסטיק אַרומגעכאַפּט דעם זון, האָט אימ
באַגאַסן מיט טרערן און האָט געקלאָגט:

— או — אומגעקומענ!.. אפ וועמען האָט ער אונדז איבער-
געלאָזט? ווער וועט אונדז האָדעווען??!
די אונטערשטע קינבאק האָט זיך צעטרייסלט באַם יינגל.
ס'האָט זיך צוגעקויקלט צום האַלדז עפעס טערפקעס, ניט אנגע-
נעמס, און אפ א ווילע האָט אימ פאַרכאַפּט דער אָטעם:
נאָר צי מעג ער דען וויינען? ער איז דאָך שוין א דער-
וואַקסענער. ער וועט איצטער ניט וויינען. ער וועט אפילע די
מוטער באַרויִקן.

דאָס יינגל האָט זיך אליין א שטשיפע געטאָן פאַרן קני,
דערנאָך ביז ווייטעק א ביס געטאָן דעם פינגער. דער טערפקער
טאַמ האָט זיך אוועקגעקויקלט פונ האַלדז. ער האָט געקוקט
ערגעצ אָן א זיט, האָט געטרייסלט די מוטער פאַרן קאָפּט
און האָט גיך און וואַרעם געזאָגט:

— מע דאַרפ ניט, מאמע, וויין ניט!.. איך בין שוין ניט קיין
קליינינקער — א דערוואַקסענער. איך קאָן שוין פּרעכנ דאָס
געפעס; כ'קאָן פאַרן מיט דער שיפּ—איך וועל ווערן א פישער.
און קעדיי איר צו דערווייזן, אז ער איז שוין ווירקלעך א
דערוואַקסענער, האָט דער פּאָכער אופּגעהויבן זיין קאָפּ און
האָט ערנסט צוגעגעבן:

— זע אליין, איך בין דיר שוין ביזן האַלדז, און ערשט ניט
לאנג האָב איך דיר דערגרייכט נאָר ביז די הענט.

די מוטער האָט אירע אייסאָקִים—אונ דער יונגער באַכער—
 זײַנע. באַ בײַדן זײַנען זײ טרויעריקע, ביטערע.
 נעשטשאַדימיכע האָט זיכ צומ אלעם ערשטן א וואָרפ
 געטאָן זוכן דעם מאַנס קערפער. זי איז אַרומגעלאָפֿן אלע
 דערפלעך באַם ברעג, איז אַרומגעקראַכֿן איבער דער קאָסע מיטן
 מיס. דורכױס האָט זי פֿאַנאַנדערגעפרעגט, צי האָט עמעצער
 געהערט אָדער געזען א דערטרונקענעם. אינערגעז גאַרנישט.
 מיט די פישערס פֿון איר קאַנט האָט זי זיכ דערקליבן בײַ
 בערדיאַנסק און האָט זיכ דאָרט פֿאַנאַנדערגעפרעגט אינ מילי-
 ציע. אויב קײַנע יעדעס.

די פישערס האָבן מיט מיטגעפֿיל געײַצעט:
 — גענוג דיר, וויבֿל, אַרומלויפֿן. אַזעלכער איז ער שױן,
 דער יאַם, אָדער ער וועט אפֿ אייביק אוועקלייגן שלאָפֿן אפֿן
 גרונט, אָדער ער וועט פֿאַרטראַגן העט העט אפֿן קובאַניער ברעג.
 וווּ וועסטו אים געפֿינען?

דאַרקע איז נאָך בײַז איצט געווען דאַר און אויסגעמאַטערט,
 און איצט אַוואַדע און אַוואַדע. פֿאַר א וואָך צײַט איז זי געוואָרן
 אײַנגעשרומפֿן ווי א ריטעלע, וואָס דער ווינט צעהוידעט. און
 איצטער איז דער דאַלעס אָנגעקומען. יענצ פֿרויט, וואָס זי האָט
 אָפֿגעבאַקן, האָבן זײ אופֿגעגעסן, און פֿאַקן נאָך איז קײַן מעל
 נײַטאָ— נײַטאָ פֿאַר וואָס צו קויפֿן. האָט זי זיכ א וואָרפֿ געטאָן
 צו דער פישער-געזעלשאַפֿט נאָך הילפֿ. דער פֿאַרזיצער פֿון
 קאָאָפֿעראַטיוו האָט איר געגעבן א רובֿל און האָט אָנגעזאָגט
 מער זיכ נײַט פֿאַרזײַזן.

— דאָס שענקט די קאָאָפֿעראַציע אפֿ דײַן אומגליק. דײַן
 גריגאָר איז אזוי אויב אונדז געבליבן א פֿאַלכויוו. די געזעלשאַפֿט

איז ניט אימשטאנד האָדעווען יעדן איינעם, ס'וועט קיין געלט
ניט סטייען.

וואָס האָט דאָס ווייבל דערופ געקענט ענטפערן? גאָרנישט.
זי וואָלט געקאָנט, אָבער דער צונג האָט זיך ניט געדרייט. זי
האָט געוויסט, אז פּרילינג, ווען דער יאמ האָט פארטראָגן באג-
ריס דעם רייכנס שיפל, האָט מען ארויסגעגעבן שטיצע אפּ ניט
אָפּצוגעבן גאנצע פינפונצוואנציק רובל. מע האָט אפילע געש-
מועסט, אז באגרי האָט געפונען זיין שיפל און האָט עס פאר-
קויפט, פונדעסטוועגן האָט מען ארויסגעגעבן, וואָרום באגרי
דער פישער פרידערט זיך מיטן פאָרזיצער פונעם קאָאָפּעראַטיוו.
און ווער וועט זיך אָנעמען איר קריוודע? זי האָט א שווערן
זיפּ געטאָן, האָט גענומען דעם רובל און איז מיט אימ ארויס
פון דער געזעלשאפט.

דארקע האָט זיך געפרוווט אריינשמעקן אין דאָרפראט נאָך
הילף. זייער דאָרפראט איז אָבער אפּ דער טריקעניש, אין דאָרפ
סטאָקאָפּאנע, צען ווערסט פונדאנען. קאָן מען דען דאָרט וויסן
פון איר נויט? דער פאָרזיצער פון דאָרפראט האָט זיך צו איר
באצויגן מיט מיטגעפיל, ער האָט אָבער גאָרניט געקאָנט מאכן.
— איר האָט אייער פישער-געזעלשאפט, און זיי זיינען מע-
כויעווי אײַך צו העלפן. די פישערס זיינען א פאָלק מיט זאבאָ-
באָנעס, דערווייטערן זיי זיך פון דער יאבאָשע און פון דאָרפ-
ראט. קיין איינציקער איז בא אונדז ניט קיין מיטגליד פון דער
געזעלשאפט פאר קעגנזייטיקער הילף. איך וועל אָנשרייבן א
צעטעלע צום פאָרזיצער פון אייער קאָאָפּעראַטיוו.

דאָס ווייבל האָט ניט דערציילט, אז זי האָט שוין געבעטן
בא אירע אייגענע, האָט באדאנקט און איז אוועק. זי איז גע-
גאנגען איינגעהויקערט, פונקט ווי אונטער דער לאסט פון די
געשפענסטער פון דער גרויסער נויט.

מע דארף זיך נאָר פארלאָזן אפּ די אייגענע הענט. וורזשע
וועסטו פארדינען? — האָט א שארפער געדאנק געעקבערט
דעם מויעכ. — סיידין פארקויפן די שטוב? פאָטער ווערן פונעם
לעצטן שטיקל היימ.

זי איז געקומען אהיים און האָט געטראָפֿן זיצן דאָרבאָנען.
ער איז גאָר געווען א פרעמדער מענטש, אָבער נעשטשאַדימיכע
אכטעט אימ מער פאר יעדערן. אנדערע שכינים פילן איר מיט
נאָר מיט ווערטער. אָבער עפעס אופטון איז גלייך א טערעצ:
„דער פאנג איז א שלעכטער“; „קיינ איבעריק שטיקל ברויט איז
שטוב ניטאָ“; „סיוועט, ווי סיוועט אויס, אויסקומען צו הונגערן“.
דאָס ווערט געזאָגט פאצייטנס, דאָס וויפֿל זאָל עפעס ניט
בעטן.

און דאָרבאָן איז ניט אזא. קאמיקאמ וואָס ער קומט אויס.
וואָרום ער פארמאָגט אליין א שלעכט שיפל און שפאנט זיך
מיט איינעם, וואָס פארמאָגט א נעצ—איינ סטאווקע (*). פונ-
דעסטוועגן האָט ער שוין צוויינמאָל געבראכט פיש.
דעם פישער האָט מען עפעס ניט איבעריק ליב געהאט אין
יענעם דערפל, ווייל ער איז געווען אן אָנגעכמורעטער, זיך
געהאלטן פאזונדער און האָט שטענדיק גערעדט מיט קאס און
צו יעדן וואָרט געשפּיגן.

אז דאָרבאָן האָט זיך דערוואָסט, ווהיין נעשטשאַדימיכע איז
געגאנגען, האָט ער ביזן געזאָגט:

— עמעס, אזוי דארף זיין. מע איז אהער געקומען פונ דאָרפֿ-
ראט, זיך געפעטן בא אונדזערע ברידער צו ווערן מיטגלידער
פונ געזעלשאפט פאר קעגנזייטיקער הילפ, און די פישערס האָבן
זיך נאָר אויסגעלאכט. אונדזער פישערישער וועג, הייסט עס,
איז איינער, און אייערער, דער הרעמשקע-זייערישער, איז א
צווייטער, שיידן מיט זיך, הייסט עס, פאנאנדער. און דאָס וואָס
אונדזער דערפל איז נעבן אייער דאָרפראט—איז סטאמ אזוי
זיך—דער שקאפע ניי צו א וויידל.

דאָרבאָן האָט שוין דאָס וויפֿלעס מאָל זיך אויסגעשפּיגן.
— מיר האלטן זיך גרויס מיט אונדזער פישערן. און דאָס
ווייסן מיר ניט, אז היינט האָסטו געכאפט, האָסטו זיך אָנגע-
געסן, און מאָרגן ביסטו קראַנק געוואָרן, איז צי צונוים דעם

(* סטאווקע— צוזעם נעצעכ איינעם פארייניקט.

בוֹיכ. און וואָלָאָווטשענקאַ, אונדזער פּאַרזיצער פון קאַפּפּעראַטיוו,
האַט, זאָגסטו, דיר געשענקט אזש א גאנצן רובל?

דעם פישערס געזיכט איז פארקרוםט געוואָרן פון קאס.
— אָט א פּאָדליעצ! פירט כאווערשאפט מיט די באַגריעס.
עכ! די באלעגופים האָבן זיך אָנגעזעצט אפ אונדזער קאַפּפּעראַ-
טיוו, און פארטרעבן זיי קאַנען מיר ניט איבער אונדזער באַריש-
קייט. מיר דרימלען זיך דאָ פאָוואָלינקע באַם ברעג אפן זאמד
און מיר הערן זיך צו גאָר ניט צו... מיוואָלט אהער באַדארפט
עפעס אן אָרגאניזאציע.

דאָרבאן האָט א זיילע געשווינגן.

איך בין, דארקע, ניט לאנג געווען אינ סטאַפּוד, לעמ בער-
דיאַנסק. דאָרטן זוכן די פישער נייע וועגן, קעדיי ארויס פון
זייער דאלעס. נאָך אינ פּרילינג האָט זיך אָרגאניזירט א קאַלעק-
טיוו, אָט אזא ווי די הרעטשקע-זייערס אפ דער יאַפּאַשע. עמעס,
די באלעגופים רייצן אָן אפ יענעם קאַלעקטיוו, און ווער ניט
ווער פון די געמיינע דרייען זיך פון אימ אויס. ס'איז אָבער
פוסטע זאכן. די זאך באַשטייט אינ דעם, וואָס די סטאַפּודעווער
קאַלעקטיוו שטיקעס האָבן פּרילינג פארדינט צו אנדערהאלבן
טויזנט רובל אפ א מענטשן, און מיר מיט סעמענען האָבן
אינצווייען קאמ אויסגעטריבן צו אנדערהאלבן הונדערט. אָט
אזעלכע געשעפטן. זיי פארמאָגן שוין א גרויסן באַט, א מאַטאָר.
מע זאָגט, אז היינטיקן זומער וועלן זיי נאָך מער אויסטרעבן... און
פארדינען. און מיר זיינען טיפשימ. איך האָב געזאָגט עמעצן פון
אונדזערע איינוווינערס, לאכן זיי זיך נאָר אויס. זאָלן זאָגן זיי,
די הרעטשקע-זייערס זיינן צעדרייט אפ דער יאַפּאַשע. מיר פיי-
שערס זיינען נאָך ניט אראָפּ פון זינען. גיי רעד מיט אזעלכע
איזלען. כיוואָלט גענומען און...

דאָרבאן האָט זיך געכאַפט, אז ער זאָגט עס א פרוי, וואָס
איז פארטאָגן אינ דייגעס און דאכקעס. האָט ער ניט געענדיקט
און האָט איבערגעביטן דעם שמועס.

— דו, דארקע, זאָרג זיך ניט, פונדעסטוועגן, ווי ס'ניט איז
וועלן מיר אויסקומען. א שאָד, וואָס מיר ביידע פארמאָגן נאָר

שיפלעך און קיין געפעס האָבן מיר ניט. אזוי וואָלטן מיר זיך צונויפגעשפאנט און געמאכט שוטיפעס. דו וועסט מוזן ערגעץ איינאַרדענען דיין יינגל.

— וווהינ? ווער וועט אימ דינגען?

— גאנץ ריכטיק. פישערס דארפן ניט אזעלכע געדונגענע. פרוווי אימ ארויספירן אפ דער יאבאָשע. סײַדן עפשער צוליב דעם, וואָס דער ווינטער דערנענטערט זיך, וועט אימ עמעצער דינגען. און זאָרגן זיך איז ניט נייטיק, כאָטש מיר פישערס ליגן איצט אפ עק וועלט, סײַ איז דאָ אַפער ראטנמאכט, זי וועט אויב אהער ווארפן אן אויג און ניט לאָזן אומקומען קיין אַרעמע אלמאָנע. איך וועל זיך נאָך דורכשמועסן מיט אונדזער באַפולד-מעכטיקטן פון דאָרפראט. ער איז נישקאָשע פון א מענטש, ער וועט געבן אן אייצע. באַמ געזעגענען זיך האָט דער פישער געזאָגט:

— מאַקרי האָט דאָרט געפראכט צו שלעפן דיין שיפל פון מיס. סײַ איז אביסל צעשעדיקט, נאָר זאָל דיך ניט ארנ: כױועל עס ווי ניט איז פארלאטען.

— עפשער וועט אויסקומען עס פארקויפן, — האָט געשט-שאַדימכע א זיפּצ געטאָן.

— נײַן, דאָס דארפ מען בעשומויפן ניט טאָן. מירן נאָך אפ דעם עפשער אויסזוכן א שוטעפ-האָט דאָרבאן געײצעט און איז ארויס פון שטוב...

טימאָש האָט ניט אזא ארבעט, ניטאָ באַ אימ אזעלכע מאכ-שאַוועס. ער איז א דערוואַקסענער און דארפ פארטרעטן דעם פאָטער. ער מוז ווערן א פישער. דאָס יינגל האָט זיך באַמיט ניט זיצן אָן ארבעט: ער קערט אויס דעם הויפּ. טראָגט אריין וואסער. אז ער גײט דורכ דאָס דערפל, רוקט ער שטענדיק אָן די ברעמען, איז פארנומען מיט וויכטיקע געדאנקען. ער לײגט ניט קײן אכט אפ די יינגלעך, וואָס רײצן זיך מיט אימ און שפעטן פון זײנע קלײנען.

אז די מוטער איז געווען אינ בערדיאנסק, איז ער אוועק צום פעטער וואסיל, וואָס איז שויבן אופגעשטאנען פון זײנ קרענק.

וואסיל מיטן ווייב האָבן געהאלטן פונקט באַם עסן. דאָס יינגל
האָט זיך סאָליד באַגריסט און האָט זיך אנדערגעזעצט אפּן
באַנק. וואסיליכע האָט א פּרעג געטאָן:

— די מאמע איז אינדערהיים?

— ניינ, זי איז אוועקגעפאָרן זוכן דעם טאטן.

— אפּן דעק פון יאמ וועסטו אופזוכן! — האָט דאָס ווייבל א
זיפּ געטאָן. זי האָט גענומען א קארטאָפּל פון שיסל, א שטיק
פיש און דערלאנגט דעם יינגל — נא, בייס איבער, בייסט מיט-
טאַמע הונגעריק.

בא טימאָשען איז געווען דאָס שפייכעכע אינ מויל, אזוי איז ער
געווען הונגעריק. ער האָט זיך אָבער אָפּגעזאָגט. ס'האָט אים
באליידיקט, וואָס מע האלט אים פאר א קליינעם.

„דעם טאטן אָדער עמעצן אנדערש וואָלט מען אוועקגעזעצט
באַם טיש און ניט געשטעקט אים האנט אריינ“, — האָט ער געטראכט
ער איז אָפּגעזעסן אביסל שטיל, דערנאָך האָט ער זיך באַמיט
זיין ענלעכ אפּ אן עמעסן פישער, האָט ער אופגעקליבן פאסן-
דיקע ווערטער און האָט געזאָגט וואסילן:

— וויזשע וועט זיין, פעטער, מירן אויך אפּ וויזשער כאפּן

פיש צוזאַמען?

וואסיל האָט אפּ אים אָנגעשטעלט א פאָר אויגן:

— ווער איז עס — מיר?

— איך און איר. איך קאָן העלפּן אפּן שיפל, איך האָב זיך.

שוין אויסגעלערנט ברעכן דאָס געפעס. און פאָרען זיך מיט די
נעצן איז גאָר ניט קיין גרויסע זאַך. איר האָט נעצן, און מיר
האָבן א שיפּ.

— מיט דיר? — האָט וואסיל איבערגעפרעגט און האָט זיך
גלייך צעפייזערט. — גאַנצ גענוג, וואָס איבער דיר איז פארפאלן
געוואָרן א העלפּט פון מינע האטשעקעס, ווילסטו איצטער זיך
נעמען צו די איבעריקע? דיין טאַטע האָט זיך געמילט און האָט
אָנגעמאַכט צאָרעס אי זיך, אי מיר. ס'ידן קלייבן שטיינדלעך
אפּן ברעג, אפּ דעם קאַנסטו טויגן, נאָר קיין פישער זיין טויגסטו
ניט. איך האָב זיך שוין צונויפגערעדט מיט דעמידטשוקן.

בא דעם פעטערס ערשטע ווערטער האָט זיך דאָס ייִנגל
איינגעבויגן. ער האָט דערפילט, אז ס'איז נאָר זײַן אייגענע
שולד. איינצײטיק האָט זיך באַ אימ עפעס אָפגעריסן אין האַרצן.
ער האָט די צוויי טעג די גאַנצע האָפענונג געלייגט אפּן פעטער
וואסילן. ס'האָט זיך אימ אַזש געגלוסט זיך צעוויינען. ער האָט
זיך אָפער איינגעהאלטן. מיט אַן אומעטיק אנטוישטן קאָל האָט
ער ווידעראמאָל געפרעגט:

— וועלן מיר, הייסט עס, ניט מאַכן קײן געשעפט?
אפּ קײן ענטפער האָט ער ניט געווארט, ער האָט אַ זיפּצ
געטאָן און איז ארויס פּונ שטוב.

נאָכן ערשטן ניט־געלונגענעם פאל האָט דעם באַכער זייער
געווייטעקט, און ס'האָט אימ אָנגעכאַפּט אַ צווייפל. אָבער ניט
אפּ לאַנג. ווידער זײַנען איז יונגן קאָפּ געקראָכן איינגעגעסענע
געדאַנקען.

— מע דאַרפ זיך פּרײער פאַר אלץ אויסלערנען באַגײן מיט
די נעצן.

און אז די מוטער איז אוועק אין דאָרפראַט, איז ער אוועק־
געלאָפּן צום ברעג, וווּ שוועדון האָט זיך געקליבן אָפּפאַרן אפּן
יאַם פאַרשיטן די נעצן.

דאָס ייִנגל האָט זיך געדרייט ארום אימ און האָט געבעטן:
— פעטער, נעמט מיך מיט מיט זיך!

— צו וואָס?

— איך וועל זען ווי איר וועט פאַרשיטן.

שוועדוניכע, וועלכע איז דערבײַ געשטאַנען, האָט זיך צעש־
רײען אפּ אימ:

— גאָט באַהיט, באַ דיר איז אַ שלעכט אויג. ס'וועט זיך נאָך
כאַס־וועכאַלילע עפעס טרעפּן! זע ס'אַראַ באַנקעס, ס'אַראַ נײַ־
מעסער!

טרערן האָבן זיך געשטעלט טימאַשען איז די אויגן פאַר אזאַ
באַליידיקונג. ער איז גערן געווען אין דער מינוט ארײַן א
לעבעדיקער אין דער ערד. ער האָט זיך קאַמ איינגעהאַלטן
זיך ניט פאַנאנדערכליפּען, ער האָט זיך אויסגעדרייט און איז

אזעק ווייטער. שוועדונג האָט אָבער ראַכמאַנעס געקראָגן
אפּן יאָט.

— וואָרט צו, טימאַש!

און ער האָט זיך צעשרייען אפּן ווייב:

— דו ביסט צעדרייט, צי וואָס? וואָס ביסטו אָנגעפאלן
אפּן יאָט?

דערנאָך האָט ער זיך ווייב געווענדעט צו טימאַש:

— זעצ זיך אריין אין שיפ, און לאָמיר פּאָכן. ווער וועט

דיך איצטער לערנען פיש כאַפּן? ס'איז שוין טאָקע צייט.

דאָס יינגל איז געווען צופרידן. ער האָט זיך פאַרגעסן אָן

דער פּריערדיקער באלדיקונג. ער איז אַרוםגעקראָכן אפּן דעק

און האָט זיך צוגעקוקט צו יעדער קליניקייט אין שוועדונג

און אין זיינ שאַכנס אַרבעט: ווען מע באַדאַרף צושלעפּן דעם

זעגל צום ווינט און ווען מע באַדאַרף אים אָפּלאָזן. און אז מע

האָט אָנגעהויבן פאַרשיטן די נעצן, האָבן זיך פא אים אזש

אָנגעצונדן די אויגן.

מע האָט אָפּגעלאָזט דעם זעגל. דער שאַכן האָט זיך גענומען

פאַר די וועסלעס, וואָס ליגן שטענדיק אָנגעגרייט אין שיפ, און

שוועדונג האָט זיך גענומען פאַר די נעצן, וואָס זיינען געווען

צונויפגעלייגט פונקט ווי לייוונט פאַם אויסווייסן. צום ערשטן

האָט ער אַראָפּגעלאָזט דעם אַנקער אַם א שטריק און האָט אים

ערגעצ פאַרגראָבן אפּן דנאָ, ער האָט אים א צי געטאָן, צי האַלט

ער זיך פּעסט. דערנאָך האָט ער צוגעפאַסט דעם בויאַק. טימאַש

קען דעם בויאַק, ער איז געווען פונקט אזא ווי פא זיי, מיט א

פּענדל אַם א הויכן אַרויסשטאַרטשענדיקן שטעקן. דערנאָך האָט

שוועדונג פאַרוואָרפן פונ יענער זייט שיטל הילצערנע שווימ-

העלצלעך אַם שטריקעלעך, האָט איינצייטיק אויסגעגלייכט אין

וואסער די נעצן, וואָס האָבן זיך אליין אַזעקגעשטעלט אין א

ווערטיקאַלער לאַגע דערפאַר, ווייל צו דער צווייטער זייט איז

געווען צוגעבונדן א לאַסט פון ציגל. דער שאַכן האָט ביסלעך

זייז געאַרבעט מיט די וועסלעס. נאָך א געוויסן שעטעך האָט

שוועדונג ווייטער אַראָפּגעלאָזט דעם אַנקער אין וואסער, און

גאָר גיב האָט זיך הינטער זיי אפן יאָר אויסגעצויגן א סטענגע
פונ הילצערנע שווימהעלצלעך. טימאָש האָט ניט אראָפגעלאָזט
קיינ אויג פונ דער ארבעט. ער האָט זיך אביסל געוונדערט,
פארוואָס די שווימהעלצלעך זיינען אביסל לענגער איידעך די,
וואָס ער איז געווינט געווען צו זען אָפּט אפּן פּרעג צוגעפונדן
צו די שטריקלעך, נאָר פּרעגן האָט ער זיך געשעמט. ער האָט
אַנגעשטרענגט דעם מויעך צו פארשטיין די זאך. איז זייער געפעס
האַפּן זיי אויך געהאט אזעלכע שווימהעלצלעך. צום סאָפּ האָט
ער זיך דערמאָנט, וואָס זיינ פּאָטער האָט געזאָגט וואסילן, ווען
ער האָט זיך געקליבן פאַרן פארשיטן די האטשעקעס.

— מע דארפ אראָפּלאָזן די שווימהעלצלעך. ווי ס'ווייזט אויס,
וועט ווערן פיש, און די פיש וועלן זיכער גיין טיפּ.

ער איז געקומען צו אן אויספיר:

— אהא, דאָס איז צוליב דעם, מע זאָל אפּ א געוויסער טיפּ
אין יאָר פארהאלטן די נעצן אָדער די האטשעקעס. נו יאָ, אויב
די פיש האָפּן לויט די סימאָנים פאדארפט גיין טיפּ, האָפּן די
שטריקלעך מיט די שווימהעלצלעך פאדארפט זיינ לענגער.

אז מע האָט פארענדיקט פארשיטן און מע האָט דעם אנקער
צוגעפעסטיקט צו דער צווייטער זייט פונ די נעצן, האָט שוועדון
פריילעך א פּרעג געטאָג טימאָשען:

— נו, זיך אויסגעלערנט, יאָט? ס'איז ניט קיינ גרויסע טוירע.
א כאַרפע זאָלט ניט וויסן, ביסט שוין א גאַנצער פּאַכער. ווען
איך האָב אַזא זון, וואָלט ער שוין בא מיר לאנג אלץ געוואָסט.
דו ביסט בא דייַן טאטן געוואָקסן א געפעסטעט קינד.

טימאָש האָט זיך אזוי שטארק פארויטלט, אז די קליינע זיינען
אפּ א ווילע ניט געפליבן. ער האָט זיך צעפינסלט מיט די וויעס
און האָט אראָפגעלאָזט די אויגן.

נו יאָ, ער שעמט זיך, ער איז שוין פּערצן יאָר אלט, א פישערס
א קינד, און ווייסט נאָך ביז איצט ניט, ווי מע דארפּ כאַפּן.
עמעס, נאָר אפּ א קליינער ווילע, אָבער ס'האָט זיך איז זייַן
הארצן אופגעוועקט א סינע צום פארשטאַנדענעם טאטן. ער
האָט טאקע צומיל ראַכמאַנעס געהאט אפּ אים. וויפל מאָל האָט

זיכ דאָס יינגל געבעטן, ער זאל אים מיטגעמען אפ פארשיטן
אָדער אויסברעכן דאָס געפעט, און דער פאָטער האָט אים
שטענדיק אָפגעזאָגט:

— דו ביסט נאָכ א קליינער. נאָכ א יאָר צוויי, וועסט אונ-
טערוואקסן, וועל איך דיך אויסלערנען. זיך פאָרען מיט די
האטשעקעס איז א גאנצ שווערער איניען. מע זאל נאָכ ערגעץ
נאָענט פארשיטן, וואָלט אַיך דיך נאָכ מיטגענומען, נאָר איך
אזא ווייט איז א טאקאָנע. ס'קאָן זיך אלץ טרעפן. און באַמ
ברעג קאָנסטו זיך דען עפעס אויסלערנען? דאָרטן שווענקט
מען נאָר, מע ברעכט נעצן און מע שאַרפט האטשעקעס. פון די
מיסעס וועסטו זיך אויך צו גאָרניט דערלערנען, ווייל דער
פישער וועט דען ערגעץ רעדן וועגן דעם, וואָס באַ אים איז
עס אלציינס ווי א מאַכ טון מיט דער האַנט?

טימאָש האָט אָבער ניט געוואָסט, אז דער פארשטאָרבענער
נעשטשאַדיג האָט אויך פאר אים געווייטעקט.

— יא, דאָס יינגל וואקסט אונטער, און איך קען זיך נאָכ
אלץ ניט אויסקלייבן אים אָנהייבן לערנען. באַ אזעלכע יאָרן
האָב איך שוין אליין געהאָלפן דעם טאַטן. און לימט שטעכט
אויך די אויגן, — האָט ער אָפט געטראַכט.

ער האָט זיך אָבער דערמאָנט איך די לאַנגע טעג פון זײַן
מעסוקן-שווערער האָרעוואַניע און האָט אַ מאַכ געטאָן מיט
דער האַנט:

— ער וועט נאָכ באַווייזן צו האָרעווען, ער איז באַ מיר איינער.
און דאָס יינגל איז געלאָפן איך שול אַרײַן, וואָס די ראַטן-
מאַכט האָט געעפנט. ניט געקוקט דערום, וואָס זייער טשערע-
קוטקע פארמאָגט ווינציק הויפן. און דעם לעצטן ווינטער, כאָטש
ער האָט זיך ניט געלערנט, האָט ער סטאַמ געפוסטעפאסעוועט.
און איך האַרבעט האָט ער געקליבן שטיינדלעך אפן ברעג.

טימאָש האָט אייגנטלעך ניט געפוסטעפאסעוועט. ער האָט
ליב געהאַט קלערן, טרוימען. דאָס יינגל האָט געקאָנט אָפזיצן
אַ גאַנצן טאָג איינער אליין מיט זײַנע מאַכשאַוועס און קוקן
אַפ דער אומבאַגרענעצטער וואסעה-ראַכוועס, אָדער באַקלערט זיך

עפעס מאכט: א וועגעלע, אָדער פלעכט א סאטשאַק פון אלטע
שטיקלעך נעצט, וואָס האָבן זיך געוואלגערט באַם ברעג. דעמאָלט
האָט מען אים געקאָנט טרעפן באַ דער אַרבעט אַן אומבאוועג-
לעכט. ער האָט וועגן איר פאַרגעסן, און ס'קריכט אים עפעס
אַנדערש אַין קאָפּ אַרײַן. עפּשער דערפאַר זײַנען זײַנע אױגן
געוואָרן אזעלכע ערנסטע, שטרענגע אפּילע.

וועגן וואָס האָט טימאָש געטראַכט? זײַן פּאַרשטעלונג אױז
געווען באַגרענעצט. אָפּטער האָט ער געטראַכט וועגן דעם,
וואָס ער האָט אױסגעלייענט פּונם פּיכלעך, אָדער וואָס די לערערן
האָט דערצײט אױן שול, און אז ער אױז געזעסן אפּן מעשוּפּע-
דיקן ברעג, האָט ער זיך געמאָלט פּינדער, וואָס קומט עס פּאַר
פּונם יענער זײַט אומבאַגרענעצטער וואַסער-ברײַטקײַט, וואָס פאַר
אַ ברעג אױז דאָרט, וואָס פאַר אַ דערפלעך...
אַז זײַ זײַנען ארויס פּונם שיפּ אפּן ברעג, האָט שוועדונג גע-
זאָגט צו טימאָש:

— מירן נאָך ווען ס'איז ארויסגעמען דאָס געפעס. דו וועסט
זען, ווי מיט די אַרבעט אױך.
אײנמאָל אױז צו נעשטשאַדימכען געקומען דאָרבאַן און
האָט מוידיע געווען:

— גײ זיך דורכ, דאַרקע, צו מאָטרענקען. סאַמוילענקאָ
פאַרקויפט זײַן שיפּ, און ער אױז מיט אים שוטפעס. רעד אױבער,
עפּשער וועט מאָטרענקאָ מאַסקימ זײַן כאפּן פּיש מיט דיר. אױן
ערגסטן פאַל וועט ער זיך נעמען אַ גרעסערן כײלעך, סױעט
זיך דיר כאָטש אָנעמען פּיש אפּ זיך צו דערנערן.
נאָך אַ מינוט שוויגן:

— ניט אײנמאָל מיסטאַמע אױז אױסגעקומען ארויספּאַרן
אפּן יאַם מיט גריגאָרן?

נעשטשאַדימכע האָט אַ שאַקל געטאָן מיטן קאָפּ. טימאָש,
וואָס האָט זיך לעבן זײַ אַרומגעדרײט און האָט געהערט זײַער
שמועס, האָט גיך פּאַרגעלייגט דער מוטער:

— קום אײנצווייען צו מאָטרענקען.

— אױך וועל אײן גײן, מײן זון.

דאָס יינגל האָט אָבער אַינגעפּעטן די מוטער, און זיי זיינען
אינצוויינען אוועקגעגאן צום פישער.

מאָטרענקאָ האָט אויסגעהערט נעשטשאַדימיקען, האָט קריי-
טיש באַטראַכט איר אויסגעדארטע, שוואַכע פיגור, האָט אַ קראַצ
געטאָן די פּאָטיליצע.

— וואָס פאַר אַ כאַפּן וועט עס זײַן מיט דיר? נאָר אַ קאָפּ-
דרייעניש. און ס'איז נאָך אַ פּראַגע צי סאַמילענקאָ וועט
פאַרקויפּן דאָס שיפּל. נײַן, מײַן ליב ווייבל, שלאָג זיך אַרויס
פּונ קאָפּ, זוכ זיך אַ צווייטן שוטעפּ.
נעשטשאַדימיקע האָט אָנגעפּויגן דעם קאָפּ. סײַמאָש איז אַרײַן
אינמיטן שמועס.

— איך קאָן אויך פאַרשיטן נעצן. לאָמיר כאַפּן צוזאַמען,
פּעטער. קעדיי ס'זאָל אײַך זײַן גרינגער, וועל איך פאַרן מיט
דער מאַמע, און איר באַזונדער.

— גאַנצ גענוג, וואָס דײַן טאַטע האָט מיט דיר אָנגעכאַפּט,—
האָט מאָטרענקאָ אַ מאַכ געטאָן מיט דער האַנט און האָט זיך
אויסגעדרײַט.

אינדערהײַם האָט נעשטשאַדימיקע צוגעקוועטשט צום האַרצן
דעם זונס ווייטן קאָפּ און האָט טרויעריק אויסגעשרײַען:
— מיר האָבן ניט קײַן טאַטן, יעסוימיט זײַנען מיר מיט דיר,
זון מײַנער! ס'קומט אָן ווינטער, וואָס וועלן מיר עסן, מיט
וואָס וועלן מיר הייצן?

איר גאַנצע פיגור האָט זײַן הילפּלאָז אַ הוידע געטאָן, און
דאָס פּאַנעם האָט זיך צעטרייסלט אינאַ שטילן יאָמער, אָן טרערן.
ערגער פאַר אלץ איז פאַרן יינגל געווען דער מוטערס
געוויינ. דעמאָלט גלוסט זיך אימ אַליין וויינען, און מע דאַרפ
זיך אַינהאַלטן. ער טאָר דאָך ניט, ער איז שוין אַ גרויסער.
ער האָט אַ טרייסל געטאָן דער מוטערס האַנט מיט פאַרדראָס:
— ניט וויינ!..

און ער האָט זיך גלייך פאַרשעמט פאַר זײַן פאַרדראָס. ער
האָט אופּגעהויבן זײַנע טרויעריקע גרויע אויגן און האָט הייס
געזאָגט זיך פאַרכלינענדיק:

— איך וועל פארדינען געלט, מאמע! איך וויל, וועט כדארם
פונ. אויב קיינער וויל מיט אונדז ניט מאכן שוטפעס, וועל איך..
וועל איך זיך פארדינגען.
נעשטשאדימיכע אליין העט געוואסן, אז דאס איז דער
איינציקער אויסוועג. ווער וועט אָבער דינגען? ווער דארט
אימ? ס'ידן אימ ארויססירן אפ דער יאפאָשע?..

אפ א ניי אָרט

נעבן דער געפֿינדע פֿון טשערעקוטקיווסקער פֿישער־געזעל־
שאַטס—דאָס איז געווען פֿאַשעט וואָלגאָוטשענקעס הויז, וואָס האָט
זיך אונטערשיידט פֿון אנדערע הייזלעך דערמיט, וואָס הינטער
אימ איז געלעגן א באַרג דייזשקעס מיט פֿון ווערבעס געמלאַכ־
טענע קאַרוינקעס—קאָכט זיך אן אוילעם מענטשן ווי א בייט מיט
קאָנפֿאָליעס איג א שטורעם. ס׳האָבן זיך פֿארזאמלט ניט נאָר
די פֿישער, נאָר אמילע ווייבער און קינדער. פֿארשידנמאָרביקע
פֿאַטשילעס און קאָמטלעך, צעשויערטע טשובעס געל פֿון דער
זון, פֿאַרשמאָלצענע שליאפֿעס—דאָס אלץ האָט זיך צונויפֿגעמישט
פֿאַרמלאַכטן. מע איז זיך צונויפֿגעגאנגען דערלייזן א וויכטיקן
איניען. וועגן דעם פֿונקט רעדט איצטער וואָלגאָוטשענקע, דער
פֿאַרויזער פֿון דער געזעלשאַפֿט, א הויכער דארער פֿאַרשוין
מיט כיטרע פֿאַרזשמורעטע אויגן. ס׳זאָל זײַן באַקוועמער, איז ער
אַרוםגעקראַכט אפֿ א דייזשקע, וואָס איז געווען איבערגעקערט
מיטן דעק ארום.

— אויב די ראַטנמאַכט פֿירט אײַן דורכױס דעם פֿינפֿיאָר,
פֿאַרשיידענע פֿלענער, דאַרם מען דאָסזעלבע דורכפֿירן איז דעם
פֿישפֿאַנג. ביז אהער האָט מען אונדז אויסגעמיטן, און איצט
האָט מען זיך גענומען.

— וואָס, זײ וועלן עפֿשער איבערשרײַבן די פֿיש אינ יאָם,
זײ נעמען אפֿן כעזשבן, צי וואָס?—האָט פֿאַגרי גיפֿטיק איבער־
געשלאָגן. ס׳האָט זיך ווער ניט ווער צעלאַכט, און דער פֿאַלע־
גום האָט צוגעגעבן—דאַרם מען צוליב דער זאַכ עפעס אָנמערעגן
באַזונדערע לאַמדאָנים.

וואָלגאָוטשענקע האָט אויך א שמיכל געטאָן און האָט פֿאַר־
געזעצט:

— דער פישער-פאריינ האָט אליינ וועגן דעם געזאָגט און
האָט אונדז אריינגעטרעגן אין פלאנ אריינ. ער האָט פארקערנט,
אז ביזן איז נאָכ זאָל אונדזער געזעלשאפט צושטעלן פינפּ וואָ-
גאָן פיש.

— אָהאָ! — האָבן מיטאמאָל אויסגעשרייען עטלעכע קוילעס.
— סײַדן מירן זיך אליינ פארזאלצן און ארויספירן דאָס
גאנצע דערפֿל מיט די שפענדלעך איינזעם — האָט באַגרי
ווייטער גיפטיק געזאָגט.

— דאָ איז דער פארקערדענונג רעדט זיך, אז מע דארף די
פאנג-פלענער דערפֿירן צו יעדער הויפּ. דאָס הייסט, אז יעדער
פישער איז מעכזיעוּ צושטעלן א געוויסע צאָל פיש. בעקיצער,
מע מוז צעוואַרפֿן, וויפל יעדער איינער מוז כאַפֿן. פאראן נאָכ
א פארקערדענונג, אז די געזעלשאפט זאָל אכטונג געבן אפֿ אלע
פישערס און זאָל ניט דערלויבן פארקויפֿן קיינ פיש אין דער
ווייט. ווער סױעט דאָס טונ, זאָל מען אים ניט דערלויבן כאַפֿן
און אים אויסשליסן פֿון דער געזעלשאפט.

וואָלדוּטשענקאָ האָט די ווערטער ארויסגערעדט מיט א
גיפטיק שמיכעלע, ווי איינער רעדט:

„איר זעט, ווי די ראטנמאכט באַגייט אן אוועק מיט די
פישערס. זי דערלויבט שוין ניט. באלעבאטעווען איבער דעם
זייגענעם פישפאנג.“

— און טאָמער וועט זיך די פיש ניט וועלן כאַפֿן, איז וואָס
דאָן? — האָט אויסגעשרייען א קאָל, ווען דער פֿאָרויזער פֿון
דער געזעלשאפט איז אנשוויגן געוואָרן.

דאָס איז געוואָרן א מינ סיגנאל צו אן אומגעוויינלעכע
ראש. די פישערס האָבן זיך אָנגעהויבן צו באַוועגן, געמאכט
מיט די הענט. צעהיצטע קוילעס האָבן זיך צוגויפֿגעפֿלאַכטן
איבער דעם צעקאָכטן אוילעם.

— פינפּ וואָגאָנעס!...

— וואָס איז עס פאר אן אָרדענונג, אויב איך קען ניט
באלעבאטעווען אפֿ מיינע הייגענע פיש?

— זאָלן זיי העכערן די פרייז, דערנאָכ זאָלן זיי פֿאָדערן.

— ריכטיק! עמעס!

באגריס געזעצטע געשטאלט האָט זיך געשלענגלט, און דער
מישער האָט איך אלע זיַטן צעשאַטן שאַרפע, גיפטיקע
ווערטער.

— איר זעט, זיך דערלעבט! מע וועט שוין באלד פארבאָטן
עסן. אזוי זאָרגט זיך די מאכט פאר די מישער. זי פארוואַנדלט
זיי אין נַיַמיטן.

דאָרבאן, וואָס האָט געהערט די רייד, האָט ניט אויסגעהאלטן
ער האָט זיך אומגעכאַפט פון צווישן דעם אוילעם און האָט
זיך אָפגעשטעלט נעבן וואָלוואַטשענקען. ער האָט זיך אויס-
צעדרייט צו די מישערס, האָט נייַז א שפּי געטאָן און האָט
אויסגעשרייען:

— דאָס איז דען אסאך, מענטשן טייערע? וויפל הויפן
זיינען דאָ אין דערפלו? ביז הונדערט. זאָל זיך א העלפט
פון זיי צונויטשפאנען, און די צווייטע העלפט — זעלב-
שטענדיק, וועט מען געבן ניט פינף, נאָר צען וואַגאָנעס.
באגרי אליין מיט זיינע פינף סטאווקעס נעצן און מיט
זיינע פיר סויונט האטשעקעס וועט כאפן א גאנצן וואַגאָן, און
איר פילדערט.

— עמשער וועסטו געבן צוויי, אָבער מיין קישקע איז א
דינע — האָט באגרי אריינגעוואָרפן א וואָרט.
דאָרבאן האָט זיך געווענדעט צו וואָלוואַטשענקען.
— וויפל פיש האָט פאראיאָרן האַרפסט פארגרייט די גע-
זעלשאפט?

פון יענער זיַט דייושקע, אפ וועלכער סאיז געשטאנען דער
פאָרזיצער פון דער געזעלשאפט, האָט ארויסגעקוקט די דאָר-
מישע לערערן, וואָס האָט בא די מישערס אויסגעפילט די
פליכטן פון א כעזשנפירער.
— פיר וואַגאָנעס...

— אָט זעט איר, כאוויירימ? און אפ דער זייט איז אוועק
רײַ מאָל אזויפיל. ווער פארקויפט איז דער זייט? די ריכע.
דער אָרעמער מישער איז פארשולדיקט דער געזעלשאפט אריי-

בער די אויערן, ריכטט ער אָפּ דאָס לעצטע מישל פון כויל און
טרעגט אריין.

מאָקרי האָט אונטערגעהאלטן דאָרנאָנען. ס'האָבן זיך
דערהערט נאָך עטלעכע מיטטלנדיקע שטימען. די ריכערע
פישערס זיינען אנשווינג געוואָרן, ניט געוואָגט דערווידערן.
און נאָר איינציקע פרויען שטימען האָבן נאָך פראָטעסטירט,
דערמאָנט דעם מאַרק אין שמעטל און דײַטשישע קאלאָניעס
אם דער יאָבאָשע, ווױהינ זיי האָבן געטרעגן פארקויפן די פיש.
באגרי האָט ארייך אומגעריכט איבערגעדרייט זיין טאקטיק. דאָס
איז געווען אַ כיטרעד באלעגום. ער האָט געוויסט, ווען וואָס
מ'דארף רעדן. ער איז ארוםגעקראָכן און דער דייזשקע, וואָ
וואָלדזשענקע און האָט אויסגעשרייען:

— בירגער, לאָמיר אונטערהאלטן די ראטנמאכט! קיין ברויט
איז ניט גערעכט און דער יאָבאָשע, איז איר, וויזט אריס, דאָס
בייכעלע איינגעשרומפן געוואָרן. לאָמיר געבן סיגס וואָגן פיש.
זאָל מען אונדזער געזעלשאפט און די פלייסיקערע פישערס—
ס'הייסט, ווער ס'וועט געבן מצרער— פארשרייבן און דער
ריטער ברעט.

די וואָס זיינען פריער מיט אים געווען איינשטימיק, האָבן
ארייך געלאָסן באַמערקט:

— עמעס טאקע, וואָס דארף מען אומזיסט מאַכן אַ געשרי.
אז ס'וועט זיך ניט כאַפן קיין פיש, וועט מען אונדז דערפאר
ניט הענגען.

דערנאָך איז ארויסגעטרעטן וואָלדזשענקע.

— מע דארף אויסטילן אַ קאָמיטע, וואָס זאָל פאנאנדער
טילן, ווער ווילן ס'דארף געבן.

ס'האָט זיך ווידעראמאָל אומגעוויינט אַ געפילדער, שוין אַרום
דער קאָמיטע. די ריכע האָבן געשטימט פאר באגרייען און
פאר נאָך איינעם אַ זייערן, און די פּרעמערע— פאר מאָקרייען.
דאָרנאָנען האָט מען ניט דערמאָנט, מע האָט ניט ליב געהאט
דעם קאַפּו פאר זיין כּונדע אריסווען. און ווידער האָט באגרי
פארוואנדערט דעם אילעם מיט אַן אומדערהארטער זאך.

— איך בין פאר דעם כאווער דאָרפאן. אלעמען איז באוויסט, אז ער איז בא אונדז און אקטיוויסט און, הייסט עס, אן אָרע- מער, און אויב ראטנמאכט, באדארט מען אומפאדינגט און אקטיוויסט.

מע האָט זיך אביסל געשפארט און איז דער קאָמיסיע אויס- געקליבן דאָרבאנען, מאָקריען און טאקע באגריען. דערנאָך, אז מע האָט זיך אָנגעהויבן פאנאנדערגיין, האָט דערזעלבער באגרי פארהאלטן דעם אוילעם.

ניט אנדערש, אז דער באלעגוף האָט זיך היינט אונטערגע- נומען פארווונדערן דעם אוילעם מיט זיין אומירונג. פאר דעם האָט ער זיך ארומגעדרייט ארום דעם אוילעם פישערס און האָט זיך צופעליק אָפגעשטעלט לעבן געשטשאדימקען, וואָס איז מיט טימאָשע געשטאנען פון דער זייט. ער האָט א בליק געטאן אפ דער איינגעדארטער פרויען-געשטאלט, אפ דעם יינגלס קליינע, און ס'איז אים אריין אין קאָפּ א געהיימער געדאנק. די פישערס האָבן זיך פונקט אָנגעהויבן פאנאנדער- גיין דער באלעגוף האָט א חילע געטראכט, קראצנדיק די קיילעכיקע, שטעכנדיקע באָרד, וואָס איז געווען ענלעך צו א פלייצע פון א שטעכלער. דערנאָך האָט ער אָנגעשטעלט דעם סינגער, אינדערהייך, האָט מיט אים א דריי געטאן אינדערלומטן און האָט זיך א וואָרט געטאן צו פארהאלטן די מענטשן.

— וואהט אויס, בירגער, פאראן נאָך אן איינען.

ער איז א לאָס געגעבן איז דער זייט און האָט זיך אָפגע- שטעלט אפ דער דייזשקע.

— איך וועל זיין קורץ, בירגער! ס'הייסט, אז די ראטנמאכט האָט איין פארשיידענע שטעט און זאוואָדן איינגעפירט פאר- שיידענע סאָציעלעכערונג. אז ווען א מענטש פאלט אריין אין א ביטערער לאגע, זאָל ער האָבן הילף. אפ דער יאבאָשע האָבן די הרעטשקע-זייער אָרגאניזירט א געזעלשאַפּט פון קעגנזיי- טיקער הילף, אָט אזא ווי איז אונדזער דאָרטאט, דורכאויס אפ דער גאנצער וועלט פארשיידענע מאָרען, אָוועכעמען — דאָס אלץ איז קעדי צו העלפן די מענטשן.

באגרי האָט גערעדט און האָט מיט א צופרידענעם פאָנעם
געקוקט אינ אלע זיטן, ווי ער זאָל זיך באַרימען: „איר זעט,
ווי איך רעד צו דער זאך.“ עמעצער האָט אפילע אויסגעשרייען:

— אָט א רוכ באַגרי, זיך דאָס אויסגעלערנט דאָפערן!

— נאָר באַ די פיש-כאַפערס איז נישט קיין סאַטמאַרזיכער-

רונג — האָט דער פאלעגום פאָרגעזעצט זיין רעדע. אַ מאַפל,

עמעצער איז אומגעקומען, דארפ די פאמיליע אומקומען. איז

עס דען אַן אַרדענונג? איך רעד, צום פיישפיל, אָט צוליב וואָס.

איר האָט דאָך אלע געקאָנט גריגאָר נעשטשאַדימען?

דאַרקע נעשטשאַדימיכע, וואָס האָט די גאַנצע צייט זיך

אַינגעהערט צו באַגריס ווערטער, האָט אַ ציטער געטאָן, ווען

מע האָט דערמאָנט איר מאַנס נאָמען, און טרערן האָבן זיך

איר געשטעלט אינ די אויגן און געשטיקט אינ האַלדז. נישט

וויילנדיק האָט זי זיך ארויסגערוקט פאָרויס און זיך אַינגע-

גראָבן אינעם רעדנער מיט די אויגן.

— אַ גוטער פישער איז ער געווען, אַן אַרבעטספיקער, —

האָבן זיך איבער איר קאָפ געטראַגן ווערטער, — און דער

מענטש איז אומגעקומען און האָט איבערגעלאָזט אַן אלמאַנע

מיט אַ קינד אָן מיטלען, אָן געלט. איר ווייסט, בירגער, אינ וואָס

פאַר אַ שווערער לאַגע געפינט זיך אָט די נעשטשאַדימיכע? סינעמט

דיך אָן אַ גרויל, אַז דו גיסט אַ קוק אַם דער אַרעמער אלמאַנע.

באַ דאַרקען האָבן זיך צעקאַפּעט טרערן, און אַ וואַרעמער

דאַנקבאַרער געפיל צום פאלעגום האָט זיך צעגאַסן איבער

אירע אלע אייזורים. ווער וואָלט עס געקאָנט קלערן, אַז באַגרי

וועט עס פאַר איר, דער אַרעמער זיך אַינשטעלן? זעסט, ווי

ער האָט מיטלייד.

דער אוילעם האָט זיך אָנגעשטרענגט און געהערט, וואָס

וועט דער רעדנער וועטער זאָגן. דאָרפאַן האָט פאַרקניטשט

דעם שטערן און האָט גיך געפינטלט מיט די וויעס, זיך באַ-

מיענדיק אריינטראַכטן אינ דעם, וואָס קומט איצט פאַר פאַר

אימ. ער האָט זיך קיינמאַל נישט געקאָנט ריכטן אַם באַגריס אַזאַ

מינ ארויסטרעטונג.

— היסט עס, בירגער, איך טראכט אזוי: מע דערפ פאר דער אלמאָנע אָרגאַניזירן סאָצפאַרזיכעוונג. מע דארפ איר העלפן. פארשטייט זיך, אז מיר וועלן זיך ניט צונויפלייגן צו קאָפּיקעס אָדער מיט שפּיז, ווייל נעשטשאַדימיכע איז ניט קיין בעטלערן. מע דארפ איר אנדערש העלפן. איך, לעמאַשל, מעל-דע פאר אלעמען, אז איך נעם צו זיך איר זון. פארשטייט זיך ווינטער וועט ער בא מיר לעבן פאר כארטש, און צו פריילינג וועל איך עפּשער אויך געהאלט אימ אָנצייכענען. כיוועל אימ אויסלערנען פיש כאפן און דאָס גלײַכנ. איצט בענעגייע דאַרקען. מע דארפ, אז יעדערער פון אײַך, בירגער, זאָל ווי ווייט מעגלעך איר צושטעלן עפעס אן ארבעט. דער זאָל זי רופן אויסשמירן די שטוב, דער — פאריכטן די נעצן, און די אלמאָנע וועט זיך אזוי פארדינען אפן עסן א האלב קערבל צי א פונט פיש... אָט דאָס אלץ, טײַערע מענטשן. מיט אײַן וואָרט, איך בעט אײַך געבן דער אלמאָנע אלערליי ארבעט!... דער אוילעם האָט זיך אנטוישט, זיך אָנגעהויבן באוועגען. עמעצער האָט איראָניזירט:

— וואָס זאָגסטו עפעס אפן אָפּעקונ?...

אָבער וויבאלד דאָס איז געזאָגט געוואָרן אפן אן אסיפע פון א גאַנצן אוילעם, דארט מען זיך אנדערש שטעלן צו דער זאך דערפאר זיינען די פישערס מאסקים געוואָרן און האָבן געהודעט: — ווי דען? מע דארפ. די פרוי קען דאָך ניט אומקומען!

דאַרבאן האָט א דריי געטאָן דעם קאָפּ מיט קאס, האָט א שפּײַ געטון און האָט א ברומ געטון אונטערן נאָז:

— נו, האָט ער עס דיר פארדרייט, דער שעד. צו וואָס פירט

ער אלץ?...

און ער האָט זיך ווידער פארטראכט. באגרי האָט אָפּגע-ווישט דעם פארשוויצטן פאָנעם, איז ארָפּגעקראָכן פון דער פאס, איז צוגעגאַנגען צו דער פארוויינטער נעשטשאַדימיכע און האָט פּײַערלעך געזאָגט:

— דו קאָנסט אמילע הינט צו מיר ברענגען צו פירן דיין

זירעש.

דארקע האָט זיך טיפּ-פארנויגט און האָט געמאכט א באווע-
גונג אים א קוש צו טונ אין האנט. דער באלעגום אָבער איז
שוין אנטרונען געוואָרן...

טימאָש איז געווען פארטרעגן אין זיינע געדאנקען. ער האָט
אפילע ריכטיק גיט פארשטאנען, וואָס סיטוט זיך ארום אים. אז
וואָלדזשענעקע האָט נאָך צום אָנהייב פון דער פארזאמלונג
גערעדט וועגן סינטיאָר און וועגן די פלענער, האָט ער זיך
דערמאָנט אָן דער לערערקערס רייד, ווי יענע האָט אמאָל
דערציילט וועגן דער מעלוכע-אָרדענונג, וועגן דער פאָלקס-
ווירטשאפט, ווי אלץ איז געבויט, אז יעדער מענטש, וואָס האָט
רעוועט, בויט שוין דערמיט די ווירטשאפט, און וואָס מער
ער וועט אומטון, וועט ער מערער געבן, וועט די גאנצע ווירט-
שאפט זיך שענער דערהייבן, און דער גאנצער צושטאנד פון
דער מעלוכע וועט פארבעסערט ווערן.

— אז איר וועט אויסוואקסן, איז ווי איר זאָלט גיט זיין, דארפ
מען ערלעך ארבעטן, — האָט די לערערקע דעמאָלט אויסגערופן.
און איצטער האָט דאָס יינגל גיט פארשטאנען, פארוואָס
שפארן זיך דערוואקסענע פישערס. ס'האָט אים ווי געטאָן
פאר זיי. לויט זיין געדאנק דארפ מען כאפן גיט סינפ וואגאָן
פיש, נאָר מערער. דעמאָלט וועט זיין גוט פאר דער מעלוכע
און פאר אלעמען, און מער ווי שטענדיק האָט זיך אין דער
רעגע דעם יינגל געוואָלט זיין א גרויסער פישער.
נעשטשאדימיכע האָט איבערגעשלאָגן זיינע געדאנקען און
אים שטיל א צי געטאָן בא דער האנט:

— קום אהיים!

אין שטוב האָט זי געלערנט איר זון:

— דו וועסט לעבן בא פאגרייען, איז זע, פאָלג דעם פעטער.
דו האָסט זיך אליין בארימט, אז דו וועסט גיין זיך פארדינגען,
אז דו וועסט קומען צו הילם דער מאמע. אָם האָט זיך דאָס אזוי
באקומען. בא פרעמדע מענטשן איז גיט ווי אינדערהיים. מע
דארפ זיך צוקוקן און זיך צוהערן צו יעדן וואָרט, וואָס דער
באלעבאָס זאָגט.

די מוסער האט גערעדט, און איר הארץ האָט געהייסעקס.
די האָט דען אמאָל געטראכט דערפון, אז זי וועט איר איינר
ניינציק קינד פארדינגענ?

דער געמיל פון דאנקבארקייט צום באלעגום איז שוין פאר-
שוונדן. אָנשטאָט דעם האָט א טיפע דיגע געוויגן איר הארץ.
— באגרי איז א גוזיר, ער וועט דעם גאנצן זאמט אויס-
זייגן פון קינד. און דאָס יינגל איז פא אונדז ניט זייער גע-
ווינט צו שווערער ארבעט.

סיאי אריינגעטומען דאָרפאן.

— יא, באגרי האָט פארגעבן אן אומגאנצע. זעסט, ס'ארא
באלראכמיס ער איז געוואָרן, צעלייגט זיך פאר קאפצאָנימ. צו-
וואָס טוט ער דאָס?—האָט ער גערעדט צו זיך אליין. און
דערנאָך האָט ער געייצעט נעשטשאדימיכען, — דו גיב זיך ניט
אונטער. זאָל ער פונעם ערשטן טאָג אָן באשטימען געהאלט
פארן יינגל. ניטאָ קיין נארָאָנימ ארבעטן אומזיסט. און אז דו
וועסט אָפגעבן, קוק זיך צו, דער באלעגום זאָל ניט צומיל
אומיאָנגן דאָס יינגל... איך מיינ, אז ס'איז עפעס דאָ ניט
בלאט. באגרי דארפ ניט האָבן קיין ניימיס. די טשאטנישטשי-
קעס טויבן פאר אים בעסער, און איז דער באלעבאטישקייט
וועלן זינע היימישע סטימען. בעקיצער, דאָרט ווו דער באלע-
גום דרייט, מוז אומבאדינגט זיין א פאסטקע. דו וועסט ניט
באווייזן זיך ארוםקוקן, ווי דו פאלסט שוין אריין אהין.

פארנאכט האָט נעשטשאדימיכע אָפגעפירט טימאָשן אין
באגריס שטוב. דער באלעגום האָט בעקוקט אָן א זיט און
האָט געזאָגט צום חייבל:

— אָט האָסטו דיר, דארקע, סאָוועצקע וולאסט. מע זאָגט,
זי העלפט די אָרעמע. אסאך האָט זי דיר געהאָלפן? ביסט גע-
באנגען אין דאָרפראט, וואָס האָט מען דיר געזאָגט? ניי, א
חייבל, נאָר אן אייגענע פרוידער קען העלפן מיר האָבן א
צילעם אין דער נעשטמע.

ער האָט לאנג געשמועסט אפ דער טעמע און האָט פארענ-
דיקט מיט די ווערטער:

— איך וועל פונ דײַן ייִנגל קײַן שוים נוצ ניט האָבן. איך דארט אימ ניט. ווײַל איך האָב א גוט הארץ, איך ווײַטיק פאר די אָרעמעלײַט.

נאָך אזעלכע רײד האָט נעשטשאַדימיכע ניט געוואָגט רעדן וועגן סכירעס. אז זי איז אוועק אהיים און געלאָזט טײַמאָשן, האָט זיך באַגהײַזט אָנגעוואָרפן אפן מאַן.

— צו וואָס האָסטו אימ גענומען? פאסקודען די שטוב? מע זאָגט דאָס איצטער, ווער סײַהאלט נײַמיטן, צאָלט גרויסע שטײַערן. באַגרי האָט כײַטרע אונטערגעוואָנקען.

— שוײַג, האָרפּינע! דו פארשטייסט גאָרניט. ניט קײַן נײַמיט האָב איך געדוּנגען, איך האָב געטאָן א צדאָקע־זאָכ. ער האָט זיך א שנאָל געטאָן מיטן פּינגער אינ שטערן און האָט צוגעגעבן:

— דאָ איז ניט קײַן פּאָלצווע, נאָר סײַכל. אלצדינג באַצײַטנס באַרעכנט.

אז באַגרי איז געבליבן אליין, האָט ער אָנגעהויבן אײַנ־בײַגן די פּינגער.

— וואָלצוועטשענאָך איז אפּ מײַן זײַט — אײַנס. נאָך דעם פאל וועט ניט אײַנער צײַען פאר מיר זײַן האַנט — צוויי, און סײַוועט זײַן מיט וואָס זיך אויסשטעלן פארן פּאַרשטייער פון רײַ פאריין. מע דארט ווערן א סאָוועצקער עלעמענט.

דער פאלעגום האָט זיך בײַן צעלאַכט. טײַמאָשן האָט מען באַלייגט שלאָסן אינ שטוב אונטערן פּריפעטשעק. דאָס ייִנגל האָט זיך געווען אײַנגעאָרדנט דאָרטן אפּ א באַנק, נאָר האָרפּינע האָט אָנגעשרײַען:

— דו וועסט אָפּרײַבן די פארב. צו א גרויסער קאָוועד פאר אזא נישטיקן פארשוין שלאָסן אפּיע אונטערן פּריפעטשעק. דו וועסט נאָך דעם געלעגער פארפאסקודען.

דאָס האָט שטארק באַליידיקט דעם יאָט. ער האָט ארײַנגע־שטעקט דעם פּאָנעם אינ ד געווערעשפּרייטע שמאַטעס און האָט באַנאָכט לאַנג געכליפּעט.

א פרעמד שטיקל ברויט

טימאש האָט אזוי פארשטאנען רייכטומ.
אז ער איז נאָכ געווען אינ שול, האָט ער שטארק מעקאנע
געווען דוסיע באגריס, כאַטש ער האָט עס ניט ארויסגעוויזן.
זי האָט שטענדיק געפראכט אפּ אָנבײַסן פּלאָדן מיט פלייש,
כאזער אָדער בולקע מיט פוטער. ס'פלעג נאָכ ווער ברענגען
אזא אָנבײַסן, אָבער ניט אָפט. אנדערע פּלעגן ברענגען פּיש
מיט קארטאָפּל, וואָס איז דעם יינגל פון קינדווייז אָן נאָכ
נימעס געווען. טימאָש האָט דעמאָלט געפרעגט בא דער מוטער:
— פארוואָס באקסטו ניט קיין פּלאָדן מיט פלייש? אנדערע
עסן, און דו גיסט עס קיינמאָל ניט.

— דאָס עסן די גוירימ, און מיר זיינען אָרעמע.
ניט איינגענעמען אויב איז פארן יינגל געווען קוקן אפּ
באגריס באַרקאסן באַם יאָם נעבן זייער ווינונג. נייע, דורכ-
געסמאָלעטע, האָבן זיי אויסגעזען, ווי זיי לאַכן אָפּ מיט די
פארסמאָלעטע זעגלען, זיב היידענדיק אפּ די כוואליעס. און
זייער באַרקאס איז א פאַשעטינקער, א שוואַכיקער, דוסיע
פּלעג זיצן אינ איר שיפּ, פּלעג קוקן אפּ אים, ווי ער גיסט
אויס די וואסער פון זייער שיפּל.

— פארדריפעטע! ניט קיין באַרקאס איז באַ אַיך, נאָר א
רעשעטע. אַ ראַבער ווי דו אליין.

טימאָשן פּלעג עס שטארק פארדריסן, און ער פּלעג מיטן
וואסער לויפן אָנשלאָגן דוסיען.

ער האָט געוויסט, פארוואָס איז עס אלץ אזוי, ווייל דער
טאטע פּלעג אָפט הויבן זיפּצן:

— עכ, נויט, מײַן ביטערע— קײַן רעכטן באַרקאס קאָנסט
ניט מאַכן. אָב די גוירימ קענען אלץ.

און נעשטשאדימ האָט געזיפצט און געקוקט מיט קינע אפן
שאַכנס באַרקאסן.

טימאָש האָט זיך געגריבלטט אין זײַנע געדאַנקען, האָט
זיך געפרעגט, פּונוואַנען האָט זיך גענומען צו באַגרייַען אזא
גוטס, דערנאָך האָט ער געטרוימט דערפּונ, אז ער וועט אויס-
וואַקסן, וועט ער זייער אסאך ארבעטן, ביז ער וועט אזא
באַרקאס זיך מאַכן...

די ערשטע טעג האָבן די באַגרייַעס ניט געקרויודעט טימאָש
און האָבן אים ניט שטאַרק געצווונגען ארבעטן. סײַדן נאָך
האַרפינע פּלעג גלאַט אזוי פּונ גאַרניט אָנשרייַען אפּ טימאָשן,
און דוסייע אויך. סײַא מיין צולאַכעסדיק מיידל. דאָס באַווייַזט זי
דיר א צונג, דאָס רייצט זי דיך מיט די קלײַען. טימאָש פּלעג
זיך מאַכן ניט הערנדיק. נאָך איינמאָל האָט ער ניט אויסגעהאַלטן,
און אז זי האָט אים א קניפּ געגעבן, האָט ער זי א שטויס גע-
טאָן מיטן פּויסט אין זײַט. דוסייע האָט זיך מיט טרערן געלאָזט
צו דער מוטער, און די מוטער האָט אים דערפאַר שטאַרק אָנ-
געריסן פאַר די האָר. פּונ שול נאָך האָט ער ניט ליב געהאַט
אָט דאָס מיידל, און איצט האָט ער זי אָנגעהויבן האַטן.

אלע טאָג, פּונזינט דער פּאָטער איז אומגעקומען, איז דעם
ײַנגל אָפט אויסגעקומען ניט דערעסן, און גייענדיק צו באַג-
רייַען, האָט ער געטרוימט, אז דאָרט וועט ער זיך אָנעסן צו זאָט,
ווייל זי זײַנען דאָך גווירימ. סײַהאָט זיך אָפּער באַקומען גאָר
אַנדערש. די באַגרייַעס האָבן אים ניט געזעצט צום טיש, האָבן
אליין אופּגעגעסן אלע געשמאַקע זאַכן, און אים האָט מען גע-
געבן די שיראים פּונעם איבערגעפּליוכעטן פּאַרשטש אָדער
פּונ דער יויך...

דאָס ײַנגל איז געוואָרן מער אומפּערקזאַמ. די מוטער האָט
דאָך אויך אָנגעזאָגט זיך צוקוקן צו די פּאַלעבאַטימ, נאָכגעבן
זייער ווילן. און אינגיכט האָט ער באַמערקט, אז די באַגרייַעס
האַבן פּינט מענטשן, און ערגער פּונ אלץ — די ראַטנמאַכט.
טימאָש האָט די ראַטנמאַכט פאַרשטאַנען לויט זײַן סײַכל. די
ראַטנמאַכט איז לויט זײַן פּאַרשטעלונג געווען אָט וואָס —

שטרענגע פעטערס זיצן ארום טיש און טראכטן, טראכטן און פירן איין א סיידער. אין שול האָט מען דערציילט דערפון. ער איז אָבער געווען פיל קלענער. האָט ער מיט פלאַנטער פארשטא- נען אלץ, וואָס מע האָט געזאָגט. אזוי האָט אים געמאָלט זײַן פאָר- שטעלונג. און ער האָט די ראטנמאכט אזוי ליב געהאט, ווייל זי אָרגט זיך פאר קינדער. דערפון האָט אים די לערערן אָפט דערציילט, און טימאָש האָט עס אליין געזען אפּ בילדלעך. ער האָט געפאקט א זשורנאל און ער האָט דאָרט געזען קינדער — פּיאָנערן אפּ א פאראד. דערנאָך קינדער, וואָס זײַנען געשטא- נען א גאנצע גרופע אין וואלד. און ער האָט וועגן דעם גע- לייענט. א גאנצע זומער לעבן דאָרט די קינדער, באָדן זיך, פאר- נעמען זיך מיט פיזיקולטור. דעם יינגל האָט זיך שטארק געוואָלט זײַן אין אזא גרופע, אָבער בא זייער שול איז ניט געווען קיין פּיאָנער-אָטריאד, קייןער האָט אים ניט געקאָנט אָרגאניזירן, ווייל דאָס דערפיל איז א פארוואָרפנס, א קליינס. אפּ גאנצע טשע- דעקוטקע איז אינגאנצע געווען צוויי קאָמיוניסטן, און מע האָט זיי אויך פאראיאָרן הארבסט אוועקגערופן אין מיליטער. אינדערהיים האָט טימאָש אזעלכס געהערט וועגן דער מאכט.

ווען ס'פלעג די נויט דערגיין ביזן הארצן, פלעג דארקע עמעצן מוסערן:

— מע האָט געזאָגט, אז ס'וועלן ניט זײַן די פריצים, וועלן די אָרעמע לעבן בעסער. און אָט זײַנען זיי די סאָוועטן, און דער אָרעמאן איז מיט צאָרעס באשאַטן ווי מיט ליין.

נעשטשאדימ האָט איבערגעשלאַנג זײַן פרוי:

— אפּ אלע ממלער וועט דיר ניט קלעקן, כאָטש ס'איז אָפט- מאָל גאנצע שווער, אָבער דערפאר זײַנען מיר איצט קיינעם ניט שולדיק. מיר ארבעטן נאָר אפּ זיך. דערמאָן זיך נאָר, ווי מיר האָבן כאסענע געהאט. ס'וואָקין דער פיש-הענדלער פלעג אונדז אזוי פארפלאַנטערן מיט די כוועס, אז מיר פלעגן פון זיי גאָרניט קאָנען ארויסקריכן. באטאָג און באנאכט האָבן מיר געהאָ- רעוועט אפּן פיש-הענדלער, קיין שײַן פאר די אויגן ניט געזען.

דארקע האָט זיך דערמאָנט, האָט א זיפּז געטאָן און האָט
אופגעהערט מוסערן...

בא די באַגריפּעס האָט זיך עס געטרעפּן אויגערעכט. טימאָש
איז אַריין אין שטוב. אין שטוב איז קינער גיט געווען. נאָר
לינקס, פּונ יענער זיט ווענטל האָבן זיך דערהערט די באלע-
באטימס שטימען. דאָס יינגל איז צוגעגאנגען צום ווענטל עפעס
א פּרעג טונ. די באלעבאטימ האָבן אים גיט באַמערקט, וויל
זיי זינען געווען פּארנומען מיט זייער זאכ. זיי האָבן זיך געג-
ראָבן אין קעסטל, האָבן געכעזשפּונט און גערעדט.

— און אז געלט איז דאָ, וועסטו דען פּאר זיי עפעס קויפּן? —

האָט זיך דערהערט האָרפינעס שטימ.

— מע קאָן קויפּן, איז קיינ פּרעהייט ניטאָ — האָט באַגרי
געענטפּערט. עכ, ווען סיקערט זיך אומ דאָס אלטע. איך וואָלט
געוואָרן א גוויר אפּן גאַנצן קרייז. און אזוי האָסטו צוויי פּאַר-
קאַטן, פינף סטאווקעס, עפעס בידנע טויזנט האַטשעקעס, און דאָך
האָסטו מוירע, מע זאָל דיך גיט פּאַרעכענען פּאַר קיינ באלע-
גופּ.

ער האָט זיך אויסגעגלייכט.

— די סאָוועצקע וולאַסט האָט פּאַרפּעגלטעט אונדזערע פּיס,

זאָל זיי גיין אין דרייערד.

באַגריפּעס געזיכט האָט זיך פּאַרקרומט פּונ שאַרפּער סינע,
אומענטשלעכער האַט האָט זיך צעברענט אין זינע צערא-
טשעטע אויגן, און שוים איז אַרויסגעטרעטן אפּ זינע ליפּן. טיי-
מאָש האָט זיך אוש דערשראָקן. ער האָט זיך א וואָרפּ געטאָן
אפּ צוריק, האָט אָנגעטרעטן אפּ דער ווילקע און האָט אופּגע-
הויבן א קלאַפּעהיי. די מומע האָרפינע האָט אַרויסגעשטעקט
דעם קאָפּ, האָט אים דערזען און האָט מיט א הוקע געוואָרנט
דעם מאַן:

— שטילער, דו! טיזיך צעשריען! — און זיי האָט זיך צעפּיי-

זערט אפּן יינגל:

— וואָס פּלאַנטערסטו זיך דאָ אַרומ? זייניק אָרט פּאַר דיר איז

הויפּ?

טימאָש איז ארויס, און א סינע האָט זיך דערוועקט. און זײַן האַרצן צו די באַגריפֿעס. א סינע און אײַנצײטיק א בײַזע האַנאָע, וואָס די ראַטנמאַכט האָט זײַ געפֿענטעט. וויאָזוי האָט זי זײַ געפֿענטעט, האָט זיך דאָס ײַנגל נײַט געגריפֿלט, סײַז אימ נײַט בײַטיק געווען. שפֿעטער האָט טימאָש באַמערקט נאָך א קלײַ-בײַטיק.

אומעטומ פֿאַר לײַטן, וווּ מע האָט נאָר געקאָנט, האָט פֿאַג-רײַכע גערעדט:

— סײַהערשט אײַצט א סינע צווישן מענטשן. אײַנער קוקט קרומ אפֿן אַנדערן, מע באַהאַלט זיך. און אײַך האָב אַזאַ האַרצן, אַז סײַגלונסט זיך מײַר מיט אַלעמען טײַלן אײַ פֿרײַד, אײַ לײַד, לעבן מיט אַלעמען פֿעשאַלעם. צווישן די פֿישערס איז נאָך נײַט אַזוי, אָבער וואָס טוט זיך אפֿ דער יאַפֿאַשע? גאָט זאָל באַהײַטן! סײַהאַבן זיך באַווײַזן פֿאַרשײַדענע נעזאַמאַזשניקעס, קאָמוניסטן. אײַנער שפֿײַט דעם צווייטן אײַן די אײַגן. אײַנער מאַסערט אַן אײַגענע שוועסטער, אַז פֿאַ אײַר לײַגט באַהאַלטן אַן אײַבערײַקער פֿוד ברויט.

האַרפֿײַנע האָט טרויערײַק געשאַקלט מיטן קאָפֿ און האָט געזײַפֿט.

— צו וואָס דאַרפֿ מען טײַלן די מענטשן אפֿ רײַכע און אַרעמע? לײַט מײַן געדאַנק זײַנען אַלע גלײַך. ווען פֿאַ מײַר וואָלט אַ קײַנד געבוירן געוואָרן, וואָלט אײַך גערופֿן נעשטשאַדי-מײַכען און נײַט די גווירנטע טשוטשמאַנענטשיכע. דאָס איז אַלץ דערפֿאַר, וואָס מײַר פֿאַרגעסן אײַן גאָט.

אײַנמאַל איז צו די באַגריפֿעס אײַן די פֿאַנע גאַלעווענטשיכע. אַ מוטער פֿונ יענעם קאָמיוניסט, וועלכער איז פֿאַראַיאָרן האַרבסט אַוועק אײַן מײַלײַטער. אײַר טאָדאָס איז אײַן דערפֿל אַ פֿאַסולמעכטיקטער פֿונ דאַרפֿראַט געווען. אײַז די פֿאַנע געקומען און האָט זיך גענומען פֿאַרײַמען:

— מײַן טאָדאָס האָט מײַר צוגעשיקט אַ פֿרײַוו. ער דײַנט אײַן סלאָט, אַזש אײַן סעוואַסטאָפֿאַל. ער שרײַבט, אַז סלעבט זיך אײַם גוט. און נאָך שרײַבט ער, אַז ער איז געווען אײַנדערהײַם,

איז ער געווען א נאר. מענטשן רירן זיך אומעטום, טוען אלץ,
מע זאל אנהייבן לעבן אפדאָסניג. און ער האָט גאַרניט געטאָגן
איצט, מאמע, שרייבט ער, אז איך וועל קומען, ווען איך אים
געוויס גארניזירן א קאַלעקטיוו פון פישערס און וועל אביסעלע
צעטרייסלעך די טשערעקוטקיווסקער גווירימ. ווייל אזוי לעבן
זיי זיך דאָרט א גוטן טאָג...

גאַלעווענטשיכע האָט זיך דערמאָנט פאר וועמען זי רעדט.
האָט זי אָנגעהויבן כאפן אפצוריק.
— קלאָר... יונג, גרינג...

די מומע האָרפינע האָט ביז א בלישטשע געטאָגן מיט די אויגן.
— פונוואנען זאָלן זיך איך טשערעקוטקע נעמען גווירימ?
דערנאָך האָט זי אָנגעהויבן זיך פאנאנדערשיטן פאר גאַלע-
ווענטשיכען:

— איר האָט אונדז פארגעסן, באבע. איר קומט קיינמאָל
ניט אריין, איר זאָלט אמאָל אריין צו ווארעמעס, געזעסן, דער-
צײלן ניט. איך זאָג אָפּט צו מיין דמיטרען, פארוואָס קומט
קיינמאָל ניט אריין די באבע גאַלעווענטשיכע? קומט צו גיין.
און אז די באבע איז ארויס, האָט זיך האָרפינע א וואָרם
געטאָגן אַפּווישן דאָס אָרט, וווּ זי איז געזעסן.

— א רוכ! האָט זי עס אָנגעשטונקען. ריינעס קאפּצאָנישע!
איך דארף זיך האָבן גייטיק.

טימאָש, וואָס האָט געפליקט פּעדערן הונ יענער זײַט ווענטל,
האָט דאָס אלץ געהערט און זיך געוונדערט, פארוואָס איז זי
מומע אזא גוטע פאר לײַטן, און אז מגיזט נאָר אוועק, ווערט
זי גאָר אן אנדערע.

די גאנצע צײַט האָט דאָס יינגל אויסגעפילט פארשיידענע
ארבעט אין דער ווירטשאפט, און איינמאָל האָט אים דער בא-
לעבאָס געשיקט כאפן פיש, פארשיטן די נעצן מיט די טשאט-
טינשטשיקעס.

באגרי איז געווען א כיטרער. ער האָט קיינמאָל ניט גע-
האלטן קיין שטענדיקע דערוואַקסענע באטראקעס, ווייל ער
האָט מוירע געהאט פאר גרויסע שטייערן. האָט ער געכאפט

מיט טשאסטנישטשיקעס. דאָס זינען מענטשן, וואָס שטעלן זיך אום ארבעט נאָר אין דער צייט פון פישפאנג פאר א גע- וויסן טייל פון פאנג. בא באגריפען זינען געווען געדונגענע טשאסטנישטשיקעס— די אָרעמסטע פישכאפערס פון ארומיקן געגנט. פארשטייט זיך, זייער פארדינסט איז געווען זייער א ביטערער, ווייל זיי האָט זיך אָנגענומען צוויי כאלאָקים, און דער באלעבאָס האָט גענומען גאנצע אכט, זיי האָבן אָפער גאָרניט געקאָנט מאכן. די גויט האָט זיי געצווינגען זיך איינ- שפאנען אין אזא יאָך.

די טשאסטנישטשיקעס האָבן טימאָשן ניט געוואָלט נעמען מיט זיך און האָבן זיך געשפארט מיט באגריפען. — ווהייג שיקט איר דעם יאָט? ער איז באַרוועס, ס'איז שוין האַרפסט, קאלט. וואָס פאר א נוצן וועט ער דאָרט ברען גען? זעצט זיך אליין.

דער באלעבאָס האָט דערופ ניט געלייגט קיין אכט. — וואָס פאר א קליינער איז ער! שוין א היפשער באַכער. ריכטיק, טימאָש? און ס'איז שוין צייט, ער זאָל זיך צולערנען אביסל.

טימאָש איז גערן מאסקים געווען, ווייל ער האָט געטרוימט וועגן פישעריי. אָבער פארנאכט, ווען אפן יאָט איז פריש גע- וואָרן, און קאלטע כוואליעס האָבן אים א באַרוועסן אנעם לייוונטענעם רעקל פארפליצט, איז די פרייד פון אים אנטרונען. די טשאסטנישטשיקעס האָבן געשלאָסן באגריפען:

— דוכישער גוויר, איצט פאָרט ער ארויס אפן יינגלס פליי- צעס!— דו לייג ניט צופיל אכט אפן גוויר, — האָבן זיי אים געייצעט.

און אז דאָס יינגל האָט מיט זינע פארפרוירענע הענט ניט געקאָנט ניט נאָר אויסטילן עפעס אן ארבעט, נאָר אפילע א ריר טון מיט זיי, האָבן זיי זיך נאָך מער געבייזערט. טימאָש האָט געשוויגן, געפילט זיין שולד פאר זיי. ער איז געזעסן אין שימל צונויפגעקארטשעט און פארטרוירן, און דער פיש- פאנג האָט אים ניט אויסגעזען אזוי אָנגענעם.

אז זיי זינען צוגעשוומען צום ברעג נעבן דאָרם, איז טי-
מאָש גיב ארויסגעלאָסן פון שיפל און זיך געלאָזט אהיים. ער
האָט זיך פארקליבן אין שטוב. זיך איינגעהילט אין שמאטעס
און באמיט זיך אָנווארעמען. ביסלעכחייז האָבן די ציינ אומגע-
הערט קנאקן און דער קערפער ציטערן. — דאָס יינגל האָט
זיך דערווארעמט. דעמאָלט האָט ער דערמילט, אז ער איז הונ-
געריק, וויל פון גאנצפרי אָן האָט ער קיין ברעקל אין מויל
ניט געהאט.

ער איז דורכן קאָרידאָר אריין אין דער גרויסער שטוב,
דאָרט האָט געברענגט א לעמפל, און קיינער איז ניט געווען
באגרי מיטן וויב האָבן זיך געפאָרעט אָפן ברעג, און זוטיע
איז ערגעצ אוועק, ווי נאָר ער איז געקומען. דאָס יינגל האָט
געוואוסט, אז אין שטוב אפּ דער פּאָליצע ליגט געבאקן פרויט.
אינדערהיים, אז ער פלעג וועלן עסן, פלעג ער בא דער מאמע
ניט פרעגן, אָפּשונידן א שטיקל פרויט און עסן.

האָט ער דאָ אויך גענומען דאָס פרויט און אָפּגעשניטן זיך
שטיקל. ער האָט ניט באוויזן א פאָר מאָל א פיס טון,
ווי די מומע האָרפינע איז אריין אין שטוב מיט א סעווריגע
אין האנט. אז זי האָט דערזען דאָס שטיקל פרויט, וואָס דאָס
יינגל האָט געהאלטן, האָט זי א וואָרפ געטאָן דעם פיש אפּן
באנק און זיך א לאָז געטאָן צו אים.

— דו גאנזעסט גאָר דעם באלעפאָס פרויט!

זי האָט אים אָנגעכאפט פארן ארער, פאר די האָר און האָט
מיט אלע קריכעס אים א טרייסל געטאָן. טימאָש האָט זיך צע-
וואָיעט פאר ווייטיק. כליפענדיק האָט ער זיך פארענטפערט:

— איך האָב פון גאנצפרי אָן גאָרניט געגעסן.

ס'איז א ריינגעלאָסן באגרי און איז אפּ אים אָנגעפאלן:

— מדאָרם נאָך דאָרט די פיש צוקלייבן, און ער איז זיך

אנטלאָפן אין שטוב אריין. דו, אומזיסטיקער פרעסער!

— איך בין דאָך א באָרוועסער און בין שטארק פארפרוירן

געוואָרן, — האָט זיך טימאָש אויך פאר אים געפרוויט פארענט-

סערן.

— עמשער וועסטו זיך הייסן מאכן א פאָר קאלאַשן, א פאָר
שטיחל מיט סקריפּ—האָט באַגרי פאַרביסן געזאָגט.
דאָס ייִנגל האָט אַן עפּן געטאָן דאָס מויל, געוואָלט נאָר
עפעס זאָגן, זיך פאַרענטטערן, אָבער דער באַלעבאָס איז וויי-
דער בייז געוואָרן. ער האָט אים א שטאַרקן שטויס געטאָן
מיטן פּויסט און האָט א דונער געטאָן:

— איך וועל אים פאַרטרייבן דעם פּרעסער! דעם גאַנצן!
טימאָש האָט זיך מיט געוויינ א וואָרם געטאָן אים הויס
אַריין, דערנאָך— אינ גאַס ארויס צו דער מוטער. ער איז גע-
לאָפּן מיטן געדאַנק זיך קיינמאָל ניט אומקערן צו די שלעכ-
טע מענטשן. אינדערהיים האָט ער מיט געוויינ זיך א וואָרם
געטאָן צו דער מוטער. נעששאַדימיקע האָט ארומגענומען
דעם זון און האָט אומרויך געפּרעגט:

— מע האָט דיך געקרייחדעט, זון מיינער?
טימאָש האָט אפּ דער מוטער אומגעהויבן די אויגן, געוואָלט
פאַר איר אויסגיסן זיין ווייטיק, זיין קרייחדע. ער האָט אָבער
א קוק געטאָן אפּ דער מוטערס געזיכט און האָט זיך איינגע-
האַלטן. דאָס געזיכט האָט געהאַט אזא טרויעריקן און פאַר-
זאָרגטן אויסזען— באַגאָסן מיט טרערן, פּונקט ווי אינ יענער
מינוט, ווען זי האָט אַמאָל א פאַרייעשטע אויסגעשריען:

— וואָס וועלן מיר עסן? מיט וואָס וועלן מיר ווינטער
הייצן?

ער האָט זיך דערמאָנט און אַרפּאָגעלאָזט די אויגן. ער האָט
שטיל געענטפּערט ווי ניט מיט זיין קאָל:

— איך האָב נאָך דיר געבענקט, מאמע, א גאַנצע וואָך
ניט געזען. בינ איך געקומען צו לויפּן זיך זען.
די מוטער האָט אים געגלעט די האָר, האָט אים געלאַש-
טשעט און האָט אים מילד אָנגעזאָגט:

— פּאָלג די באַלעבאָטימ, ווייל מיר איז אָן דיר אַרייך שווער...
אוי. ווי שווער!

אז דאָס ייִנגל האָט זיך אומגעקערט צו באַגרייען, האָט ער
זיך געגעבן דאָס וואָרט קיינמאָל ניט אַנטלויפּן צו דער מו-

סער. די באגרייעס האָבן פּונקט געגעסן אַזונט-ברויט, ווען ער
איז אריין אין שטוב.

טימאָש איז צוגעגאנגען צום טיש און האָט געזאָגט מיט א
בעטנדיקער שטימ:

— אנטשולדיקט, מומע! כּזועל שוין מער קיינמאָל אליין
ניט נעמען קיין ברויט!

באגרי האָט אים מויכל געווען.

— דאָס ערשטע מאָל אנטשולדיקן מיר. מירן ניט דורכ-
טרעבן. נאָר קעדיי דיכ אַנלערנען, וועסטו הינט ברעבן אָן
מיטעק.

טימאָש האָט א זיפּצ געטאָן. האָט צעוואשן דאָס געשיר
נאָכן עסן, איז אוועק אפּ זיבן אָרט אין הויז אריין שלאָפן.

באלעגאנדישע שפיצלעך

דעם צווייטן טאָג אז טימאָש כידעשט זיך — אזא מיין ענדע-
רונג איז פאָרגעקומען אינ זיין לעבן. שוין די צווייטע נאכט,
אז די מומע האָרפינע לייגט אימ שלאָפן ניט אונטערן פריפע-
טשיק, נאָר אפּ א באַנק און לייגט אימ נאָך אונטער א קישע-
לע צוקאָפּנס. מע זעצט אימ צום טיש עסן וואַרמעס און ווע-
טשערע, און נאָך מער ווונדער — באַגרייכע האָט אפּ אימ קיין
איינמאָל ניט אָנגעשרייען. זי פלעג אפילע דוסיגע אָנרייסן
פארן אויער, אז זי האָט זיך גערייצט מיטן יינגל.

טימאָש האָט ניט פארשטאנען, וואָס פאטירט אזא ענד-
רונג ענדלעך איז ער געקומען צו אן אויספיר:
— ס'ווייזט אויס דערפאר, וואָס איך בין די לעצטע טעג
געוואָרן זייער אופמערקזאם און סו אלץ, מע זאָל מיך ניט
פאשטראָפן.

און היינט באַמ אָנבײַסן האָט זיך דאָס יינגל נאָך מער
פארכידעשט.

באגרי האָט אָפגעבראָכן א שטיקל ברויט און האָט זיך אָן
גערופן צום ווייב פארזאָרגט:

— מע דארף פאריכטן די שטיינל אונדזער טימאָשן.
באמ יינגל האָט פארקלעמט דאָס האַרץ אינ דערוואַרט
באגרייכע האָט א קוק געטאָן אפן מאַן מיט א פראגע אינ
בליק, דערנאָך האָט זי געוואָרפן א קאָסן קוק אפּ טימאָשן.
— עפּשער וועט ער איבערגיין דעם ווינטער אינ מינע אל-
טע שיכ?

באגרי האָט א חונק געט צום יינגל און האָט סאָליד בא-
מערקט:

— אזא באַכער פאסט ניט גיין אינ אלטע שקראַבעס!... מירב
אימ מאכטן שטיינל, ווי פאר א פישער פאסט, מיט כאַליוועס
איבער די קני. ריכטיק, טימאָש?

בא יענעם האָט זיך דאָס האַרץ געוואָרען, ווי בא א געסאנ-
גענעם פיש. פאר פרייד, פארשטייט זיך. ער האָט דאנקבאר
א קוק געטאָג אפן פעטער און האָט שטיל געזאָגט:
— אויב איינער גוטער ווילן וועט זיין, וועט איר מאכען.
באלד נאָכ אַנבאַסן איז באַגרי ערגעץ אַוועק. ער האָט זיך
גלייך אומגעקערט זייער פארזאָרגט. טימאָש האָט געהערט, ווי
ער האָט געזאָגט באַגרייכען:

— מע טוט אזוי, ווי איך האָב געקלערט. מע זאמלט אום
אלע פישער, און מע וועט באשטימען אפ א פארזאמלונג, צו
וועלכער קאטעגאָריע מע וועט יעדן פארשרייבן.

דער פעטער האָט אביסל ארומגעשפאנט איבערן שטוב.
דערנאָך האָט ער זיך נעענטער צוגערופן דאָס יינגל. ער
האָט אים מילד געגלעט מיט דער האנט איבער דער פלייצע,
ווי מע לאשטשעט אן אייגענעם זון. און האָט געפרעגט:

— סילעבט זיך דיר גוט בא אונדז, טימאָש? הא? מיר קרייז-
דען דיך ניט. האָדעווען גוט, אינגליכן וועלן מיר דיר אופנייען
א פאָר שטייחול. בא דיין מוטער וואָלסטו אויסגעגאנגען פאר
הונגער. איך זאָג עמעס, באַכערל?

טימאָש האָט ניט פארשטאנען, צוליב וואָס פארגיט מען אים
אזעלכע קאשעס, נאָר ער האָט שטיל געענטפערט:
— עמעס!

באגרי האָט ווידער מילד פאָרגעזעצט:

— מירן מיט דיר באלד גיין אפ א פארזאמלונג. דאָרט
וועלן מיר צונויפזאמלען אלע דאָרפישע פישערס... מע וועט
בארעדן פארשיידענע זאכן אפ דער פארזאמלונג. אָבער דו
הער זיך צו דעם ניט צו. נאָר אז איך וועל דיך א שטופ טונ,
זאָלסטו ארויסטרעטן פאָרויס און זאָגן פאר אלעמען הויך, אז
דער פעטער באַגרי האָט דיך צוגענומען צו זיך. באַציט זיך
צו דיר ווי אן אייגענער טאטע, און אז סילעבט זיך דיר
גוט בא אונדז. זע נאָר, דערשרעק זיך ניט און רעד דרייסט.
ער האָט נאָך לאנג געלערנט דאָס יינגל, ווי מע דארפ
רעדן, און צום סאָם האָט ער אים א פרעג געטאָג:

— פארשטאנען, באַכער ?

טימאָש האָט אַ שאַקל געטאָן מיטן קאַפּ. ער האָט נאָר מיי-
רע געהאַט, וויאזוי וועט ער ארויסטרעטן רעדן פאר די דער-
וואקסענע פישערס. דאָך איז אים שטארק אָנגענעם געווען
וואָס אליין דער פעטער באַגרי בעט דאָס באַ אים.
באַגרי האָט זיך אויסגעדרײט צום ווייב און האָט הויך ארויס-
גערעדט נאָך אַ געדאַנק זײנעם:

— מע, מוז נאָך איבערעדן מיט נעשטשאַדימיכען. זאָל זי
אויך קומען אפּ דער פאַרזאַמלונג און דאָרט ארויסטרעטן.
דערנאָך איז ער אפּ אַ ווײלע ארויס פון שטוב. איז צוריק
געקומען און געהייסן טימאָשן זיך צוגרייטן. מע האָט אים
געגעבן אָנטון דוסייעט שיכ, כאָטש זי האָט געוויינט, מע האָט
אים אָנגעטאָן דעם פעטערס פידזשאַק, וואָס האָט אים דער-
גרייכט ביז די קני.

און הידער האָט גערודערט די פאַרזאַמלונג פון די פישערס
אפּ יענעם אָרט, וווּ אַמאָל לעבן וואָלאָחוטשענקאָס שטוב. איצ-
טיקס מאָל אָבער האָט מען, ווייזט אויס, באַהאַנדלט מער וויכטי-
קערע פראַגעס. ווײל ס'איז געווען אַ שטאַרקער האַרמידער, די
אָפּגעברענטע פענעמער באַ די פישער זײנען געווען אופּ-
גערעגטער.

אַז באַגרי מיט טימאָשן זײנען צוגעגאַנגען צום אוילעם,
האָט זיך שוין אָנגעהויבן די פאַרזאַמלונג. הינטער וואָלאָחוטשען-
קאָס שטוב איז געשטאַנען אַ טיש, באַ וועלכן סײַ זײנען געזעסן
וואָלאָחוטשענקאָ אליין, די לערערן און צוויי אומבאַקאַנטע
מענטשן. באַגרי האָט טימאָשן נאָך זיך נאָכגעשלעפט און האָט
זיך אַרײַנגעשטופּט צום סאַמע טיש. דאָס יינגל האָט זיך אופּ-
מערקזאַם אײַנגעהערט און האָט זיך באַמיט פאַרשטיין, וואָס
קומט דאָ פאַר.

מע האָט אויסגעפאַרשט די סאָציאַלע לאַגע פון אלע פישערס.
אַ הויכער שוואַרצער מענטש, וואָס איז געזעסן נעבן דער
לערערן, האָט אַרײַנגעקוקט אין אַ צעטל אפּן טיש און האָט
הויך אויסגערופן עמעצנס פאַמיליע. פונקט דאַן, ווען זיי זײנען

צוגעגאנגען צום טיש, האָט דער הויכער אָנגערופן שוועדונען.
עמעצער האָט גלייב אויסגעשרייען פונעם אוילעם:

— קימאט אן אָרעמער.

אנדערע האָבן דערווידערט.

— וואָס פאר אן אָרעמאן איז ער, אז ער פארמאָגט אן איי-

גענעם פארקאט און א סטאוקע נעצן!

— און נאָך וואָס?

— און וואָס־זשע דארפ מען נאָך? א מיטעלער.

— ריכטיק, א מיטעלער! א מיטעלער!

דער הויכער האָט זיך אופגעהויבן צו וואָלען שטענען.

יענער האָט א שאָקל געטאָן מיטן קאָפּ און האָט דער ערשטער

געזאָגט דער דערערן:

— פארשריבט אים צווישן די מיטעלע.

דערנאָך האָט מען באַרעדט טשוטשמאנענקען. די פישערס

האָבן געשרייען:

— א באלעגום! ער פארמאָגט צוויי פארקאטן און פיר

סטאוקעס נעצן. אמאָל האָט ער פארמאָגט א גרויסן באָט,

האָט מען עס פא אים בעשאס דער רעוואָליוציע צוגענומען.

טשוטשמאנענקען, שוין א גראָזער, אינגאנצן עפעס א קיי-

לעכיקער פישער האָט זיך באַמיט פראָטעסטירן, מע האָט אים

אַבער פארהילכט. א רויטער און א בייזער, האָט ער אויסגע-

שפיגן און איז אדעק.

אז מע האָט גערעדט וועגן טשוטשמאנענקען, האָט זיך

באגרי די גאנצע צייט געערגערט. ער האָט געדרייט זיין

שטעכלערישע פאָרד און האָט זיך אלץ געפרוּווט עפעס

אויסשרייען.

מע האָט ארומגערעדט נאָך עטלעכע פישערס. און דעמאָלט

איז דערגאנגען באַגריעס ריי. ווי נאָר דער הויכער, דער

פאָרשטייער פונעם פישער־פאָרין, האָט אויסגערעדט זיין נאָ-

מען, האָט דאָרבאן צווישן דעם אוילעם טעמפּ א פורטשע

געטאָן:

— א באלעגום!

באגרי האָט געמאכט א באוועגונג אין יענער זײַט און האָט
פֿיז א בלישטשע געטאָן מיט די אויגן.
פֿון דער צווייטער זײַט אהילעם האָט עמעצער שפּאַטיש
באמערקט:

— וואָס פֿאַר א באלעגופּ איז ער? אן אָרעמער, אן עמע-
סער נעזאמאָזשניק.

באגרי איז געווען שטאַרק אָנגעשטרענגט און האָט צוערשט
נײַט פֿאַרשטאַנען די שפּאַטישע באמערקונג:
— נו, יאָ, אן אָרעמער.

איבער די קעפּ פֿון די פֿישערס האָט זיך צעטראַגן א געלעכ-
טער און א געשפּעט.

טימאָש, וואָס איז געשטאַנען נאָענט נעבן טיש, האָט געזען
ווי וואָלָאָוטשענקאָ האָט זיך אָנגעפֿויגן צום פֿאַרשטייער פֿון
פֿישער־פֿאַרײַן און האָט אים עפעס שטיל געזאָגט. דאָס ייִנגל
האָט נאָר אײַן וואָרט גוט פֿאַנאַנדערגעקליבן — מיטעלער. דער
הויכער האָט א שאָקל געטאָן מיטן קאָפּ און האָט עפעס א
פֿרעג געטאָן באַ דער לערערן. יענע האָט געענטפֿערט:

— צוויי באַרקאַסן, פֿינף סטאַוקעס נעצן און פֿיר טויזנט
האַטשעקעס, און די מישפּאַכע פֿאַשטייט פֿון דרײַ מענטשן.
דער הויכער האָט עפעס באַטראַכט און האָט הויך געזאָגט
ווי צו זיך אליין:

— פֿאַר א מיטעלן איז עפעס צופֿיל.

דאָרבאַן איז אופגעשפּרונגען, ווי א פֿינ זאָל אים א פֿיס טון
— דער גוזיר איז נאָך ערגער פֿון טשוטשמאַנענקאַן. יענער
כאַפּט מיט זײַן מישפּאַכע, און דער דינגט זיך טשאַסטינשטשי-
קעס און ווערט פֿאַרײַכערט.

ארום האָט מען געשניגן, נאָר עמעצער האָט אויסגעשרייען
— ער איז דער רײַכסטער אין דער גאַנצער געגנט.

באגרי האָט אויסגעזען, ווי ער וואָלט זיך אָפּרײַסן פֿון א
קײַט. צום ערשטן האָט ער זיך ארײַנגעשניטן אינעם האַמוין
דערנאָך האָט ער זיך ווידער א וואָרט געטאָן צום טיש מיטן
פֿרעזידיום. פֿון גרויס אופרעגונג האָט ער נײַט געקאָנט רעדן

ער האָט זיך גאָר געשלאָגן מיטן פּוינט אינעם ברוסט. שפּעטער
אביסל האָט ער שוין געכריפּעט:

— בירגער, איך בין א סאָוועצקער מאַן. כאַווער פּאַרזיצער
ווער האָט מער פּיז פאַר אלעמען געגעבן, ווען די מאכט האָט
ערשט ניט לאנג געפּאָדערט? איך. ער האָט זיך אויסגעדרײט
צום אוילעם און האָט פּאַרגעזעצט:

— איך שטיי פאַר אַרעמע מענטשן. פאַר די, וועלכע זײַנען
אומבאהאַלפּן, לײַד איך, און איר פאַרשרײַבט מיך פאַר אַ באַ-
לעגונג. איך דאַרף אײַז אומגעקומען און אַרעמער פּישער נעשײַ
טשאַדימ, ווער האָט דער ערשטער געהױבן אַ שטימ, מע זאָל
קומען צו הילף דער אַרעמער אלמאַנע? איך. דרײַ מאָל איך.
ווייל איך האָב דער ערשטער צוגענומען צו זיך דעם באַכער.
דעם יאָסעם און האָדעווע אים אומזיסט.

באגרי האָט זיך אויסגעדרײט צום פּאַרשטייער פּונ פּישער-
פאַריין און צום צווייטן אומבאַקאַנטן מענטשן, וואָס דער
דאַרפראַט האָט אים אויסגעטיילט.

— כאַוויירימ נאַטשאַלניקעס, דאָס האַרצ טוט מיר וויי פאַר
די אַרעמע מענטשן און פאַר דער סאָוועצקער וואַלסט. איך
בין גרייט מײַן לעצטע העמד אָפּגעבן דעם צווייטן. וואָס זשע
פאַר אַ באַלעגונג בין איך, אז איך זאָל שטייערן צו דער צײַט?
דער אוילעם האָט געשוויגן, פאַרשלאָגן מיט זײַן מאַנד ווער-
טער. וואָלעוועטשענקאַ האָט זיך אופּגעהױבן.

— גוטע מענטשן, סײַ און עמעס, באַגרי איז און ערלעכער
מענטש, און עמעסער פּישער.

דעמאָלט האָבן די פּישעהס מיטאַמאָל זיך צערעדט. פּונ אלע
זײַטן האָט זיך געשאַטן.

— אַ כײַטרע צורע באַ דיר!

— זעסט, ווױניג ער דרײַט. ער האָט זיך מעראַכעם געווען
אם נעשטשאַדימײַכען.

— דער שעד האָט דערשמעקט און האָט אלץ פּאַרויס אײַנ-
געאַרדנט.

צום טיש האָט זיך דורכגעשפּאַרט דער אלטער גאָדונ.

ער האָט געטײטלט מיטן שפיץ פינגער אין פאפיר און האָט זיך צעשרייען:

שרײַבט אימ אריין פאר א באלעגום! איך קאָן דעם פרוכט. איך האָב נאָך געדינט בא זײַן פארשטאַרבענעם טאטן.

דאָרפאן האָט זיך אויך דערנענטערט און האָט א מאכ גע־טאָן מיט די הענט פאר וואָלאָוטשענקען.

— דו פארדעק ניט. אויב דו שיקערסט און כאווערסט זיך מיט באגרייען, טאָ שווייג. מיר וועלן זיך נאָך צו דיר אויך דערקלײַבן.

וואָלאָוטשענקאָ איז אופגעזאָטן געוואָרן און האָט פון זײַן זיט זיך צעשרייען אפן פישער. פון אלע זײַטן האָבן זיך מענטשן געשפארט און האָבן געשרייען. עײַן איין שטימ איז ניט געווען אפ פארטיידיקן באגרייען—אלע קעגן. דער באלע־גופ איז אזש גריין געוואָרן פאר אָנגעשטרענגטקײַט. ער האָט געשרייען, זיך געדרייט אפ אלע זײַטן. דער פאָרשטייער פון פישער־פאריין האָט זיך אופגעהויבן און האָט אָנגעהויבן בא־רויקן די פארזאמלונג. אז דער הארמידער איז ענדלעך אײַן־געשטילט געוואָרן, האָט ער הויך געזאָגט:

— גענוג, כאוויירימ, סײַז אזוי אויך קלאָר, צו וועלכער קאטעגאָריע פארעכענען דעם פירגלער באגרייען.

— צו די באלעגופים? — האָט זיך דאָרפאן ניט אײַנגעהאלטן און אימ איבערגעשלאָגן.

— פארשטייט זיך, — האָט דער פאָרשטייער געענטפערט. טימאָש האָט געהערט דער מוטערס שטימ, ווי זי האָט גע־

ריסן דאָרבאנען פאר דער פאָלע און אימ געמוסערט. — וואָס פיסטו אָנגעפאלן אפ א מענטשן?

— דו שווייג! האָט זיך יענער מיט פאדראָס אָפגעשלאָגן פון איר.

באגרי האָט דערזען, אז ער באקומט זײַן מאפאָלע, האָט ער זיך אָנגעכאפט פארן לעצטן. ער האָט א צי געטאָן טימאָשן

פארן האנט און האָט אימ א שעפטשע געטאָן: — רעד, נאָר דרייסטער.

דאָס יינגל האָט די גאנצע צײַט אינזינען געהאַט, אז ס׳וועט
אימ אויסקומען רעדן, האָט ער זיך דערמאָנט אינ אלע ווערטער,
וואָס באַגרי האָט אימ אינדערהײַם געזאָגט, אָבער דער לעצט-
טער אופפּרויז פונעם אוילעם האָט אימ צעטומלט. ער האָט
ניט דרייסט א קוק געטאָן אפּן פאלעפּאָס און האָט זיך צע-
פּינטלט מיט די אויגן. דעמאָלט האָט באַגרי ווי אומגערו און-
טערגעהויפּן טימאָשן, און דאָס יינגל איז געפליפּן שטיינ אפּ
דער דיזשע. אײנצײטיק האָט באַגרי אימ צוגעוונקען, ער
זאָל רעדן.

— פעטערס... איר קריוודעט ניט דעם פעטער באַגרי, —
האָט טימאָש שטייט ניט דרייסט אָנגעהויפּן.
קײנער האָט אפּ אימ ניט געלייגט קײן אכט.
— העכער, — האָט באַגרי געסיפּעט.
צום אלעם ערשטן האָבן זיך צו זיי אויסגעדרײט די געענ-
טערע פּישערס. דערנאָך האָט זיך דער גאנצער אוילעם צו זיי
אויסגעדרײט.

— מיר לעבט זיך גוט באַם פעטער באַגרי, און זיי באַצײען
זיך צו מיר גוט. קריוודען ניט... — האָט דאָס יינגל פּאָרגעזעצט
און האָט געקוקט אראָפּ. ער האָט א קוק געטאָן אפּ די צענד-
ליקער קעפּ, האָט זיך דערשראָקן און איז אנשווינגן געוואָרן.
באַגרי אליין האָט פאר אימ פּאָרגעזעצט:

— דער עמעס אליין רעדט מיט די ליפּן פונעם יינגל. פיר-
גער, איך שטיי דאָך פאר אָרעמע מענטשן!
מע האָט אימ אָבער ניט געהערט, ס׳האָבן זיך ווידער גע-
שאַטן שפּאַט און ביזע אויסגעשרײען:
— ער איז דען ניט קײן כּיטרער, ער האָט אפּילע דאָס יינגל
געפּראכט.

— גענוג אימ הערן, ער איז אַ פאלעגום!
אײנער פון באַגריס טשאַסטינשטיקעס האָט ערגעץ הינטן
א געשרײ געטאָן:
— מיר ווייסן זײַן גוטסקײט. ער האָט אימ אַ פּאַרוועסן גע-

שיקט אפן יאמ אינ אזא קעלט. דאָס יינגל איז שיר ניט אומ-
געקומען.

טימאָש האָט ניט פארשטאנען דעם אינהאלט פון די אויס-
געשרייען, נאָר ס'איז אימ עפעס געוואָרן א כאַרפע. ער האָט
זיך גיך אַ לאָז געטאָן צווישן אוילעם און פון דאָרט אהיים.
די פארזאמלונג האָט נאָך געדויערט. מע האָט שוין פאר-
געסן באַגרייען, ווייל ס'זינען אָנגעשווומען אַנדערע וויכטיקע
איניאַנימ. מע האָט פארעדט אַנדערע פישערס. און דער באַלד-
גוף האָט זיך מיטאַמאָל אַינגעהויקערט. ער האָט געוואָרפן א
ראַכמאַנעס-בליק אַרומ. האָט געזוכט מיטלייד צו זיך און האָט
ניט געקענט געפינען.

אז מע האָט פארענדיקט דעם גאַנצן צעטל, האָט זיך דער
פאַרשטייער געווענדעט מיט א רעדע צום אוילעם:
— צוליב וואָס האָבן מיר דאָס אלץ געטאָן? — האָט ער גע-
זאָגט. — ביז הינט זינען אלע מיטגלידער פון אַייער געזעל-
שאַפט געווען גלייכבאַרעכטיקט, האָבן זיך גענוצט מיט אלציי-
נע רעכט. אי דער, ווער ס'האָט עטלעכע באַרקאַסן מיט סטאָוו-
קעס נעצן, אי דער, וואָס איז באַ אימ פאַרדונגען. און דאָס
טאָר ניט זיין, ווייל מע וועט, צום ביישפּיל, ברענגען סכּוירע
אינ דער געזעלשאַפט, ווער קאָן קויפן — דער נאָגיד, ווייל
דער אָרעמאַן האָט ניט וואָס צו עסן, ניט נאָר קלערן וועגן
קויפן סכּוירע. דאָס איז ניט גוט. די ראַטנמאַכט זאָרגט פאַר
דעם, אז מע זאָל אופהאַלטן אָרעמע און מיטעלע. מע דאַרף
אזוי מאַכן, אז די גאַנצע סכּוירע זאָל אריינקומען אינ די הענט
פון די אָרעמע. און די באלעגוסים וועלן זיך אליי געפינען.
ווי מאַכט מען דאָס? די אָרעמשאַפט האָט דאָך זיין קיין געלט?
דאַרף מען איר לייען. און קעדיי ס'זאָל זיין ריכטיק, די פאַר-
וואַלטונג פון דער געזעלשאַפט זאָל וויסן, וווּ איז דער אָרעמער
און מיטעלער, און וווּ איז דער באלעגוס, און קעדיי דער באַ-
לעגוס זאָל ניט כּיטרעווען און זאָל ניט באַקומען קיין סכּוירע,
האָבן מיר צוזאַמען מיט אַיך אויסגעזאַרשט די סאָציאַלע לאַגע
פון יעדן פּישער באַזונדער.

דער פארשטייער האָט נאָכ לאנג גערעדט. ער האָט זיי
דערמאָנט, אז ס'איז צייט צו זוכן אן אנדער וועג, קעדיי צו בא-
קעמפן די נויט. אז דער וועג דערצו — דאָס זינען פישערישע
ארטעלן.

די פארזאמלונג האָט צערודערט געהודעט...

אינדערהיים האָט באגריי צעלאָזט זינע געפילן. ער האָט זיך
געפייזערט, האָט געשריען אפן הויזגעזינד, אפ טימאָשן:
— וואָן פון מיין הויפ, דו באַרוועסער, אומגליקלעכער! דיין
פוס זאָל דאָ ניט זיין!

דאָס יינגל האָט דערשראָקן געקוקט אפן פעטער און האָט
געזוכט זינע שמאטעס. איצטיקס מאָל האָט זיך באגרייכע פאר
אימ איינגעשטעלט:

— דו ביסט מעשוגע געוואָרן? אינ דער פאלעפאטישקייט
קומט ער אדעמאָל צונוצ. אוועלכע סיניט איז הילפ גיט ער
דאָך. זאָל ער לעבן אפ קעסט.

ס'איז געקומען צו לויפן אויך נעשטשאדימיכע. זי איז געווען
אומבאוויסטזיניק, דערפאר האָט זי גערעדט אפ ליטן, און זי
האָט געבעטן האלטן דאָס יינגל.

טימאָש איז געבליבן פא די באגרייעס, אָבער די מומע האָר-
פינע האָט אימ מער ניט אונטערגעלייגט קיין קישן צוקאָפנס,
האָט אימ מער ניט געזעצט צום טיש און האָט אימ געהאָדעוועט
מיט שיראימ.

ווינטן הארבסטטיקע, ווינטן פריילינגדיקע

א שפעטיקער הארבסט איז אָנגעקומען קיין טשערעקוטקע פֿון צאָפֿן, פֿון דער יאַנאַשע. לאַנגע נעכט איז ער אַרומגעגאַנגען איבערן ברעג, און פֿין פֿרימאַרגן האָט ער איבער די ברעג, איבערן זאַמד געזיט א זילבער־בלישטשענדיקן פֿראַסט. דער יאַמ האָט געברומט, איז זײַן צאָרן זיך דורכערעדט מיטן קאַלטן טרימונטאַן *) און האָט אָפּגעשלאָנגן די אָסוהע **) אפֿ די ברעג־שטיינדלעך. די פֿישערס האָבן די באַרקאַסן אַרויסגעצויגן פֿון וואַסער, האָבן אַראָפּגענומען די זעגל־ביימער, די זעגלען און האָבן זיי איבערגעקערט אפֿן זאַמד. דאָס איז שוין פֿין פֿריילינג.

סי האָבן געבלאָזן קאַלטע, האַרבסטטיקע ווינטן...

איז אַ דער צײַט כאַפֿט ווי א דרימל אַרומ די ווינונגען פֿון די פֿישערס. איינזאַם, שטיל באַם ברעג, וווּ די באַרקאַסן פֿלעגן זיך אָפּשטעלן, שטיל אויך אפֿ די גאַסן. סײַדן עפּשער א פֿאַר־זאָרגטער פֿישער גיט אַרויס אפֿן ברעג און קוקט מיט בענקע־ניש אפֿן יאַם, וואָס טרייבט צום ברעג די אָסוהע. סײַז איז אַיז אומעטיק, זײַל דער זומערדיקער פֿאַנג האָט זיך ניט אַינגע־געבן, און אָט איז שוין אָנגעקומען דער ווינטער.

אזוי קומט פֿאַר אלע יאָר, אָבער ניט היינטיקן האַרבסט. איצטער באַוועגט זיך טשערעקוטקע, הודעט ווי א יאַם. האָלאָ־ווענקע טאָדאָס האָט זי געבראַכט איז באַוועגונג. ער איז גע־קומען קיין טשערעקוטקע איז אורלויב צוזאַמען מיט די האַרבסט־טיקע ווינטן און האָט געבראַכט מיט זיך א נײַ וואָרט, וואָס האָט אַפּגערודערט די פֿישערס ווי דער פֿריילינג־ווינט די קרי־העס אפֿן יאַם.

*) טרימונטאַן — א צאָפֿנדיקער ווינט.

**) אָסוהע — קריהע, וואָס די כּוואַליעס שלאָנג אָן אײַן זדעג.

טימאָש האָט נאָכ דעם ערשטן טאָג דערזען טאָדאָסן אין
גאס. דאָס יינגל האָט קרעם דערקענט דעם רויטן מאַטראָס. א
הויכער שטאלטנער איז א שוואַרצער נייער מאַטראָסקע. אפּן
קאָפּ האָט ער געטראָגן א היטל מיט סטענגעס אָן א דאשעק.
— אז כּוועל אויסוואַקסן, וועל איך ווערן א מאַטראָס. —
האָט דאָס יינגל באַשטימט און האָט פּוסטרייט נאָכגעקוקט טאָ-
דאָסן.

האַלאָווענקע איז געקומען און האָט גלייך ווי מיט שפּאס
געזאָגט צו איינעם און צום צווייטן פּישער:
— נו, כאַווערל, גענוג שלאָפּן, גענוג זיך קראַצן לעבן ווייב,
מע דארף זיך נעמען פאַר דער אַרבעט.

— וואָס איז דאָרט פאַר אַרבעט, — האָט דער פּישער א מאַכ
געטאָן מיט דער האַנט. — דו זעסט, דער יאָמ באַדעקט זיך מיט
אָטווע. איצט קאָנסטו שלאָפּן, ביז דער איז וועט צעגיי, און דער-
נאָכ וועסטו כאַפּן א פּישל אפּ זיך דורכלעבן.

— איך רעד נישט דערפּון, שוין צייט אונדזערע פּישערס
זאָלן זיך קאָלעקטיוויזירן.
— די זאך פאַסט נישט פאַר די פּישערס, נאָר פאַר די רעטש-
קעזייער.

— אָט-אָט, ברודערל, — האָט זיך דאָרבאַן אָנגעכאַפּט אין
טאָדאָסן באַ דער ערשטער באַגעגעניש, — הייב נאָר אָן גארניי-
זירן די זאך. איך בין געווען אין איין אָרט הינטער בערדיאַנסק,
כּיהאָב זיך דאָרט צוגעקוקט צו דעם פּישערישן קאָלעקטיוו. די
אַרעמע דארפן זיך מיט בייַדע הענט אָנכאַפּן אין דעם. אין דער
מאַסע ליגט די גאַנצע קראַפּט. מיט דער גאַנצער מאַסע קען
מען דערגרייכן א שטערקע לעבן.

טאָדאָס האָט זיך דערפּרייט, וואָס ער האָט אָנגעטראָפּן כאַטש
אפּ איינעם, וואָס האַלט מיט אים.

— די ראַטנמאַכט האָט געוואָרפּן א לאָזונג אזא. די פּויעריימ
האַבן זיך שוין א ריר געטאָן און גייען אין די קאָלעקטיוו,
און נאָר די פּישערס קראַצן זיך. גענוג כאַפּן פּיש לויטן זיידנס
שטייגער. מ'דארף זוכן אַן אנדער אויסוועג, פּאַטער צו ווערן

פון דער נויט. מע דארט זיך סאלעקטיוויזירן, — האָט דער רוי־
טער מאַטראָס געזאָגט.

ניט ווילנדיק זינען די ווערטער אריינגעפאלן אין די מוי־
כעס פון די אָרעמסטע טשערעקוטקיווער, און אייניקע פון זיי
האָבן אפילע אומגלויביק, אָבער שוין מיט וואקלעניש אין די
געדאנקען געצויגן:

— ווער ווייסט, עפּשער זאָגסטו טאקע עמעס?...

אָבער די מערהייט איז געווען קעגן.

— אפּ מײַן פאַרקאס פּינ איך מיר פאַלעבאַס. וויפּל איך האָב
מיר געכאַפּט, אזויפּיל איז מײַנס, און אינאָר... קיין קאַלעק־
טיוו איז נישט פאַר אונדז, — האָבן געזאָגט די פאַרמעגלעכערע
פּישערס, די מיטעלע.

די פאַלעגופּים האָבן געשפּעט און האָבן געייצעט:

— צו וואָס דאַרף מען די פּישערס צונויפּטרײַבן צוזאַמען.

פּעסער טרײַבט צונויפּ די פּיש.

דאָרבאַן מיט טאָדאָס האָבן פאַשטימט צונויפּרופּן די אָרעמ־
סטע פּישערס, איבערעדן נישט מיט יעדן איינציקן באַזונדער, נאָר
מיט אלעמען מיטאַמאָל.

זיי האָבן גערופּן נאָר די אָרעמאַ. אָבער אויך די פאַרמעג־
לעכע האָבן זיך אריינגערוקט צו דאָרבאַנען אין שטוב אריין,
און גאָר גיך האָט זיך צוזאַמענגעקליבן דאָס גאַנצע דערפּל.
מיהאַט געמיינט, ס'וועלן זיך העכסטן צונויפּגיין צוויי צענדליק
און ס'וועט פאַר זיי זײַן גראָם אין שטוב. צום סאָפּ איז אויס־
געקומען רעדן אין הויפּ.

נאָך באַזונדערע קורצע שמועסן, אז ס'האַט זיך צונויפּגעק־
ליבן א פּולער הויפּ מיט מענטשן, האָט טאָדאָס הייס דערווייזן:

— וויאזוי כאפּן מיר? מיט קליינע פאַרקאסן. מיט א נעצ,
פּונקט ווי אונדזערע זיידעס האָבן צוריק מיט הונדערט יאָר
געכאַפּט. פאַרוואָס האָט אַמאָל אפּ דער יאַבאַשע געריפּעט א
הילצערנער אקער, און איצט טראַקעט א טראַקטער? דאָרט
איז מען אוועק פּאָרויס, זיך גענומען פאַר דער מאַשין, און מיר
קענען דײַ נישט מאַשיניזירן די פּישערײַ? מע קאָנן דער פּישער

זעט פאר זיך ניט דעם אומגליק, די נויט יאָגט אימ, ער וויל
וואָס מער פיש כאפן און פאָרט וואָס ווילטער אינ יאמ. און די
שוואכע באַרקאסלעך אונדזערע זינען פאסטקעס פאר אונדז.
ווי א פאסטקע וועט אזא שיפל אונטערפירן, און דו וועסט
גאַרניט באַמערקן. וויפל ניט־פאָרזיכטיקע פישערס האָט שוין
דער יאמ באהאלטן?... אָדער סיפלאָזט א בייזער ווינט, סאמע
ווען די נעצן און האטשעקעס זינען פארשטן אינ יאמ. גאנצע
וואָכן הוידעט דאָס געפעס זיך אינ וואסער ניט ארויסגענומען
נערהייט, ווייל מיט קיין זעגל וועסטו קעגן ווינט ניט פאָרן. גאָר
אן אנדער זאך וואָלט געווען, ס'זאָל זיין א מאָטאָר... איצטער
נעמט אזא זאך: וואָסערע פישערס זינען בא אונדז די מערהייט?
אַרעמע. דער פארמאָגט א נעצ, יענער א שיפל. שפאנט מען
זיך צונויפן אפ איין סטאווקע, אינ דער צייט, ווען אָט דיזעלבע
פישערס וואָלטן געקאָנט פארשיטן און ארויסנעמען א גאנצן
צענדליק סטאווקעס. פארוואָס־זשע זאָלט איר ניט צוזאמען צו־
נויפקלייבן די סטאווקעס פון א צוואנציק צי דרייסיק פישערס?
דאן וואָלטן ניט אלע באַדארפט ארויספאָרן אפן יאמ, נאָר א
פינף, צען, און די איבעריקע וואָלטן אויסגעפילט אנדערע אר־
בעטן. דאָס איז איין זייט פון דער זאך. איצט, ווי איך האָב גע־
זאָגט וועגן דער מאשיניזאציע. איין פישער וועט קיין מאָטאָר
ניט קויפן, און א גאנצער קאָלעקטיוו האָט בעיאד קויפן עפ־
שער א באָט אָדער אפילע א גרויסע דאמפשיפ. כוז דעם וועט
די מאכט גיכער העלפן דעם קאָלעקטיוו מיט מאטעריאלן און
מיט געלט, ווייל ס'איז בעסער האָבן אן איניען מיט איין קאָ־
לעקטיוו, איידער מיט צענדליקער פישערס. אזויארום, וויאזוי
מע זאָל ניט דרייען, באַקומט זיך, אז א קאָלעקטיוו איז בעסער.
די פישערס האָבן געהערט אופמערקזאם, ניט איבערגע־
שלאָגן. זעלטן האָט ערגעץ איבער די קעפ זיך דורכגעטראַגן א
שפאָטיש געלעכטערל, ס'האָט עס קיינער ניט אונטערגעהאלטן,
און זיך איבערגעריסן. און אז טאָדאָס האָט געענדיקט, האָט זיך
פון איין זייט אָנגעהויבן א וואקלעניש, און פון דער צווייטער—
א סינע און א שפאָט. נאָר עטלעכע אָפגעברענטע פענעמער

האָבן אויטגעדריקט אנטשלאַסנקייט, און ס'האָבן זיך דערהערט
סאָרויכטיקע שטימען:

— יא, איך קאָלעקטיוו איז בעסער.

באָרי האָט דערום שפּאַטיש אויסגערופּן:

— טיפּשימ זינט איר! אַינער קאָלעקטיוו וועט צעפאלן ווערן
אפּן צווייטן טאָג. האָלאָווטשענקאָ אליין זאָגט דאָך, אז מיר
וועלן ארבעטן איין פינפטן, און אַפרוען זיך וועלן צוואנציק זיי-
ערע. וועלכער שויטע וועט דאָס וועלן ארבעטן פארן צווייטן?
דער אויסגעשריי איז געוואָרן א סיגנאל. פונ אַלע זייטן האָבן
זיך א שאָט געטאָן שפּאַטישע רייד. אָבער די רייד האָבן נאָך
מער איבערצייגט די, וועלכע האָבן זיך געוואקלט. די קריגער
איז פארשארפט געוואָרן. טשוטשמאנענקאָ האָט געשרייען:

— איצטער לויכטן זיך נאָך די לעכלעך, און איך קאָלעקטיוו
וועט איר אינגאנצן גיין אָן הויזן. וועלכער שויטע וועט אַיך
געבן גרויסע שיפּן און מאָטאָרן? מע דארף פארדינען מיט די
אייגענע הענט.

מאָקרי האָט אים געענטפערט:

— דיר איז גרינג אזוי טראכטן, אז דו האָסט צוויי באַרקאסן
מיט פיר סטאווקעס. אָבער אונדז וויאזוי?
דאָרפאן האָט זיך געשניטן מיט באַגרייען, א צווייטער מיט
באָרולן.

טאָדאָס האָט ווידער גענומען א וואָרט און האָט אָנגעהויבן
רעדן. ער האָט קימאט איבערגעכאזערט דאָסזעלבע, וואָס ער
האָט געזאָגט צום ערשטן. נאָר צום סאָפּ, אז ער האָט באַגעגנט
צווישן די מענטשן באַגרייס פליק פול מיט האַס, האָט ער צוגע-
געבן:

— און דעריקער, כאוויירימ, איר זאָלט צו אלץ דערגרייכן
מיט אייגענעם סייכל, ניט פאָלגן די באלעגופים. זאָל יעדער
איינער אינדערהיים זיך פארקלערן אפּ מיינע ווערטער. צי זאָג
איך ריכטיק. קיינער שלעפט ניט קיינעם מיט גוואלד איך קאָ-
לעקטיוו, מע טרעט אהיין אריין פּריוויליק. איידער זיך
שפארן דאָ, באַקלערט זיך בעסער. און הערט זיך ניט צו

צו דער שטימ פונ פאלעגום, ווייל דער פאלעגום איז דער גרעס-
טער סוינע דעם קאלעקטיוו, ווייל ער דראָט זיין הערשאפט, אָט
אזוי, כאווייהימ.

דער רויטער מאטרעס האָט עס געזאָגט, און איבער אימ האָבן
זיך געפלאַכטן בליקן: מיטפילנדיקע, פארינטערעסירטע, גלייכ-
גילטיקע, שפּאַטישע און פּינטלעכע. די פּינטלעכע: פאגריעס,
טשוטשמאנענקאַס מיט זייערע נאַכפּאַלגערס.

טימאַש איז אויך געווען נעבן דאָרבאנס שטוב.
ווען פאגרי האָט דערהערט, אז די פישערס קלמפן זיך צו-
נויף פא דאָרבאנען, און ער האָט זיך אויך געלאָזט אהיין, איז
צו אימ פון דער יאפאשע געקומען א פאקאנטער דיטש. פאג-
רייכע האָט דאָס יינגל אוועקגעשיקט נאָכן מאן. יענער האָט
אוועקגעטאַפטשעט אינ דער מוטערס שטיוול, האָט געפונען
פאגריען צווישן די פישערס און האָט אימ געזאָגט וועגן דיטש.
דער פאלעגום האָט נאָר א מאכ געטאָן מיט דער האנט—ניט
שטער, הייסט דאָס. ס'האָט פונקט אָנגעהויבן רעדן טאָדאָס האָ-
לאָווענקאַ. טימאַש האָט זיך צוגעהערט צו זינע רייד, האָט א
קוק געטאָן אפ פאגריען, צי שפירט יענער אימ ניט נאָך, און
ער האָט זיך באהאלטן הינטער די פלייצעס פון די פישערס.
נאָך איז שול האָט דאָס יינגל געהערט וועגן די קאלעקטיוו.
און פונקט ווי דעמאָלט, האָט ער זי נאָך איצט אויך קלאָר ניט פאָר-
געשטעלט זיך. זיין פאָרשטעלונג האָט אזוי געמאָלט א קאלעק-
טיוו: א לאנגע געפּינדע מיט א רויטן דאכ און א הויכן ראדיאָ-
שטאנג אינדערהייך, א ברייטער צימער מיט א לאנגן טיש, ארום
וועלכן ס'זיצן מענער און פרויען און לייענען צייטונגען. אזעל-
כע צוויי געמעלן פון לעבן פון דער קאָמונע האָט ער געזען
אפ א פלאקאט.

מער פון אלץ איז טימאַשן אינ הארצן אריינגעפאלן יענע
אָרט, ווו טאָדאָס האָט גערעדט פון די שוואכע שיפלעך און
וואָס פאר אן אומגליק ס'טרעפט איבער דעם מיט די פישערס.
דאָס יינגל האָט פארפלושטשעט די אויגן, און די שרעקלעכע
פארגאנגענהייט איז אדורכגעגאנגען פאר אימ: צוגעפאלן צום

זעגלבוים, קוקט ער א טויט-בלאסער אפ א הויכער בייזער
כוואליע, וואָס וועט אָט-אַט זיך א לאַז טונ אפ אימ אונ אפ
דעם שיפל.

עמעס ס'א מינ אומבאהאַלטן שיפל דאָס איז געווען... אפ
די כוואליעס איז אַרופגעשווומען דעם פּאָטערס געשטאלט.
טימאַש האָט א ציטעה געטאָן, א בענקעניש האָט פארקלעמט
דאָס הארצ. ער האָט אופגעעפנט די אויגן, אפ זיי האָבן זיך
באוויזן טרערן. קיינער זאָל ניט באמערקן, האָט ער אוועקגע-
דרייט דעם קאָפ אונ האָט זיי אָפגעווישט.
— איבער דעם שלעכטן באַרקאס איז דער טאטע אומ-
געקומען, — האָט ער שווער געזיפצט.

אז ער האָט ווייטער געהערט די רעדע, האָט ער געטראכט :
— אינ קאַלעקטיוו וועלג זיין גרויסע שיפן, וואָס וועלן ניט
מירע האָבן פאר קיינ שטורעם, וועלן די טאטעס פון אזעלכע
יינגלעך ווי ער דעמאָלט ניט אומקומען.

אונ טימאַש איז אינ געדאנק געווען פאר א קאַלעקטיוו.
די פישערס זיינען זיך צעגאנגען פון דאָרבאנען מיט נייע
געדאנקען, מיט נייע טרוימען, אונ טשערעקוטקע האָט נאָכדעם
געשטורעמט, פונקט ווי מע זאָל. זיך קריגן מיטן יאמ.
אינגיכט האָט מען זיך שוין ווידער צונויפגעקליבן שוין צו
האַדאָווענקאָן. איצטיקס מאָל זיינען שוין פיל מער געווען די,
וואָס האָבן געטיינעט:

— נימעס געוואָרן אליין קעמפן מיט דער נויט, דערלאנג
א קאַלעקטיוו.

די פישערס, וואָס האָבן זיך געוואקלט, האָבן געזאָגט טאָדאָסן :
— ס'וועט פארשטייט זיך, זיין זייער גוט, אז די מעלוכע
וועט געבן מאטעריאל, א גרויסע דאמפשיפ. אָבער אויב זי וועט
ניט העלפן. צי וועט דעמאָלט ניט ערגער זיין? דו זאָגסט אזוי.
אָבער וואָס באטייטן דינע רייד? מע דארפ זיך דורכפאָרן קיינ
בערדיאנסק הערן, וואָס זאָגט מען דאָרט.

— ניט נאָר קיינ בערדיאנסק, קיינ מאַריופאָל וועלן מיר זיך
דערקלייבן. אונ אז מירן אָרגאניזירן א קאַלעקטיוו, וועלן מיר

צו פריילינג האָפּן א גרויסע דאמפשיפ, — האָט דער רויטער מאטראָס באמערקט.

צו דעם געדאנק זינען אלע צוגעשטאנען, ווער ס'האָט זיך נאָר אינטערעסירט מיטן קאָלעקטיוו. מע האָט באשטימט צונויפֿ-צוהייבן געלט און שיקן דאָרבאָנען מיט טאָדאָסן קיין מאַריו־פּאָל זיי זאָלן זיך דאָרטן דערוויסן וועגן אלץ.

נאָך יענעם טאָג האָט דאָרבאָן באגעגנט אפּן גאס טימאָשן. דאָס יינגל איז געגאנגען אין שמאטעס. זיין הויל ליב האָט זיך ערטערוויזן ארויסגעזען, און אין גרויסע צעריסענע שקרא־בעס. א קאלטער ווינט האָט אים דורכגעדרונגען, און טימאָש איז גיב געלאָפּן זיך דערוואַרעמען.

— ווהייבן איז, טימאָש? — האָט אים דאָרבאָן אָפּגעשטעלט. איצט איז שווער געווען דערקאָנען דעם פישער. זיין שטענדי־קער כמורער אויסזען איז פארשוונדן, די אויגן קוקן ניט אראָפּ, נאָר גלייב און אָפּן, און אין זיי ברענט יונגע ענערגיע. דער פישער האָט ניט געווארט אפּ ענטפער און האָט לעבעדיק פאָרגעזעצט:

— ווי לעבט זיך עס, פאָכערל?

טימאָש האָט זיך פארלאָרן:

— כאָטש צו וואָס פרעג איך? מע זעט ארויס לויט די שמא־טעס. קריכסט, ווי ס'ווייזט אויס, ניט ארויס פונ דער ארבעט... נאָר ס'איז גאָרניט, פאָכער. מירן אויספויען א קאָלעקטיוו און זיך צונעמען פונעם גוויר.

— קליינע יינגעלעך נעמט מען דען אָן אין קאָלעקטיוו? דאָרבאָן האָט אים א פאטש געטאָן מיט דער האנט איבער דער פלייצע.

— צוזאמען מיט דער מאמע. מירן שאפּן א גרויסע דאמפ־שיפ און מאכן זיך פאר א מאטראָס.

פונ דעמאָלט אָן האָט טימאָש ליב באקומען דעם קאָלעקטיוו מיטן גאנצן הארצן. אין די לאנגע נעכט האָט ער געטרוימט, ווי ער וועט שווימען אלס מאטראָס אפּן גרויסן דאמפער און

וועט פאר גאר ניט מוירע האָבן. ער האָט געפּעט זײַן מאַול,
דאָס זאָל אלץ גיכער פּאַרווירקלעכט ווערן.
טימאַש פּלעג אָפּט פּאַרגעסן אין דער ארבעט און האָט מיט
גרויע ערנסטע אויגן געקוקט ערגעץ אין דער ראַכוועס—גע-
טרימט וועגן גרויסן דאַמפּער, וועגן אַ מאַטראָסן-היטל מיט
סטענגעס, ביז באַגריעכע פּלעג אימ אַ שטויס טון און אימ
אָפּזידקען. אָבער איר זידלערײַ איז ניט געווען אזוי דערעסען
ווי פּריער, און פּאַנאכט האָט די הוילע-פּאָדלאָגע ניט אזוי גע-
מוליעט ווי פּריער.

גערודער

באגרי, טשומשמאנענקע און די איבעריקע באלעגופים האָבן
נאָר געשפּעט פּונ די קאפּצאָנישע געשפּרעכע. די קאָלעקטיווי-
זאציע פּונ די פּישערס האָבן זיי געהאלטן פאר טאָדאָסעס און
אויסטראכטעניש.

— זאָל זיך נאָר דער קאָמסאָמאָלעז אומקערן צו זיין מילי-
טערידינסט, וועלן אלע מיטעס זיך ענדיקן.

אַבער אז האָלעווענקע מיט דאָרבאנען זינען אראָפּגעפּאָרן
קיינ מאַרזופּאָל און האָבן פּונ דאָרט געבראכט א יעדיע, אז דער
פּישער-פּאריי און אנדערע אנשטאלטן וועלן העלפּן מיט אלע,
אפי די פּישערס זאָלן זיך נאָר אָרגאניזירן אינ א קאָלעקטיוו
האָבן זיך די באלעגופים פּארוואָרגט.

— צי דען איז דאָס אפּ און עמעסן?

און דאָ האָט נאָך דאָרבאן זיך אונטערגעכאפּט: ער האָט
באנענט באגריען און געזאָגט:

— ס'טראָגן זיך יעדיעס, אז מיר וועלן אנטבאלעגומעווען
די ריכע פּישערס, מע וועט זיי לאָזן נאָר צו איין שיפל און
צו איין סטאווקע, און דאָס איבעריקע וועט מען אריינגעפּן
אינ קאָלעקטיוו, פּארשטייט זיך, אינ די ערטער, וווּ ער וועט
זיך גרינדן.

דאָרבאן האָט אביסל אנדערש דערפּונ געהערט. ס'האָט זיך
אימ אָבער געוואָלט אביסל רייצן מיטן באלעגום.

יענעם אָוונט האָט באגרי ניט געוואָלט עסן. ער איז ארומ-
געגאנגען איבערן שטוב, האָט געדרייט די באָרד און געטראכט:

— ס'וועט עמשער אפּ און עמעסן זיין אזוי?

און ס'האָט זיך אינ אימ אָנגעצונדן א סינע צו טאָדאָסן, צו
דאָרבאנען, צום קאָלעקטיוו. ער האָט זיך באמיט צו בארויקן
זיך מיט און אלטן געדאנק:

— סיוועט עמשער דורכגיין. אינ א וואָכ ארומ פאָרט האָלאָ-
ווענקאָ אָפּ קיין סעוואסטאָפּאָל, אונ אָנ אימ וועט מען דאָ
גאָרניט מאכנ.

ער האָט אָבער זיך ניט געקענט באַרויקן בא דעם געדאנק.
ספייקעס האָבן געעקבערט דעם מויעכ. ער האָט בייז, פאר זיך,
געפורטשעט:

— ווען דאָס אלטע קערט זיך אומ, וואָרט איך אייך אלע-
מען אינ איין קנויל צונויסגעדרייט.

ביז איצט האָבן זיך נאָר קלאנגען געטראַגן, אָבער אינגיכט
האָט מען זיך גענומען צו דער ארבעט. באַגרי איז געווען אינ
שכינישן דערפל אונ האָט דאָרט באַגעגנט זינע אמאָליקע
טשאַסטינישטיקעס. מע האָט זיך צערעדט.

— אָט וואָס יאטן, — האָט ער זיי פאָרגעלייגט, — סיוועט
באלד דאָס איז גראָב ווערן, קומט צו גיין, וועלן מיר כאפן
אונטערן אייז. דערפאר, וואָס איר וועט ארבעטן נאָר מיט די
נעצן, וועל איך אייך אָפגעבן א דריטכילעק.

— זוכ זיך אנדערע נאראַנימ, — האָבן די טשאַסטינישטי-
קעס געענטפערט. — אייער דאָרבאן לייגט אונדז פאָר ארייני-
טרעטן אינ זייער קאָלעקטיוו, מיסטאמע וועלן מיר ארייני-
טרעטן.

דער באלעגוף האָט זיך גאָר ניט געריכט, אז דער קאָלעק-
טיוו וועט אימ אויך פון דער זייט שטערן, — האָט ער זיך נאָכ
מער געקאָכט. אז ער האָט זיך אומגעקערט אהיים, האָט ער צו
זיך אינ געסט גערופן טשוטשמאנענקאָן, בילאָקאָנען — אזא
באלעבאָס ווי ער אליין. ער האָט זיי גערופן זיך האלטן אן
אייצע, זיך טיילן מיט די צאָרעס. בא א קויסע האָט ער זיי
דערציילט, וואָס ער האָט געהערט פון דאָרבאנען. אָבער די
געסט האָבן שוין אליין דערפון געוויסט, ווייל דאָס דערפל
איז ניט קיין גרויס — יעד'עס טראָגן זיך גיך פאנאנדער — אונ
זיי זינען אומגעבראכט ניט ווייניקער פונעם באלעבאָס. טשוטש-
מאנענקאָ האָט געטרייסלט די גראָווע קאָלטענעוואטע באָרד
אונ האָט געזאָגט:

— זיי פלאפלען, און מיר דארפן זיך נעמען צו דער ארבעט.

די געסט האָבן אָנגעשטעלט די אויגן אפן זיידן:
— פארוואָס גיט מען אונדז אָפּ קאָוועד אין דאָרפ? דער-
פאר, ווייל מע קומט יעדן מאָל אָן צו אונדז נאָך הילם. פון
דעם דארפ מען אָנהייבן. דעם זומער האָט זיך דער פאנג גיט
איינגעגעבן, און די אלע האָלעדראַנצעס, די איפעשדיקע קאָ-
לעקטיוושטשיקעס, זיצן אפן הוילן. מע לויפט שוין ארום איבער
די הויפן נאָך א מעסטל מעל אָדער קארטאָפּל. און אפּ דעם
קאָפּפּעראטיוו האָט מען זיך גיט וואָס צו פארלאָזן. מע האָט
אין פאריין נאָך מיט א כוידעש צוריק וואָלאָוואָטשענקאָן
צוגעזאָגט געבן מעל, און מע האלט אין איין צוזאָגן. איז אָט
וועט קומען א קאפּזנס א פרוי לייען, זאָלן אייערע ווייבער
ענטפּערן: „גיי דיר אין דיין קאָלעקטיוו“. מע דארף זאָר, אלע
באלעבאטימ זאָלן אזוי טון, אפּילע די, וואָס מע האָט פאר מי-
טעלע פארעכנט.

טשוטשמאנענקאָ האָט ביז א שפּיט געטאָן:

— כא! מע האָט אויסגעטראכט מיטעלע. די פישערס האָבן
אמאָל געהאט גאָר פינע באלעבאטימ און האָלעדראַנצעס... די
מיטעלע זינען אויך באלעבאטימ, אונדזערע ליט און האָבן
קיינ שייכעס גיט צו די קאפּזאָנימ, — האָט ער פאָרגעזעצט. —
פאר זיי מוזן מיר זיך נעמען, זיי איבערדרייען אפּ אונדזער
זיט. מע דארף נאָר אויסלערנען די ווייבער, זאָלן זיי שטעכט
די קאָלעקטיוושטשיקעס בא יעדער געלעגנהייט און איבער-
הויפט זייערע ווייבער. און די באפעס אונדזערע זינען דערום
פעיק. — האָט זיך דער אלסער צעלאכט.

טימאָש האָט אין ווינקעלע געשיילט קארטאָפּל און האָט
אויסגעהערט דעם שמועס, ביז באגרי האָט אים באמערקט און
האָט אים ארויסגעטריבן פון שטוב. דעם יינגל האָט שטארק
פארדראָסן, וואָס די אלטע דראָען דעם קאָלעקטיוו. און ער
טרוימט דאָך, ס'זאָל וואָס גיכער ווערן א קאָלעקטיוו, און מע
זאָל אים נעמען פאר א מאטראָס אפן גרויסן דאמפער.

א גאנצן טאָג איז טימאָש ארומגעגאנגען פארטראכט, און
אסדערנאכט האָט ער געפאקט א פאסיקע מינוט און איז אוועק-
געלאָפן צו דאָרבאנען. ער איז ארינגעלאָפן צו אימ אינ שטוב
אריין און האָט גלייך אויסגעשריען:

— פעטער, באגרי מיט טשוטשמאנענקאָן דראָען דעם קאָ-
לעקטיוו. אָט יענעם, וועגן וועלכן איר האָט מיר דערציילט.
אפ אייך אליין, אפ טאָדאָסן, האָלאָווענקאָן. זיי סקריפען אזש
מיט די ציינ.

און טימאָש האָט אייננדיק דערציילט אלץ, וואָס ער האָט גע-
הערט בא באגריען אינ שטוב. דאָרבאן האָט א שמיכל געטאָן:
— די באלעגופים האָבן זיך אופגערודערט. ס'הייבט זיך אָן א
קאמפ, מע האָט עס געקאָנט דערווארטן.

דער פישער האָט ענערגיש א דריי געטאָן מיטן קאָפ.
— ס'שרעקט אונדז ניט זייער קאמפ. מירן זיך א שטיקל
ציט באגיינ אָן זייערע האלוואָעס.

דאָרבאן האָט שארפ א קוק געטאָן אפ טימאָש און האָט
מיט אן ערנסטן אויסזען עפעס א ווילע געטראכט, דערנאָך
האָט ער ווייך באמערקט דעם יינגל:

— זייער גוט, וואָס דו האָסט דערהערט און געקומען צו
מיר צו לויפן. טו אזוי אויך אפ ווייטער, וועלן מיר וויסן, וואָס
טראכטן צו די באלעגופים.

— ווי דען, זיי האָבן דאָך געזידלט דעם קאלעקטיוו, יענעם
קאלעקטיוו, וואָס וועט האָבן גרויסע דאמפערס, און די טא-
טעס וועלן ניט אומקומען אפ קליינע שיפלעך, און מיר וועט
ער העלפן ווערן א מאטראָס, — האָט דאָס יינגל געענטפערט
עטוואָס הייס, נאָר מיטן גאנצן הארצן.

פאר האָדאָסעס אָפפאָרן אינ מיליטערי-דינסט האָבן זיך בא-
אימ צונויפגעקליבן אלע, וואָס האלטן מיט אימ. דער רויטער
מאטראָס האָט געגעבן אן אייזע פארן אָפפאָרן:

— דאָס וויכטיקסטע איז אָפגעטאָן. פאראן בא א צוויי צען-
דליק מאן, וואָס ווילן אריינטרעטן, און דער סטאטוט איז אונ-
טער געשריבן. פארגעסט ניט די טעג אימ אָפשיקן, פעטער

דמיטרי, אינ פישערפאריינ—מיט די לעצטע ווערטער האָט זיך
טאָדאס געווענדעט פלויז צו דאָרבאנען.—איצטער דארפ מען
נאָך פארטיפערן די זאכ. פריער פאר אלז באדארפן די קאָלעק-
טיוויסטן אלע צוזאמען צונויפטרעגן די נעצן, די מאטעריאלן
און די האטשעקעס. פאריכט, וואָס מע דארפ, פארשארפט, איר
זאָלט שוין אפן אייז כאפן ווי א גאנצער קאָלעקטיוו... טוט
אזוי, ס'זאָל ניט פאָרקומען קיינע מיספארשטייענישן, וואָרום
ווי נאָר ס'וועלן זיך אָנהייבן מיספארשטייענישן, וועט זיך דער
קאָלעקטיוו צעקריכן. זיט אייניק, גוט אָרגאניזירט, וועט איר
צו פרילינג האָבן גענוג מאטעריאלן און א גרויסן דאמפער.
דער פאריינ וועט געבן אלז, אז ער וועט זען די גוטע אָרגא-
ניזירטקייט... איך וועל שרייבן, און איר ענטפערט מיר, וויאזוי
און וואָס. אז איך וועל אלייניט וויסן, וואָס אייך אייצען,
וועלן זיך דאָרט געפינען מענטשן, וואָס וויסן אלז. מיט איינ
וואָרט, ארבעט, פעטערס! דאָס וויכטיקסטע, זאָג איך ווידער,
איז שוין אָפגעטאָן. אָרדנט איינ די זאכ, וועט גיך א האלב
דאָרפ אָנקומען אינ ארטעל.

דאָרבאן האָט מיט ליבע באטראכט די שטאלטנע פיגור
פונעם רויטן מאטראָס און האָט זיך געוונדערט.

— סע גלויבט זיך גאָרניט, אז אזוי גיך איז אלז געווען.
איר זעט, וואָס באטייט, אז סע קומט א מענטש מיט א קאָפ!
איך אליינ טראכט דאָך שוין לאנג וועגן א קאָלעקטיוו, און
איך האָב ניט געוואגט זיך ערנסט פארנעמען מיט דעם אייניען.
דו רעדסט איבער מיט דעם, מיט יענעם, קראצט מען זיך—
גיטו א שפיי. איך האָב געמיינט ס'א שווערע זאכ. צום סאָפ
באקומט זיך עס גאָר פראָסט. איצט, טאָדאָס, האָב ניט מוירע:
וויבאלד מיר זיינען ארום אפ דער סטעזשקע, וועלן מיר שוין
ניט פלאַנדזען. איצט ווייסן מיר שוין, וואָס מע דארפ טון וויי-
טער. וועט מען דארפן, וועלן מיר פאָרן קיינ פערדיאנסק,
אינ קרייז, אָדער גאָר קיינ מאריפאָל. מיר וועלן זיך נעמען
פאר וואָלאָוטשענקאָן. מיר וועלן א באלעבאטעווע טון אינ
קאָפּעראטיוו, ער זאָל צוהילפ קומען דעם קאָלעקטיוו.

ער האָט פארויכערט טאָדאָס, און קעדיי ס'זאָל זײַן איבער-
צײַגנדיקער, האָט ער דרײַסט געשפּיגנ.

טאָדאָס איז אוועקגעטאָרן.

אײַנמאָל איז דאָרבאָן ארײַן צו נעשטשאַדימיכענ. ער האָט
זי באַגריסט און האָט סאָרגעלייגט:

— פארשרײַב זיך, דאַרקא, אינ אונדזער קאַלעקטיוו. מירן
דיך צונעמען מיט טימאָשנ. איך בין דאָך דער פּאַרויזער
דאָרט.

די אלמאָנע האָט אופגעהויבן דעם קאַפּ פון דעם שטיקל
צײַג — זי האָט אויסגענייט

— זוי קומ איך אינ קאַלעקטיוו, פאר מיר טויג שוין גיכער
די גרופּ.

ערשט איצט האָט דער פּישער באַמערקט איר אויסערגע-
ווינדלעכנ אויסזען, שוין א וואָך, אז ער האָט ניט געזען די
די אלמאָנע, און פאר דער צײַט האָט זי זיך שטאַרק געענדערט.
זי איז פארשוואַרצט געוואָרן, זי רעדט מיט א שוואַכער שטימ
האַקט אָפּ יעדעס וואָרט.

ער האָט פארדײַגעט געפרעגט:

— דו ביסט קראַנק, צי וואָס?

— נײַן.

— וואָס־זשע איז דיר?

אינ דאַרקעס טיפּ אײַנגעגראָפּענע אויגן האָט געשוועפט א
וואַקלעניש־זאָגן, אָדער מע דאַרפּ ניט. זי האָט אָפּגעקערעוועט
דעם קאַפּ און האָט קוימ ארויסגעשעפטשעט:

— איך בין שטאַרק אָפּגעשוואַכט:

דער פּישער האָט געפּינטלט מיט די ווײַסע. ניט פארשטאַנען
— וואָס הייסט אָפּגעשוואַכט.

— שוין דרײַ טעג קײַן ברעקל ברויט אינ מויל ניט געהאַט.

כ׳האַב געהאַט דרײַ קאַרטאָפּליעס, אָפּגעקאַכט מיט זאַלץ און
דאָס אַלץ.

— פארוואָס־זשע האָסטו זיך ניט געווענדעט צו די שכײַנימ?

פארוואָס ביסטו צו מײַה ניט געקומען? מײַן פּריסקע איז אפּי-

דע די צווייטע וואָך אינ פּראָקאָפּעוועצ בא דער מוטער, אָבער
איכ זיצ ניט אָן קיין עסן.

— נימעס געוואָרן שטעכנ די מענטשן די אויגן, אויסהערן
זייערע שטרעפּן. איכ האָב געהאט מיט ארבעט פארדינט דרײַ
רובל און האָב געקויפט טרוקענע קיזיקעס אפ באהייצונג. און
דאָס האָב איכ גענומען אויסגעניי בא טשוטשמאנענטשיכענ.
איכ האָב געמיינט, איכ וועל גיכ פארענדיקן און וועל פארדיי-
נען אפ פרויט, ס'האָט זיכ אָבער געמאכט שווערע ארבעט, —
האָט נעשטשאדימיכע געענטפערט און האָט אָפּגעקערעוועט
דעם קאָפּ.

דאָרבאן איז אַרומגעלאָפּן איבער דער שטוב און האָט גע-
שפיגן.

— אכ, ס'א נאר דו ביסט! פונקט ווי דו זאָלסט ניט לעבן
צווישן מענטשן, נאָר אינ א געדיכטן וואלד... כאָטש וואָס רעד
איכ.

ער האָט זיכ אויסגעדרייט אפ די אָפּצאסן.

— איכ וועל מאָרגן איבעריידן מיט אונדזערע קאָלעק-
טיוויסטן. מירן צוזאמען מיטהעלפּן.

דער פישער האָט זיכ ניט געזעגנט און איז ארויסגעלאָפּן
פון שטוב. נעשטשאדימיכע האָט אימ ארויסבאגלייט מיט אן
אומעטיקן בליק, האָט אנידערגעלייגט דעם קאָפּ אפ די הענט,
און איז אזוי פארגליווערט געוואָרן. שפעטער האָט ווידער א
סקריפע געטונ די הויז-טיר, און טימאָש איז אריינגעלאָפּן אינ
שטוב אריין.

דאָס יינגל האָט שוין אויכ עטלעכע טעג ניט געזען די מו-
טער. אָט האָט ער ניט געהאט אינ וואָס צו ארויסגיין, די בא-
לעבאָסטע אליין שלעפט אפ זיכ ארויפ די שקראפעס, אָט לאָזט
מען ניט. היינט באמ ווארמעס האָט ער זיכ אָפּגעבעטן. ער האָט
ניט געוואָלט זופּן דעם קאלאמוטנעם באַרשטש, האָט ער א כאפּ
געטונ דאָס דערלאנגטע שטיק פרויט און איז אוועקגעלאָפּן.
אינ גאס האָט ער שוין עטלעכע מאָל אָפּגעפיסן פונעם פרויט,
און אזוי איז ער געקומען צולויפּן מיטן פרויט אינ האנט.

ער האָט ניט באַמערקט דער מוטערס שוואַכקײַט און מיד-
קײַט און האָט איר גיכ גענומען דערצײלן וועגן באַגריען,
וועגן דעם, ווי זײ ווערן מעשױגע, ווי נאָר זײ דערהערן דאָס
וואָרט קאָלעקטיוו. ער האָט זיכ פאַרכאַפּט מיט דער מײַסע און
האָט אוועקגעלייגט דאָס ברויט אפּן טיש לעבן דער מוטער.

נעשטשאַדימיכע האָט שוואַכ פּאַנאַדערגעקליבן דעם זונס
ווערטער און האָט זשעדנע געקוקט אפּן ברויט. ניט ווילנדיק,
האָט די האַנט פּונ זיכ אליינ זיכ אויסגעצויגן צום ברויט. פּונקט
ווי פּינגײַדע האָט זי גענומען און אָפּגעבראַכן א קלענערע
העלפּט, האָט זיכ געוואַקלט און האָט געוואָלט צוריק אוועק-
לייגן, ווײַל סײַז איר דורכגעלאָפּן א געדאַנק:

— עפּשער איז דאָס ״נגל״ אויכ הונגעריק. מע האַדעוועט
אימ א גאַנצן טאָג מיט דעם איינ שטיקעלע, און איכ נעם עס
אָפּ באַ אימ.

דער געפּיל פּונ הונגער איז אָבער צען מאָל גרעסער גע-
וואָרן, האָט זי צוגעטראָגן צום מויל און האָט זשעדנע אָנגע-
הויבן צו עסן.

טימאַש האָט דאָס דערזען און האָט זיכ פאַרהאַקט אפּ א
האַלב וואָרט. ער האָט צעעפּנט דאָס מויל און האָט מיט ברויט
צעעפּנטע אויגן געקוקט אפּ דער מוטער. ער האָט גלייכ דער-
פּילט מיט זײַן גאַנצן וועזן, אז נעשטשאַדימיכע הונגערט. ער
האָט א גיכן שפּאַן געטונ צו איר און האָט דערשראַקן אויס-
געשרייען:

— מאַמע! דו ביסט הונגעריק? דו ווילסט עסן?

נעשטשאַדימיכע האָט אופּגעהויבן די אויגן אפּן זון. זי האָט
געוואָלט ענטפּערן „נײַן“, נאָר אָנשטאַט דעם האָבן זיכ צוויי
גרויסע טרערן ווי אַרבעט געקײַקלט פּונ די טיפּע אויגן-לעכער,
האַבן זיכ אַראָפּגעקײַקלט אפּ די פּריצײַטיקע קנייטשן און זײַ-
נען אַראָפּגעפּאַלן: איינ טרער אפּן טיש, די צווייטע — אפּן
ײַנגלס האַנט. די טרער האָט א ברי געגעבן. דאָס ״נגל״ האָט
זיכ נאָך שטאַרקער צעשרייען און איז צוגעפּאַלן צו דער מוטער
מיט א געשרײַ:

— פארוואס זשע האסטו מיר ניט געזאגט? איך וואלט צוליב
דיר אוועקגעגאנוועט און געבראכט ברויט...

אזוי האט זיי דארפאן געטרעפן אינ געוויינ, ווען ער איז
אריין מיט א האלבן ברויטל.

— אָט דאָס איז דערווייל, און מאָרגן וועלן מיר זיך א סטא-
רע געבן.

דערנאָך איז ער אומגעלאָפן איבערן שטוב און האָט אויס-
געשריען:

— אָט וואָס פּאַטענט אונדזער נויט! דרײַ כאַדאַשימ, אז א
פישער איז אומגעקומען, און די מישפּאַכע הונגערט שוין. און
דאָס איז נאָר דערפאַר, וואָס מע אַרבעט איינער, אין קאַלעקטיוו
איז ניט דאָס. טרעפט זיך אַן אומגליק, פילט דאָס ניט די מיש-
פּאַכע. דער קאַלעקטיוו העלפט אויס.

אז דארפאן האָט דאָס געזאָגט, האָבן זײַנע אויגן מער ווי
שטענדיק געברענט פון גלויבן אין דער זאך, וואָס זיי האָבן
אַנגעהויבן.

טימאַש האָט זיך אומגעסערט צו פאגריען מיט שווערע גע-
פילן. דער מוטערך אויסזען איז אים ניט ארויס פון קאפ, ווי-
אזוי זי האָט זשעדנע געפייסן דעם ברויט, און זײַנ האנט האָט
נאָך איצט געברענט פון איר טרער. דאָס יינגל האָט איינס
געטראכט:

— דער קאַלעקטיוו זאָל שוין גיכער ברענגען דעם גרויסן
דאמפער, און מע זאָל אים נעמען פאר א מאטראָס, דעמאָלט
וועט זײַנ מוטער קיינמאָל ניט הונגערן.

אדאנק די געדאנקען און טרוימען האָט ער ניט געלייגט
קײַן אכט אפּ דער באלעפּאַסטע, פּעייס זי האָט אים געזידלט,
וואָס ער האָט זיך פארזאמט.

מע האָט אים גלייך באזעצט פא אַן ארבעט — פליקן גענד-
זענע פעדערן.

דערווייל איז פא פאגריען פאָרגעקומען נאָך א פארזאמלונג.
איצטיקס מאָל זײַנען געווען פיל געסט. איינציקווייז זײַנען זיך
צונויסגעקומען העכער א צענדליק. פאגרי האָט יעדן איינעם

פון די אָנגעקומענע איבערגעגעבנע יענע אומרויקע יעדיעס,
וואָס דאָס ייִנגל האָט שוין איינמאָל געהערט.
וואָלָווטשענקאָ האָט געזאָגט, אז ס'איז פאראן א פאראַרדע-
נונג — די מעל, וואָס ער דארף באַקומען פארן דאָרף, איז דער
ערשטער ריי אָפגעבן די קאַלעקטיווטשיקעס. דערנאָך איז פא-
ראן נאָך אַן אָנזאָג אונדזער פרוּדער — די פאלעפאטימ אמילע
פאר קיין געלט ניט פארקויפן קיין נעצ-מאטעריאלן. זיך דער-
לעבט און אלץ אָט-די פארשאַלטענע קאַלעקטיוון!
די געסט האָבן נאָך געסקריפּעט מיט די צייַן. יענעם אָוונט
זיינען זיי לאנג געזעסן. טימאַש איז שוין אוועק שלאָפן אינ
שטוב אריין, און זייערע שטימען האָבן זיך נאָך אלץ געהערט.
אַפּטמאָל צעפרידענע, אָפּטמאָל פארוואָרגטע, מיינסטנס פאר-
וואָרגטע.

אָנהייב פֿון נייעם לעבן

אזוי איז געווען קימאט ביז האלב ווינטער. באנאכט גיט דער פראָסט א קוועטש און באדעקט דעם יאמ מיט א דינעם שיכט, און אינדערפרי, גיט א פלאָז א רייטנדיקער ווינט און מאכט צונישט די גאנצע באנאכטיקע ארבעט. און ווידער הוילען פריי ביזע וויסקעפיקע כוואליעס, און אינ די ניט סיפע ערטער שלאָגן זיי צונויט באמ פרעג די ברעקלעך קריהע און וואלד גערן זיי אָן קופעסוויז. אזוי ביטן זיי זיך—דער פראָסט מיטן שטורעמווינט.

די פישערס קוקן אפ די קופעס נאָך מיט א גרעסערער קלעמעניש: ווען וועט שוין דאָס אייז ווערן הארט, מע זאָל זיך ווידער נעמען צום כאפן.

אָבער אָט איז אנשטילט געוואָרן דער שטורעמווינט, וואָס האָט עטלעכע וואָכן געשניטן דעם אויער מיט זיין פּיפּ. באַ נאכט האָט געטונ א קלאפ א פראָסט, ביז אינדערפרי איז ער נאָך שטארקער געוואָרן, און באטאָג האט זיך דער יאמ אוועק געלייגט אפ א לאנגן אָפרו און זיך פארדעקט מיט א גראָבער קאָלדער אייז. אזוי דעם צווייטן טאָג, אזוי דעם דריטן און אפן פערטן האָט פארדרייט א זאווערוכע.

די פישערס זינען פריילעכער געוואָרן, און אינ דער ער-שטער ריי די קאָלעקטיוויסטן. זיי האָבן שוין לאנג אלע נעצן ציוניפגעקליבן צוזאמען האָבן נאָר געווארט אפן געזעצטן אייז. פינפונדרייסיק פישערס האָט מען שוין אָנגעצייגט אינ קאָלעק-טיוו, און אכוצ דעם זינען נאָך געווען אָנהענגערס, וואָס האָבן זיך געוואקלט.

אם דעם ערשטן מאָל האָבן די קאָלעקטיוויסטן באשטימט פארשיטן נאָר פינפ סטאחקעס נעצן. ווייל אסאך מענטשן און אסאך ארבעט דארפ מען ווינטער צולייגן צו דער זאך.

ווי נאָר די זאָרערוכע האָט זיך אײַנגעשטילט, האָבן זיי זיך
 אָנגעהויבן קלייבן אין וועג אריין. אפּ עטלעכע שליטלעך האָט
 מען ארוםגעלייגט די נעצן, די לאַמענ, די שפאלטערס, די
 שטעקנס. קיין פּערד האָט קיין איין קאָלעקטיוויסט נישט פּאַר-
 מאַגט. דערפאַר האָבן זיך מענטשן אײַנגעשפּאַנט אין די שליט-
 לעך און האָבן זיך געלאָזט צום יא.מ. אפּ דעם ערשטן פּאַרשיט
 האָבן זיי אלס אטאמאן אויסגעקליבן מאַקריען. ער האָט זיך
 אויסגעציעט מיט די אלטע פּישערס, האָט אויסגעקליבן אן אָרט
 נישט ווייט פּונדעם מיט. זיי האָבן אין אײַז אָנגעהויבן אויסהאַקן
 קליינע פּאָלאַנקעס. דאָס אײַז איז געווען גראָב (די פּרעסט האָבן
 טאַקע א גוטן זעצ געטונ), און די ארבעט האָט זיך ביסלעכווייז גע-
 רוקט. סײַז נאָך געווען גרינגער דערפאַר, וואָס די קאָלעקטיו-
 וויסטן האָבן געהאַט צוביסלעך געצײג: לאַמיקעס און שפּאַל-
 טערס. ענדלעך האָט זיך אפּן ווייטן אײַז צודעק אויסגעצויגן
 א לאנגער פּאַס בלויז פּאָלאַנקעס. אז מען האָט דורכגעהאַקט
 די לעצטע פּאָלאַנקע, האָבן זיי אָנגעהויבן פּאַרשיטן די נעצן.
 מע האָט אזוי געטונ: צו א שטריק האָט מען צוגעפּונדן א
 לאנגן שטעקן. איין פּישער האָט אים איבערגעגעבן אונטערן
 אײַז פּונדן איין פּאָלאַנקע צו דער צווייטער, דאָרט האָט מען אים
 אױפּגעכאַפּט און איבערגעגעבן דער דריטער, און אין דער מיי-
 נוט האָט דער צווייטער פּישער אויסגעגלייכט די נעצן מיט
 די געוויכטלעך, וואס אפּ זיי מיט די שווימהעלצלעך, און האָט
 זיי פּאַרשאַטן אין וואסער אין דער ערשטער פּאָלאַנקע. איין-
 גיכטן איז די גאַנצע סטאווקע נעצן געווען אין וואסער. און
 ערטערווייז האָט מען זי פּאַרטשעפּעט מיט אַנקערלעך, אויבן
 אפּן אײַז. מע האָט פּאַרענדיקט איין סטאווקע, זיך גענומען
 פאַר דער צווייטער, און ביז נאַכט האָט מען פּאַרשאַטן אלע
 פינפּ

נאָך די קאָלעקטיוויסטן האָבן זיך א ריר געטונ די אינדי-
 ווידועלע, ווער אליין, ווער בעשוטפּעס, ווער סײַהאַט געהאַט א
 א פּערד. האָט ער אים אײַנגעשפּאַנט און איז געפּאַרן וואָס
 ווייטער אפּן יא.מ.

באגרי האָט געזאָטן. ער האָט געקלערט פארשיטן אמוי-
ניקסטן דרײַ סטאווקעס. איז אָבער ניט געווען מיט וועמען. ער
האָט זיך געפרווט קריגן טשאַסטינשטיקעס. אָדער עמעצן
דינגען פֿון די שכינישע דערפֿער—נאָר קיינער וויל ניט. דאָרט
האָבן זיך די פישער אויך אופגעהויבן, אָנגעהויבן קלערן וועגן
קאָלעקטיוון.

— א מאַפאָלע אפ זײ. סײַז געווען שטיל, און פאר איין
כױדעש האָט זיך צעברענט די געגנט. אן אָנהייב האָבן גע-
מאכט אונדזערע האָלעדראנצעס. או-או, פארשאַלטן זאָלט איר
ווערן!—האָט דער באלעגוף יעדער ווילע געשאַלטן דעם קאָ-
לעקטיוו, דאָרבאנען, טאָדאָסן און האָלאָווענקאָס נאָמען.
יענעם פרימאָרגן איז באַגרי ארומגעלאָפֿן איבערן גאַנצן
דאָרפ, זיך מיט עמעצן אינגעשפאנען און האָט זיך אומגעקערט
אהייט א פיזער און זיך געהאלטן אינױ אײַן זידלען. ער האָט
זיך צעשריען אפן ווייב, אפ טימאָשן:
— די מינוט זאָלט איר זיך אויסקלײַבן. מירן פאָרן פאר-
שיטן!

האַרפינע איז אפ איר לעבן ניט געווען אפן יאָג און האָט
זיך פארכידעשט:

— און ווער וועט בלייבן אינ שטוב?
— אָט וואַקסט אונטער דאָס מיידל, וועט זי זײַן אינ שטוב—
האָט באַגרי ביז געטייטלט מיטן פינגער אל דוסיען.
— איך האָב נאָך ניט געהייצט, —האָט באַגריכע געפרווט
דערווידערן.

— וועט זײַן ניט געהייצט. קלויב זיך אויס. —האָט באַגרי
ביז א בלישטשע געטונ מיט די אויגן.
— טימאָש האָט שוויגנדיקערהייט זיך אינגעהילט אינ די
שמאַטעס.

פאר א שאַ האָט מען צונויפגערייגט אינ שליטן א סטאווקע
נעצן, א לאָמ, א שפאלטער, א שטעקן, און מע האָט זיך גע-
לאָזט פֿון הויפ. באַמ ברעג האָט זײ אָפגעשטעלט דאָרבאן. דער
נײַער פאָרזיצער פֿון קאָלעקטיוו איז ניט געפאָרן פארשיטן די

בעצנ, ער האָט אַן איניענ צומ קאַפּפּעראַטיוו. איצט איז ער פּונקט אהינ געגאנגען.

דאַרבאַן איז צוגעקומען ניענטער צו באַגריען, האָט אים אָפּגעמאַסטן מיטן פּליק פּונ קאַפּ פּיז די פּיס און האָט שטרענג געזאָגט:

— דו וואַרפּ אוועק די שטיק. ווהינ שלעפּטו דעם יאָט? דו ווייסט דען ניט, וואָס באַטייט פאַרשיטן אונטערן אַיז? דער וואַקסענע קאַנען קאַמ דאָס טונ, און דו האָסט זיך געלאָזט מיטן ווייב און מיטן יינגל.

— וואָס איז דיין אייסעק?— האָט באַגרי זיך געפּיזערט.
— מיינ אייסעק. ווער דען וועט זיך אַינשטעלן פאַרן יאַסעס?— האָט יענער רויק געענטפּערט. וואָלסט אים כאַטש אָנ-געטונ, ווי ס'באדאַרפּ צו זיין. אָט קוקן באַ אים די הוילע קני ארויס אפּן פּראָסט.

באַגרי האָט דעם פּישער אָפּגעשטויסן און האָט ווייטער אוועקגעצויגן דעם שליטן, נאָר דאַרבאַן האָט אים ווידער פאַר-שטעלט דעם וועג.

— קער אומ צוהיק דאָס יינגל, זאָג איך.— דו אליין מעגסט גיין אפּילע מיטן קאַפּ אינ פּאַלאַנקע, נאָר אים קער אומ. וויל מיר וועלן זיך, דאכט זיך, א נעם טונ פאַר דיר. גענוג, וואָס אינדערהיים עקספּלואַטירסטו אים, וויל דו ווילסט. זאָר זיך נאָר דאָס יינגל פאַרקילן, וועט דיין גאַנצע ווירטשאַפּט ניט קלעטן אפּ אויסצאָלן זיך.

באַגרי האָט געפּינעט, פּונ מויל זינען אים ארויסגעשפּרונ-גען אומפאַרשטענדלעכע הייזעריקע קלאנגען. ער האָט מיט אַמאָל א וואָרפּ געטונ דעם שליטן און האָט זיך אָנגעכאַפּט פאַרן קאַמיק.

— וואָג פּונ וועג!— האָט ער געכריפּעט
דאַרבאַן איז געשטאַנען אומבאוועגלעך, רויק און שטרענג. נאָר אויסערלעך. איינערלעך האָט ער, קענטיק, זיך שטאַרק געערגערט, וויל ער האָט עטלעכע מאָל פאַר זיך א שפּי געטונ.

— דו כאַכמע זיכ ניט מיט די לאַמיקעס, ווייל דאָס איז א מיַעסער אייסעק.

א גרופע פישערס מיט שליטלעך האָבן זיכ צו זיי דערנענ-
טערט. באַגרי האָט א וואָרפ געטונ דעם לאַמיק און האָט א
בורטשע געטונ צום ווייב.

— פארקערעווע אפ צוריק.

ער האָט טיפ אינגעגראָבן דעם קאָפ אינ די אקסלען און
איז גיכ אוועק איבערן ברעג מיט דער ריכטונג צום שכינישן
דאָרפ. דאָרפאן האָט פייז אימ נאָכגעשמייכלט און האָט גע-
טראכט:

— אהא, דער באלעגופ האָט זיכ דערשראָקן!

דערנאָך האָט ער באַגלייט מיטן פליק טימאַשן און האָט
געקלערט:

— מע דארפ די טעג זאָגן דארקען, זי זאל צונעמען דאָס
יינגל. ס'האָט זיכ אָנגעהויבן דער פאנג אינ קאָלעקטיוו, וועלן
מיר זיי ווי ס'איז אויסהאלטן. און צו פרילינג וועט דער פאָ-
כער קענען נוצן ברענגען, און די אלמאַנע וועט אויך דעמאָלט
קאָנען באַקומען ארבעט. מיר וועלן אומבאדינגט שאַפן אן
איַנזאלצעריי.

פארנאכט, אז די קאָלעקטיוויסטן זיינען שוין געפאָרן פונעם
פארשיטן, האָט זיכ באַגרי ערשט אומגעקערט אהיים. ער האָט
זיכ אומגעקערט אויסער זיכ. ער איז לאנג ארומגעלאָפן איבערן
שטוב. אָט האָט ער אויסגעשטרעקט די הענט מיט א טפילע צו
די הייליקע פילדער און האָט געזיפצט, און אָט האָט ער גע-
שאַלטן מיט קלאָלעס.

דערנאָך האָט ער געשיקט דאָס ווייב צו טשומאנענקאָן.
אז דער אלטער איז געקומען, האָט דער באלעגופ אינ אָנהייב
ניט געפונען קיין ווערטער, פון וואָס אָנהייבן צו רעדן—אזוי
איז ער געווען אופגעבראכט. צום סאָפ האָט ער ארויסגע-
כריפּעט.

— אן אומגליק, זיידע.

— וואָס פאר אן אומגליק?

— עמעסע קלוגע מענטשן האָבן דערציילט. און אפילע אינ די צײַטונגען שטייט געשריבן.

באגרי האָט ארויסגעשלעפט פון קעשענע א צעקנייטשטע צײַטונג. טשוטשמאנענקאָ האָט גאָרניט פארשטאנען, ער האָט זיך אָבער א ריס געטון צו דער צײַטונג.

— איך לײעג דאָך מײַנע. כײַהאָב דאָרט, דאכט זיך, קײַן שום שלעכטס ניט באגעגנט.

— אײַער צײַטונג, זײַדע, איז א קרײַזשע, און דאָס איז פון הויפטשטאָט. דאָ שרײַבט זײַער סטאלין אליין.

— טאָ רעד, זוי סײַבאדארפ צו זײַן. וואָס איז? — האָט זיך אופגערעגט דער זײַדע. ער אליין איז געווען אן אָנױוועדיקער, און די צײַטונג האָבן אים זײַנע זון געלײענט.

באגרי האָט זיך ארומגעקוקט. אז ער האָט דערזען מײַמאָשן, האָט ער אים ארויסגעטריבן פון שטוב, און אפילע דוסיען אויך. באגרייכע איז ניט געווען. אז זײַ זײַנען געפליבן אינצוויײַען, האָט זיך דער פאלעפאָס אָנגעבויגן צום גאסט.

— סײַא מײַעסע זאכ. זײַער א מײַעסע. קלוגע מענטשן האָבן געזאָגט. און מיסטאמע וועט מען דערפון אינ די צײַטונגען אויך אָנליאפען, אז אפ דער יאבאָשע, און אויב דאָרט, איז מיט טאָמע אויך בא אונדז, אינ די דערפלעך, וווּ מע גארניזירט אָט די פארפלוכטע קאַלעקטיוון, וועט מען בא די רײַכע פישערס צונעמען זײַער גאנצן האָב און גוטס, און זײַ וועט מען פאר- שיקן קײַן סיביר.

— סײַקען ניט זײַן, — האָט דער אלטער טשוטשמאנענקאָ זיך דערשראָקן.

— סײַאן עמעס. אזוי איז אינ צײַטונג געשריבן. כאָטש איך לײעג שלעכט. דאָך קלײַב איך זיך פאנאנדער. הערט.

באגרי האָט צוגעטראַגן די צײַטונג נעענטער צום פענצטער און אָנגעהויבן לײענען יעדן זילב פאזונדער:

„מיר גײַען אײַבער ליקױוֹדירן דעם באַלע־גופ אלס קלאס אינ די ראַיאָנען פון דור־כױוֹסיקער קאַלעקטױוֹ- זא־צײַע“.

— איר זעט?

דער באלאבאָס פון שטוב האָט איבערגעלייענט נאָכ א פאָר
שורעס און האָט צונויפגעוויקלט די צייטונג.
— פון די ווערטער איז שוין אלץ קלאָר.
— וואָס־זשע טוט מען? זעט עס נאָר דורכמאכנ דאָרטן,
ווי ס'וועלן זיין קאלעקטיוון?
נו, יאָ.

באגרי איז ארומגעלאָפן איבערן שטוב, דערנאָכ האָט ער
זיך אָפגעשטעלט פארן אלטן און האָט אויסגעשרייען:
— וואָס טוט מען? מען מוז צעוואלגערן אונדזער קאלעקטיוון.
אויב ער וועט ניט זיין, וועט מען אונדז עפּשער גיט טשעפען.
די רוכישע קאפּצאָנימ האָבן, וויזט אויס, אלץ פריער אויסגע-
שמעקט און האָבן זיך א ריר געטון. ניט מיט איין קאָפּ, מיט
צען דארף מען באַטראַכטן, ווי עס דורכמאכט.
ער האָט אביסל געשוויגן און דערנאָכ פאָרגעזעצט:
— מע דארף די פישערס מיט עפעס אופרעגן קעגן דעם
קאלעקטיוון. אָבער מיט וואָס?
— די וואָס זייען מיטעלע— אריבערציען אפ אונדזער
זייט— האָט טשוטשמאנענקאָ צוגעגעבן.
— יאָ, זיי רעכענען זיך פאר סאָוועצקע לייט, אָבער ווען
מע זאָל זיי אופרייצן... אָבער ווי טוט מען עס?
די פישערס האָבן זיך געזעצט באַמ טיש איינער קעגן צווייטן,
האָבן אראָפגעלאָזט די קעפּ אפ די הענט און זייען געזעסן
פארקלערט. זיי זייען לאַנג אזוי געזעסן. מיטאמאָל האָט
באגרי נאָכ מערער פארקנייטשט דעם שטערן, די האָר פון
קאָפּ האָבן זיך אזש אָנגערוקט אפ די ברעמען, דער פישער
האָט געפאקט אן עק פון א געלונגענעם געדאנק און האָט זיך
באמיט אָנכאַפן אין אימ. שפעטער האָט זיך דער שטערן אויס-
געגלייכט, און אָנשטאָט דעם האָבן זיך אָנגעהויבן באוועגן
די וואָנצעס, די באָרד און ס'האָבן זיך צעפליצט די צופרידענע
אויגן. דער באלעגוף האָט זיך אופגעשטעלט אפ די פיס און
האָט א זעצ געטון מיטן האנט איבערן טיש.

— נאָר אזוי.

טשוטשמאנענקאָ האָט אפּ אימ אופגעהויבן די אויגן מיט א פראגע. באגרי האָט זיך דערנענטערט צום אלטן און האָט עפעס שטיל געזאָגט. ס'האָט זיך נאָר געהערט איינצעלנע ווערטער.

... — און אומבאדינגט א מיטעלע... און אז ס'וועט אָפּגיין גלאט, איז ניט נאָר איין טשערעקוטקע, נאָר אויך איין די איבע-ריקע דערפער וועלן די קאָלעקטיוון צעפאלן ווערן. די פי-שערס וועלן די קאָלעקטיוושטשיקעס אראָפּדרייען די קעפּ... נאָר אזוי! און מע טאָר אהער אומזיסט ניט פארפלאַנטען קיין איבעריקע מענטשן. מע זאָל זיך ניט אויסרײַדן. מיר זײַנען מיט אייך... מע דארף אלץ צוגרייטן פאָרויס.

טשוטשמאנענקאָ האָט אויסגעהערט, האָט פארווונדערט גע-דרייט די אויגן איין די לעבער.

— ס'איז ריכטיק.

— און איך וואָס זאָג? מירן זיך נעמען, זיידע?
דער באלעבאָס מיטן גאטס האָבן זיך געדריקט די הענט.
טימאָש האָט זיך ארומגעדרייט איין הויפּ, און ס'איז אימ פון קאָפּ ניט ארויסגעקראַכן:

— צו וואָס האָבן זיי אימ ארויסגעשיקט פון שטוב? און ניט נאָר אימ, אפילע דוסייען.

דאָס יינגל האָט אָנגעשטרענגט זײַן מויעך און האָט געקלערט:

— ניט אנדערש, אז זיי ווילן עפעס שלעכטס טון דעם קאָלעקטיוו.

מיטאמאָל האָט זיך אימ פאָרגעשטעלט באגרייעס היינטיקע באגעגעניש מיט דאָרבאנען באמ ברעג יאמ.

— עפּשער קלייבן זיי זיך עפעס אָפּטון דעם פעטער דאָרבאנען?

אן איימע האָט אָנגעכאפט דאָס יינגל פון דעם געדאנק. ער האָט ניט אויסגעהאלטן און איז שטיל אריין איין הויז. ער האָט גענומען א בעזעם, האָט געמאכט אן אויסזען, אז ער קלייבט

זיכ קערן אונ האָט זיכ דערנענטערט צום טיר. שטימען הערט
ער, אָבער פאנאנדערקלייבן קען ער ניט. ער האָט נאָר געהערט,
ווי באגרי האָט אויסגעשריגן:

— אונדזער קאָלעקטיוו דארפ מען צעוואלגערן. — אונ וויי-
טער, וויפל ער האָט ניט באמיט זיכ איינהערן, האָט ער גאָרניט
געהערט. שפעטער אפיסל האָט זיכ געעפנט די טיר. ער האָט
קוימ באוויזן ארויסשפרונגען, ביידע פישערס האָבן אָנגערוקט
די היטלען איבער די אויגן און זיינען אוועק אין דאָרפ...
דעם צווייטן טאָג האָט אין טשערעקוטסק, צווישן די היי-
זלעך, וואָס זיינען געווען באדעקט מיט שניי, ארומגעשפאצירט
אן אינטערעסאנטע יעדיע.

— די קאָלעקטיוושטשיקעס גלויבן ניט אין דעם קריסטלעכע
גאָט, זיי גלויבן נאָר אינעם טייל. די קליינע קינדער, וואָס
זיינען אויסער דעם קאָלעקטיוו, וועלן זיי מאקריוו זיין פאר
קאַרבאָנעס, און אפ זייערע, די קאָלעקטיוויסטישע וועלן זיי
אוועקשטעלן א שטאמפ, אז אזוינע קינדער וועלן אויסוואקסן.
וועלן בא זיי ארויסשפראַצן הערנער אפ די שטערנס, און דאָס
גאנצע לייב וועט באוואקסן ווערן מיט פעל.

זיז איז געבוירן געוואָרן אזא יעדיע, האָט קיינער ניט גע-
וויסט. מע האָט געזאָגט, אז אפן מארק. אין שטעטל האָט זיכ
באוויזן עפעס א מענטש אין א ארמיישער היטל מיט א שטערן,
האָט דערציילט אלעמען און האָט באוויזן א פאפיר מיט א
שטאמפ. קארפענטשיכע די מיטעלע, וואָס האָט זייער שטארק
ליב געהאט פירן רעכילעס, האָט פון זיכ נאָך אפיסל צוגעגעבן
און האָט שוין אזוי דערציילט:

— די קאָלעקטיוושטשיקעס וועלן זיכ צונויפנעמען ווי אפ א
פאראד. מע וועט צעלייגן א פֿיער, און מע וועט אָנהייבן ברע-
נען א לעבעדיק קינד פון די פיסלעך. און אז מע וועט פאר-
ברענען פון אש, וועלן זיי אין אש אויסבאָדן זייערע קינדער,
זיי זאָלן גיכער באוואקסן ווערן מיט א פעל.

— אזוי, א צאָרע איז מיר! וואָס זשע וועט עס זיין? וויזט
אויס, דער יאָמהאדינ. פון וועמען זשע וועלן זיי אָנהייבן? —

הָאָט געקרקצט די שניינע מארינע, וואָס האָט געהאט א סלייב קינד.

— זיי וועלן ווארפן גוירל, אפ וועמען ס'וועט פאלן.
די רעכילעס האָט זיך פארשפרייט און האָט צעגאָסן סאמ צווישן די טשערעקוטקער ווייבער און מענער, וואָס זיינען אויסגעוואָקסן און דערצויגן געווען אין די אלטע פינצטערע אפערגלויבנס. עמעס, פיל פון זיי האָבן זיך אויסגעלאכט דער-פון, אָבער ס'האָבן זיך געפונען אזעלכע, וואָס האָבן שטארק געגלויבט. דאָרבאן האָט דערהערט און האָט אויסגעשפיגן.

— שיידימ זאָלן זיי נעמען, די באלעגופים! דאָס האָבן זיי דאָך אויסגעטראכט די מיסע, קעדיי אונדז שטעלן פלעקער אין די רעדער... זיך צו אזוינס דערטראכטן! נאָר זאָלן זיי זיך אויסטראכטן, מירן זיך טונ אונדזערס.

אָבער אין אנדערע קאלעקטיוון האָט מען זיך ניט נאָר געוואקלט, נאָר זיך אמילע פארלוירן. דער קאלעקטיוויסט סאָלאָכע איז געקומען צו לויפן צו דאָרבאנען און האָט גע-מאָלדן:

— מיין ווייב פאָדערט, איך זאָל ווארפן דעם קאלעקטיוו. שוועדוניכע האָט זי דאָרט פארשאָלטן, צי וואָס.
דאָרבאן האָט א קוק געטון אפ סאָלאָכען, און יענער האָט זיך פארשעמט, ער האָט זיך געדרייט אביסל אין שטוב, און מיט דעם איז ער אוועק אהיים.

אינ באנאכטיקער פינצטערניש

טימאָשן איז געווען דאָפּלט איינגענומען. ערשטנס, האָט מען אימ היינט דערלויבט נעכטיקן אינ דער גרויסער שטוב אפּן אויוון. שויג א כוידעש צײַט, אז ס'קנאקן גרויסע פרעסע, און ער האָט זיך די גאַנצע צײַט געטרייסלט פּונ קעלט. ער האָט אפּ זיך ארוםגעשלעפט אלע שמאַטעס, וואָס זײַנען אימ נאָר געקומען צו דער האנט. וועסטו זיך דען אָבער דערווארעמען אינ א קאלטער דירע? און איצט יאָגט א ווארעמקײט פּונ הייסן אויוון-גרונט און יאָגט אָן א זיסן דרימל. די אויגן שליסן זיך זיס איינ.

צווייטנס, געדאַנקען און טרוימען. זיי זײַנען נאָך אָנגענע- מענער, זיסער און קעמפּן מיטן דרימלען. איינ טרוימ האָט דאָס ײַנגל— א גרויסן דאַמפּער. זײַן פּאַרשטעלונג מאַלט אימ צו- ציענדיקע בילדער.

ס'שײַנט די זון. וווּ דאַרפּ זי זײַן? אהא, נאָר וואָס אומגע- גאַנגען און רוקט זיך ארויס פּונ אונטער דעם בערגל. וואָס הינטער פּראָקאָפּיווקע. פּונקט צו יענער צײַט שפּילן זיך לע- בעדיק די כוואליעס אינ יאַמ. פּונ דאָרפּישן האפּן בליצט ארויס א גרויסער דאַמפּער.

— ווען ער זאָל זײַן אזא, ווי איך האָב געזען אינ שטעטל אינ האפּן. מיט צוויי הויכע זעגל-ביימער און לעמפלעך אפּן שפיצ. דעם ײַנגל איז אריינ אינ קאָפּ א נײַער פּאַרלאנג...

טימאָש שטייט אפּן פּאָדערטייל פּונ דאַמפּער. אומבאַדינגט דאָרט, וווּ ס'שטעקט זיך דער סאַמע שפיצ ביל, אינ א מאַטראַסקע אָן א דאַשעק מיט סטענגעס, און אינ האנט האלט ער א פּאָן און אלע פּאָכען פּונ ברעג מיט די הענט, מע איז אימ מעקאַנע. ווי נאָר דער שניי וועט צעגיינ, וועט דער קאָלעקטיוו באלד קויפּן א דאַמפּער— אזוי האָט געזאָגט דער פעטער דאָרפּאַן.

— דעמאָלט וועל איך פארדינען געלט, און די מאמע וועט מיך ניט דארפן אויסהאלטן — טראכט דאָס יינגל ווייטער — אָט ס'זאל זיך כאַטש קיין שלעכטס ניט טרעפן מיטן קאַלעקטיוו. זייער אָפט הערט מען איין דעם הויז, ווי מע בארימט זיך צעווארפן, פארניכטן דעם קאַלעקטיוו.

איין שטוב איז שטיל. ערגעץ דרימלט די באלעבאָסטע אפ א באַנק און זיפצט. אפן טיש בליצט שוואַך דער לאַמפּ, און אז טימאָש פינטלט מיט די אויגן, זעט ער, ווי צווישן דער סטעליע און צווישן דעם קוימען טאנצן דערשראָקענע שאַטנעס, פונקט ווי ס'שאַקלט זיך שפינוועבס.

באָם יינגל איין קאָפּ מיטן זיך שוין צונויף דער דאמפער מיטן פעטער דאָרבאָן, די באלעבאָסטע האָרפינעמיט די שאַטנעס איבערן אויוו, די וויעס זינען שווער, פונקט ווי עמעצער זאָלט אפ זיי אופגעהאנגען פונט־געוויכטלעך. ס'גלוסט זיך ניט א ריר טון מיט זיי. אָט־אָט שלאָפט ער איין, נאָר פונקט איין דער מינוט האָט די טיר א שטארקן קלאַפּ געטון און איין שטוב האָבן זיך אָנגעהויבן באוועגן מענטשן, אָפּטרייסלענדיק פון זיך דעם שניי. פון באַנק האָט זיך דערהערט דער באלע־באָסטעס בייזער קאַל:

— וווהיין גייסטו ארום? שוין לאנג צייט אָפּעסן וועטשערע און זיך לייגן שלאָפן.

— דו האָסט געקענט עסן אָן מיר, — האָט א פּורטשע געטון באַגרייס קאַל.

— ס'איז נאָך פרי, אומעטום ליכט זיך נאָך, — האָט צוגעגעבן ער אלטער טשוטשמאנענאָ.

ווערטער געוויינלעך, די שטימען אָבער זינען געווען ריבע, האָבן געציטערט, ווי די צוויי פישערס זאָלן זיין זייער ארפרוירן.

דער שלאָפּ איז דורכגעגאנגען בא טימאָשן, און ער האָט כ ניט ווילנדיק אָנגעשפיצט:

— ווו איז דוטיע? — האָט באַגרי געפרעגט.

— אוועק אפ א גאנצער נאכט צו די בילאנעס. לערנט זיך

אינזאצן אויסנייען, — האָט דאָס ווייב נאָכ אלץ אומצופרידן
געענטפערט.

— גיי פּרענג אונדז אהער עטלעכע אויגעקעס, — האָט דער
פאן געזאָגט. ס'האָט א קלאפ געטון די טיר, באגרייכע איז
ארויס.

— לאָמיר אויסטרונקען צו גלעזלעך און זיך לאָזן גיין.
די שטימ פא באגרייען האָט נאָכ מער געציטערט.

— פכו, טיזל! — האָט ער זיך געזידלט, — איך בין אופגע-
רעגט, די הענט טרייסלען זיך אזש. צי וועט זי נאָכ לאנג שלאָפן?
האָט ער מיט שרעק זייער שטיל געענדיקט.

— ביז אינדערפרי וועט זי שלאָפן, — האָט טשוטשמאנענקאָ
געענטפערט רויקער פונעם פאלעבאָס — מירן זיך אינפאַרען
פאר א שאַ צוויי. און פון דאָרטן גלייך צו שוועדונען. דאָרט
שפילן די פישערס אין קאָרטן. די שפיל וועט זיך פארציען
ביז טאָג. מע וועט דארפן פראַנפן מיטנעמען מיט זיך.
זיי זינען אנשווינג געוואָרן. דער אלטער האָט ווידער
געלעבט.

— סע גליקט אונדז. ס'האָט זיך אויפגעכאפט א שטורעם
ווינט, וועט אלע שפורן פארווייען און דאן...

טשוטשמאנענקאָ האָט זיך אָפגעשטעלט א ווילע און האָט
זיך ביז און שטיל צעלאכט.

— דאן א טאָפ צום קאָלעקטיוו.

— גאָט זאָל באַטש העלפן, — האָט באגרי געכריפעט, און אָן
שטאָט צעלאכט זיך האָט ער זיך פארהונסט.

טימאָשעס האַרץ האָט א זאָרג צונויפגעהריקט, און טשוטש-
מאנענקאָס געלעכטער האָט אפ זיין ליב פראַסטיקע נאָדעלעך
צעשאַטן, אזא אומגעוויינלעכער איז ער געווען, א ביז
דראַענדיקער.

באגרייכע האָט זיך אומגעקערט מיט די אויגעקעס, און
ביידע פישערס האָבן אָנגעהויבן ציאַמקען מיט די ליפן, פאר-
ביסן דעם פראַנפן.

וואָס א ווילע איז טימאָשן געוואָרן אלץ שרעקלעכער.

דער גאנצער קערפער האָט שוין געציטערט פֿונ אופרעגונג. פֿונ
לע זײַטן זײַנען אים געדאנקען געשפרונגען אין קאָפּ ארײַן.
— פֿארוואָס א סאָפּ צום קאָלעקטיוו? וואָס פֿאַר א שפּורן
דעט עס אָפּווישן?... און וואָס האָבן זײ אזוי מוירע?
פֿונ אלע געדאנקען שטעכט אים דער וואָס איז אים געענטער
צום הארצן.

— צי דען וועט שוין נײַט זײַן קײן דאמפּער, און ער וועט
נײַט ווערן קײן מאטרעס, און סוועט אים ווידער אויסקומען
לעבן פֿאַ באַגריפֿען? ווי נײַמעט ס'איז אים שוין! וויאזוי ער
האַסט דעם באלעבאַס, וואָס שעלט שטענדיק דעם קאָלעקטיוו,
וואָס וויל אים צעוואלגערן.

ער האָט זיך דערמאָנט אינעם שטיקל אונטערגעהערטן שמור
עס איז הויז, און דער האס איז אויסגעוואקסן צען מאָל אזוי
פיל. וואָלט ער זײַן א גרויסער און האָבן אסאך קויעכ, וואָלט
ער זיך אראָפּגעכאַפּט פֿונעם אויוון און וואָלט זײ דערשטיקט
אָט־די בײַדע געהאַטטע פֿישערס. אָדער ער וואָלט זיך אָנגעש-
פֿאַרט מיטן קאָפּ אין דער אונטערשטער וואנט און מיט די
פֿיס אין אויוון און וואָלט אים אזוי אײַנגעוואלגערט אפּ די
וואָס זיצן אין שטוב.

דאָס ייִנגל האָט נײַט ווילנדיק מיטן פֿוס געמאַכט א באווע-
גונג און האָט זיך אָפּגעקלאָפּט מיט דער פֿוס אָן אויוון. ס'האַט
זיך גלייַך דערהערט באַגריס אומרויקע שטימ:

— ווער באוועגט זיך עס דאָרטן אפּן אויוון?

— ס'איז טימאָש. ער האָט זיך געפּעטן אָנווארעמען. אין
שטוב איז טאַקע זײַער קאַלט, — האָט האַרפּינע גלייַכגילטיק
געענטפּערט.

דער טיש האָט א רודער געטון, ס'האַבן זיך אפּ אים צעק-
לונגען די פּלעשער. דער פֿישער איז, וויזט אויס, אופגעשפורן-
גען אפּ די פֿיס:

— וואָס?... פֿארוואָס־זשע האָסטו פֿרײַער נײַט געזאָגט?

האַט ער א געשרײַ געטון — מיר האָבן... מיר האָבן דאָ גערעדט, —
האַט ער דערשראָקן פֿאַרענדיקט.

— פון וואָס האָט איר גערעדט? — האָט באַגרייכע אַ פּרעג געטון מיט גרויס נײַגיר.

דער מאַן האָט ניט געענטפערט. ער איז שטילערהייט צוגע-
גאנגען צום ווענטל. האָט אומגעעפנט די טיר און האָט אַ קוק
געטאָן אפּן אויוון.

— טימאָש, א. טימאָש! — האָט ער שטיל אַ זאָג געטון.
דאָס ייִנגל איז געלעגן שטיל, ער האָט אָבער ניט געקאָנט
אײַנשטילן זײַן אופּרעגונג — און דאָס גאַנצע לײַב האָט באַ אים
געציטערט.

— דו שלאָפסט? — האָט באַגריי נאָכאמאָל אַ פּרעג געטון.
און ער האָט צוגעגעבן עטוואָס באַרויקט, ווי מיט זיך אליין זיך
איבערגעלייגט: — נו, יאָ, ער שלאָפט.

באַגרייכעס נײַגיר האָט קײנער ניט באַפרידיקט, כאָטש זי
האָט וויפּל מאָל געפּרעגט. אז באַגריי האָט זיך אומגעקערט צום
טיש, האָט אים טשוטשמאַנענקאָ באַרויקט.

— מיר האָבן, דאַכט זיך, ניט געפירט קײן איבעריקע רײד
האַרפינע האָט זיך אָנגעשפּיצט, אָבער דער אלטער האָט מער
גאַרניט געזאָגט.

טימאָשעס גערוועזע אָנגעשטרענגטקײט איז אופּגעוואַקסן בײַ
דער העכסטער מאַדרייגע.

— זײ האָבן אפּילע פאַר אים מוירע. וואָס-זשע באַטראַכטן
זײ עס אזוינס?

דערווײַל האָבן זיך די פּישערס אָנגעהויבן קלײַבן גײַן.
טשוטשמאַנענקאָ איז שוין ארויס אין הויז. האָרפינע האָט פאַר-
האַלטן דעם מאַן אין שטוב און אים פּאָרגעוואָרפּן.

— וואָס איז מיט דיר געוואָרן? קײן רעגע זיצטו ניט אײַן
אין שטוב — נאָר דו שלעפסט זיך ערעגע צו ארום.

— איך שלעפּ זיך ניט ארום, איך טו אַ זאַכ. מיר גײען מיטן
אַלטן צו שוועדונען.

— עפּשער שפּילן אין קאַרטן?

— עפּשער שפּילן, ניט דײַן אײסעק! — האָט איר באַגריי אָפּגע-

האַקט און איז ארויס פון שטוב. דאָס ווײַב האָט אים נאָכגעזיידלט.

טימאָש האָט זיך געשווינד ארופגעהויבן און האָט זיך אָנגעהויבן
אָנטון, כאָטש ער האָט אריין נישט פארשטאנען, צוליב וואָס ער טוט
עס. ער האָט אפ גיך ארופגעצויגן די הויז, די שמאטעס, וואָס
ס'איז אימ נאָר געקומען צום האנט. ער איז נאָך געשווינדער
אראָפגעקראָכן פון איוונ. אפן באַנק איז געלעגן באַגרייכעס
אן אלט קאָפּטל, האָט ער עס אויך אָנגעצויגן אפ זיך, און אפן
קאָפּ האָט ער אָנגעטון דעם באלעפאָס שליאפּע פון קעמל-האַר.
דערנאָך האָט ער אָנגעהויבן ארופשלעפּן אפ די פּיס דער באַ-
לעפאָסטעס ארטע שיך. ער האָט לאנג נישט געקאָנט אינ זיי
טרעפּן מיט די פּיס.

— וווּהיינ איז? — האָט באַגרייכע געפרעגט, צונעמענדיק די
קיימ פון טיש.
— אינדרויסן.

די באלעפאָסטע האָט אנדערש פארשטאנען דעם יינגלס
אופרעגונג.

— זיך דערליגן, נישט געקאָנט פריער ארויס.
טימאָש איז שוין געווען אינ הויז. ווען אינדרויסן זינען
פּוכקע שנייעלעך געפאלן אפ זיינ הייסן פּאָנעם, האָט ער זיך
געשטעלט א פראַגע:

— וואָס טוט מען?.. אהא, איך וועל לויפן צום פעטער
דאָרבאן.

ערשט איצטער האָט זיך באַ אימ אויסגעבילדעט א ריכטיקער
פלאַן. דאָס יינגל האָט זיך א וואָרפ געטון הינטער דער שטוב.
נעבן שטעלכען האָט זיך עפעס א ריר געטון, און ער האָט זיך
אָפגעשטעלט. פון דאָרט האָט זיך דערטראַגן אן אומדײַטלעך
ברומען, און ס'האָט זיך דערהערט באַגרייס הויכע פראַגע:

— ס'איז דו, האָרפינע? לייג זיך שלאָפּן, ווייל איך וועל
שפעט צוריק קומען. טימאָש טונקעלע געשטאלט נעבן וואַנט
האָט באַגרי, ווייזט אויס, אָנגענומען פאר דעם ווייבס געשטאלט.
דאָס יינגל איז געשטאנען פארגליווערט און האָט גאָרנישט גע-
ענטפערט. ער האָט געזען, ווי צוויי טונקעלע געשטאלטן האָבן
זיך אָפגעטיילט פון שטעלכען, אפן פּאָן פון די פּוכקע באוועג-

לעכע שנייעלעך אוועקגעשווימען גלייך אהיין צום פרייען פלאץ,
וואָס האָט זיך געצויגן אזש ביזן סאמע ברעג פון יאמ, און
דעם יינגלס מויעך האָט ווידער שארם געעקבערט א געדאנק:
— איך וועל צולויסן צום פעטער דאָרבאן און דערווייל
וועלן די סימאָנימ פארדעקט ווערן מיט שניי... נו יא, די שפורן
וועלן פארווייעט ווערן. זיי האָבן דאָך אזוי גערעדט אינ שטוב
און דאן... ניי...

קימאט אומפאוויסטזיניק האָט זיך דאָס יינגל אונטערגעגעבן
א נייעם געדאנק און אָנשטאָט גיין צו דאָרבאנען, האָט ער זיך
אוועקגעלאָזט גלייך נאָך די פישערס. די געשטאלטן זינען
שוין פארשוונדן אינ דער פינצטערניש. סימאָש האָט אָבער גע-
זען אונטער די פיס דיטלעכע שפורן אפן שניי. אזוי איז ער
צוגעקומען ביזן סאמע ברעג. די שפורן האָבן געפירט ווייטער
אינ אָפענעם יאמ. דאָס יינגל האָט אלץ אָנגעהויבן באַנעמען
אפ זיין אויפן. דער קאָלעקטיוו האָט נעכטן פארשאָטן די נעצן
אונטער אײַז, גייען זיי, ווייזט אויס, זיי ארויסגאנווענען.
ער האָט פארגיכערט די טריט. פאָרויס האָבן אָנגעהויבן
שווינדלען די שאָטנס.

— זיי וועלן באַמערקן, — האָט א שוועב געטונ א געדאנק,
און ער האָט זיך אָפגעשטעלט. און אז ער האָט זיך אָפגעשטעלט,
האָט אים מיטאמאָל אָנגעכאפט א שרעק. ביזן איצטער איז ער
געווען אינ געפענקעניש פון נערוועזער אָנגעשטרענגטקייט
און האָט ניט געטראכט פון קיין פאכעד. זינען פיס האָבן זיך
אליין אויסגעקערעוועט אפ צוריק, און דאָס יינגל האָט געמאכט
עטלעכע שפאן. מיטאמאָל איז פאר אים דורכגעשווימען זיין
באליבטער טרוים.

— ער שטייט אינ א מאַטראַסקע אפ דעם פאָדערטייל פון א
גרויסן דאמפער...

בא דער זייט איז פון דער פינצטערניש ארויסגעשווימען
דער מוטערס מאָגער און פארוויינט געזיכט. און אפן האנט
האָט ער דערפילט א הייסע טרער. דאָס אלץ האָט שוין אינ
מויעך דערמאָלט דער קלאָרער געדאנק.

— ס'וועט ווערן אויס קאלעקטיוו, וועט ער ניט זיין קיין מאטרעס, און דאן וועט די מוטער שטענדיק וויינען און הונ- גערן.

טימאָש האָט פארקוועטשט די צייַן, האָט פארפליושטשעט אפ א ווילדע די אויגן, האָט זיך אויסגעקערעוועט און האָט זיך א וואָרפ געטון נאָכלויפן די פישערס. ביזוואנען ער איז גע- לאָפן, איז אימ ניט געווען אזוי שרעקלעך. האָט ער זיך אָבער איינגעמיט און אָנגעהויבן גיין פאמעלעך, האָט אימ ווידער ארומגעכאפט אן איימע. קיין קעלט האָט ער ניט געפילט, אדאנק זיין פסיכישן צושטאנד — און צווייטנס, האָט אָפגעלאָזט דער פראָסט. ס'איז געוואָרן לינדער, און דער שניי איז פֿיכט געווען. ס'האָט זיך דעם יינגל געדאכט, אז ער איז אסאך-אסאך דורכגעגאנגען, און ער האָט נאָך אלץ די פישערס ניט דעריאָגט. די שפורן זייערע האָט ער, פונדעסטוועגן, ארויסגעזען אפן שניי.

— לאנג וועט ער נאָך גיין אזוי? ער האָט נאָך ניט באוויזן זיך אליין שטעלן די פראגע, ווי צו זיין אויער האָט זיך דער- טראָגן אן אָפקלאנג פון א מענטשעכען שמועס. דעם אָפקלאנג האָט זיין פאָרשטעלונג דערהערט, אינדערעמעסן האָט מען ניט געהערט גאָרניט, ער האָט זיך אָבער אָפגעשטעלט:

— און וואָס אויב מע וועט אימ פאקן?

אינ דער מינוט האָט דאָס יינגל גאָרניט געטראכט דערפון. — זיי וועלן דאָך שלאָגן און עפשער וועלן זיי... הארגענען. דאָס הארץ איז אפ א ווילדע פארשטאָרבן אין ברוסט און האָט זיך הילכיק צעקלאפט דערשראָקן. די צייַן האָבן אויך געקנאקט אין מויל, און די קני האָבן זיך אונטערגעהאקט. דאָס האָט געדויערט איין מינוט, דערנאָך האָט זיך דאָס יינגל אריס געטון פונעם אָרט, פונקט ווי א וויכער זאָל אימ אופכאפן און האָט זיך א וואָרפ געטון פונדאָרטן, אליין ניט פאנאנדערגע- קליבן, ווהינ ער איז געלאָפן, ביז זינע וויד-אויסגעסטארטשע- טע אויגן האָבן מיטאמאָל פון פאָרנט באמערקט עפעס א טונ- קעלן פלעק. ער האָט אן אויך געטון און האָט זיך דערשראָקן

צוגעזעצט. ער האָט פארפּליושטשעט די אויגן און האָט זיך א
וואָרפּ געטון אָן א זיַט מיט אַן אומענטשלעכנ וואַיענ, ווי א
צעשלאַג הינטל...

דער טונקעלער פּלעק, וואָס האָט אימ אזוי דערשראָקן, איז
געווען א קופּע קריהעס, וואָס די כוואליעס האָבן אמאָל פּאר-
טראָגן אפּן זאמד.

שוין גאָר לאנג, גיט ווייט פּונ יענעם אָרט, וווּ טימאָש האָט
צום ערשטן מאָל דערשפּירט א שרעק און האָט זיך א וואָרפּ
געטון אנטלויפּן, האָבן צוויי געשטאלטן זיך באוויינ אינ דער
באוועגלעכער פינצטערניש. ס'האָט זיך געהערט א שטילער
געשפּרעך.

— ס'האָט זיך, דאכט זיך, דעהערט א געשריי, — ס'האָט זיך
דעהערט באגריס אופּגערעגטע שטימ.

— דאָס האָט א הינט געסקוליעט, — האָט אימ טשוטשמא-
נענקאָ בארויקט.

ביידע פישערס האָבן זיך אָפּט אָפּגעשטעלט און זיך שארפּ
איינגעקוקט ארום זיך.

— נו יאָ, א הונט, — איז דער אלטער געבליבן בא זיַט מיינונג
אז זיי זיַנען שוין צוגעקומען צום ברעג, איז זייער שרעק
עטוואָס אריבער.

— איצט, וואָס ס'וועט זיַן, וועט זיַן, — האָט באגרי געבור-
טשעט.

— ס'וועט גאָרניט זיַן, און דעם קאלעקטיוו וועט טרעפּן
אן אומגליק, — האָט טשוטשמאנענקאָ געענטפּערט. ס'יא גרויסע
זאווערוכע, פיז אינדערפרי וועלן קיינע סימאָנימ גיט בלייבן
קום איצטער צו שוועדונען.

טשערעקוטקע האָט זיי באגעגנט מיט א שטיל-שוויגעניש.
ערגעץ וווּ גיט וווּ האָבן אינ אייניקע היזלעך גיט דרייסט געב-
ליצלס פּייערלעך.

פּראָוואָקאַציע

פארטאָג האָט א ליארעם דאָס דאָרפ אויפגעוועקט. אָניסקע קאָראַטקאווע איז ארומגעלאָפן פון שטוב צו שטוב. האָט פאנאנ-דערגעפרעגט אונ האָט מיט געוויינ דערציילט וועגן איר אומ-גליק, אונ נאָכ איר האָט געפויזעט א מאָדנע מיסע, וואָס איז אפ יעדן טריט אונ שריט באוואקסן געוואָרן מיט רעכילעס אונ האָט זיך צעוואקסן ווי א הרודע שניי, וואָס האָט זיך אראָפ-געקויקלט פון א בארג.

— אָניסקעס קינד האָט מען צוגעגאנוועט.
די יעדיע האָט צום ערשטן יעדן דערשלאָגן אונ דערנאָך האָט זיך אָנגעהויבן א פרעגעניש, אן איבערדערציילעניש.
— ווען, וויאזוי?

— פּינאכט. זי איז געשלאָפן אונ האָט פארגעסן פאריגלען די טיר, האָט מען זיך אונטערגעגאנוועט. זעלטן ווער ס'פאריגלט בא אונדז די טיר. צווישן די פישערס זינען קיין גאנאווימ גי-טאָ. קיין האָב אונ גוטס פארמאָגט מען גיט.

— דאָס ווייבל דערציילט, ווי זי האָט גאָר צוגעמאכט די אויגן, ערשט זי גיט זיך א כאָפ— גיטאָ דאָס קינד.
— עפּשער האָט זי אויסגעטרונקען. מע דערציילט, בא איר איז נעכטן געווען א סקלאדטשינע.

— גיין, די ווייבער האָבן אביסל געזונגען אונ זינען זיך פאנאנדערגעגאנגען. געווען ווינציק פראָנפן.
— ווער דארפ דאָס קינד? אָט א וועלט, מע גאנוועט גאָר קינדער.

אלע האָבן געקאָנט אָניסקען קאָראַטקאווע. דאָס ווייבל האָט ליב געהאט נעמען א קויסע, אונ זי האָט געהאט פארוואָס: דער מאַן האָט געדינט אין בערדיאנסקער פאָרט אונ האָט אטאכ פארדינט.

פארטאָג האָט זיך אופגעהויבן דער ליארעם, און אינדער-
פרי שוין האָט גאנצ טשערעקוטקע געהודעט פונקט ווי בינען
אינ אַ בינשטאָק.

בא שוועדונען אינ שטוב איז פון אינדערפרי געווען אן
אוילעם. די פארברענטע קארטן-שפילערס האָבן זיך פארכאפט
מיט דער שפיל. א גאנצע נאכט האָט מען געשפילט. ווייל ס'איז
זייער אן אינטערעסאנט שפיל. טשוטשמאנענקאָ מיט באגריען
האָבן שוין פארשפילט צוויי האלבע קווערטלעך. האָט מען זיי
אויסגעטרונקען, און דער באלעפאָס פון דער דירע, וואָס
שפילט מיטן שאָכנ בילאנען, וויל נאָך אויסשפילן.
אויך אהיין איז אָניסקע אריינגעלאָפן. אלע האָבן זיך פאר-
בידעשט, און באגרי האָט מיטגעפילט.

— אזא מינ אומגליק. דו זוכ בעסער גוט. עפּשער איז עס
ערגעצ אינ שטוב פארקראָכנ.
דאָס ווייבל האָט אפ אימ א קוק געטונ מיט פארדראָס, מיט
פארוויינטע אויגן.

— ס'איז דען א נאָדל?

זי האָט ארומגעפירט די ארומיקע מיט א ייעשדיקן בליק
און איז ווידער ארויסגעשפרונגען אינ גאס. אז זי איז ארויס,
האָט דער אלטער טשוטשמאנענקאָ זיך שארפ אַינגעקוקט אינ
שוועדונס געזיכט און האָט באמערקט:

— מע האָט פארגעסן אינ גאָט, מע האָט אָנגעהויבן אויס-
טראכטן אלערליי קאָלעקטיוון, קומט דערפאר אזעלכס פאָר.
באגרי האָט פארקרוםט דאָס געזיכט אינ א שמייכל און
האָט זיך אומנאטירלעך געכאָכמעט.

— מיר דארפן זיך ניט שרעקן, אז מע וועט זאָגן מיר גאנ-
ווענען קינדער, מיר זיינען א גאנצע נאכט פארטונ אינ אונד-
זער ארבעט.

אָניסקע האָט זיך באגעגנט אינ גאס מיט קארפענטשיכען
דער רעכילעסניצע.

— כ'האָב געהערט, ווייבל, וועגן דיין אימגליק געהערט, —
האָט זי זי באגעגנט. זי האָט זי אָנגענומען פאר א האנט, אָפ-

געפירט זי אפ א זיט, כאַטש מע האָט עס ניט באדארפט, וויל
סיווי איז נאָענט קיינער ניט געווען. זי האָט סוידעסדיק
געשעפטשעט:

— אַט-דאָס הייבט זיכ אָן, אָניסקע. ס'האָט זיכ אָנגעהויבן
פון דיין אומגליקלעך קעפעלע. דאָס איז די קאָלעקטיוושטשיי-
קעס ארבעט. האָסט געהערט די מיסעס וועגן זיי! זיי זיינען מאק-
ריוו קליינע קינדער. דאָס האָבן זיי דיין קינד אוועקגעגאנוועט.
קאָראַטקאווע האָט אויכגעראטשעט די אויגן און זיכ צע
פינטלט מיט די וויעס.

— נעכטן אינאָונט איז פאָרגעקומען זייער קאָלעקטיווע
אסיפע בא דאָרבאנען. — האָט קארפענטשיכע פאָרגעזעצט, —
דאָרט דארפ מען זוכן די שפורן.

אָניסקע האָט ניט אויסגעהערט ביזן סאָפּ, האָט זיכ א ריס
געטון פון אָרט און האָט זיכ א וואָרפ געטון איבער דער
גאס. זי איז געקומען צו לויפן צו דאָרבאנס שטוב און האָט
ווילד אָנגעקלאפט אין טיר.

דער פישער איז נאָכ ניט אופגעשטאנען און איז ארויס
עפענען אין דעם אונטערשטן וועש. ער האָט ניט באוויזן עפע-
נען די טיר, ווי דאָס וויפל האָט זיכ אָנגעטשעפעט אין זיין
וועש. אז ס'זיינען זיכ אזש שמאטקעס צעפלוויגן. דאָרבאן האָט
אָפגעשטויסן דאָס וויפל.

— וואָס איז מיט דיר? דו ביסט מעשוגע?

— ווו האָסטו אהינגעטון מיין קינד? גיב עס גלייך אָפּ! —

האָט קאָראַטקאווע אומפארשטענדלעך געשרייען.
דעם פישערס ברעמען האָבן זיכ פארווונדערט אופגעהויבן
אינדערהייך:

— וואָסער קינד? דו רעד ווי א מענטש, דו האָסט דאָך

אינגאנצן צעריסן די העמד. קום אריין אין שטוב.

שוין איז שטוב אין א היפשער ווילע ארום האָט דאָרבאן
ענדלעך פארשטאנען, וואָס איז געשען און איז ביזן געוואָרן:
— צי דו ביסט מעשוגע? צי דו ביסט כאַסערדייע? אזוינס

קען נאָר א מעשוגענער אויסטראכטן...

ער האָט זיך אָבער דערמאנט אין די מיסעס, וואָס זינען
אומגעגאנגען איבערן דאָרט, פון וועלכע ער האָט זיך טרייער
נאָר אויסגעלאכט און איז אומגערעגט געוואָרן.
— עפּשער האָבן אויך דאָ די באלעגומים ארויסגעוואָרפן
עפּעס א שפּיצל?

אָניסקע האָט ניט געווארט אפּ קיין ענטפּער און איז ארויס-
געלאָפּן אין גאס, זי איז געמלויגן אין גאס און האָט ווילד געשרייען:
— מענטשן, ראטעוועט, העלמט מיר, די קאָלעקטיוושטשי-
קעס האָבן צוגעגאנוועט מיין קינד!

ביז איצטער, ווער ס'האָט אפּילע געטרעגן אין קאָפּ אזא
געדאנק, האָט ניט געוואגט אים ארויסזאָגן. אָבער איצט האָבן
אלע געשרייען אין איין קאָל:

— נו, יא, ס'איז זי. אזוי האָט דאָך אין שטעטל דערצמילט
דער מענטש אינרױט ארמױשן היטל.

— עפּשער האָבן זיי שוין געקוילעט אָדער דערטרונקען, —
האָט עמעצער געפרוּווט זיך טרעפּן.

די ווייבער זינען אָנגעפאלן אפּ מאַקרייכען, יענע האָט
מיט שרעק זיך אָפּגעטריבן פון זי.

— איר האָט פאר גאָט קיין מוירע, גוטע ליט! וווּ איז
דאָס געהערט געוואָרן? ס'איז ליגן. איך שווער אייך פא גאָט,
איך בין דאָך א קריסטן און גיי אין קלויסטער.

עמעצער האָט שוין געגעבן געוויסע אַנווייזונגען — קאר-
פענטשיכע האָט זיך שוין, ווייזט אויס, באמיט דאָס טון.

— פא דאָרבאנען האָבן זיך נעכטן צונוימגעקלויבן די קאָ-
לעקטיוושטשיקעס. דאָס האָבן זיי דאָרט באהאנדלט די זאך
וועגן אָניסקעס קינד.

צווישן טשערעקוטקער הייזלעך, וואָס האָבן אויסגעזען
נאָך קלענער און הילפלעזער אונטערן שניי-ליילעך, אפּן פּאָן
פון בלאסן פרימאָרגן, האָבן זיך אָט-דאָ, אָט-דאָרט צונוימגע-
קליבן רעדלעך מענטשן. דורכױס אלציינע דיבורים. ווייניט-ווּ
האָבן זיך שוין געהערט אומגערעגטע אויסגעשרייען און דראָ-
גונג קעגן קאָלעקטיוו.

פאגרי מיט טשוטשמאנענקאָן זײַנען איבערגעגאנגען פון
אײַן רעדל צום צווייטן און האָבן אַרױסגעטרעגן זײַער געדאַנק.
— מע דאַרף דורכטרייסלען פא דאַרבאַנען!

די רעדלעך האָבן זיך פאַרגרעסערט, די אומרעגונג האָט געש-
טיגן. טשוטשמאנענקאָן האָט זיך געשעפטשעט מיט באגריען און
זיך אונטערגענומען אָנפירן מיטן אוילעם, ער האָט זיך אָפגע-
שטעלט לעבן דעם גרעסטן רעדל מענטשן און האָט געשריען:
— גוטע לײַט! אזעלכס האָט זיך נאָך איך אונדזערע צײַטן
ניט פאַרלאָטן, קײַן מאכט האָבן מיר ניט, טאָ לאָמיר, דער
גאַנצער אוילעם עפעס טאָן. לאָמיר גײַן טרייסלען דאַרבאַנען
און פאַנגלייך מיט אים אויך די איבעריקע קאַלעקטיוושטשי-
קעס. ווי פאַלד מע רעדט— איז דאָך עפעס דאָ.

דאָס איז געווען גאַנצ גענוג. דער גאַנצער האַמויג האָט
זיך אַ לאַז געטון נאָכן אלטן. אפּן וועג זײַנען צוגעשטאַנען
נאָך מענטשן, און צו דאַרבאַנס שטוב איז געקומען א האלב דאַרפ.
צום אָנהייב האָט זיך דאַרבאַן צעשריען און האָט ניט
אַרײַנגעלאָזט איך שטוב ארײַן. ער איז געשטאַנען אפּן שוועל,
האָט זיך געזידלט, האָט פירגעהאַלטן די פישערס. ער האָט
אָבער צווישן אוילעם ניט געפונען קײַן מיטפילנדיקע בליקן
און האָט דערפילט טויבע דראָנגען. האָט ער א מאכ געטון
מיט דער האנט און האָט אויסגעשפּיגן. סײַז פונקט אָנגע-
גאַנגען די דאַרפישע לערערן, שוין אַן אלטינקע, צעקנייט-
שטע פאַבינקע. זי האָט זיך אויך געוואָרפן אײַנרעדן דעם אוילעם.
— כאוויירימ, אפּן ברעג וועט מען דאָך פון אונדז לאבן,
האָט זי געזאָגט— מע דאַרף מעלדן דער מיליציע איך דאַרפ-
ראט וועגן קינד, מע טאָר דאָך זיך אליין ניט שאפן.

קײַנער האָט זי ניט געהערט. די פישערס האָבן זיך ארײַן-
גערוקט צו דאַרבאַנען איך שטוב ארײַן, אַנדערע האָבן זיך
געוואָרפן צום שאָכן, אויך א קאַלעקטיוויסט.
דאַרבאַן האָט ניט פאַנומען די לאגע. ער איז צוגעגאַנגען
צו מאַקריען, וואָס איז אויך דאָ געשטאַנען און האָט אים א
שעפטשע געטון:

— דו זעסט, וואָס ס'טוט זיך. איך זאל ניט דערלעבן אראָפּ פֿון מיין אָרט, אויב דאָס זינען ניט די באלעגופישע שטיק-לעך. לויפ גלייך קיין סטאַקאָפּאן אין דאָרפראַט. דאָרט איז סאַמסון— אונדזער באַפולמעכטיקטער. זאל ער נעמען דעם פּאַרזיצער פֿון דאָרפראַט, א מיליציאָנער און קומען גלייך אהער. ס'קאָן זיך טרעפֿן אַן אומגליק, וואָס מע וועט דערנאָך ניט אימשטאַנד זיין צו פאַריכטן. דערצייל זיי וועגן אלץ.

מאָקרי האָט מיט אלע קויכעס זיך געלאָזט לויפֿן. די פישערס האָבן גאָרניט געפֿונען באַ דאָרפֿאַנען און האָבן געשרייען, מע זאל גיין באַזוכן א צווייטן קאַלעקטיוויסט. אַבער דער אלטער טשוטשמאַנעקאַ האָט אריינגעגעבן אַ נייעם געדאַנק.

— זיי וועלן דען האַלטן אין שטוב? אין יאמ דאַרפֿ מען זוכן. דאָרט זינען פאַרשאַטן די קאַלעקטיווע נעצן, האָט מען עפּשער דאָס קינד אויך דאָרטן פאַרשאַטן. קעדיי די פיש פאַרנאַרן. דער אוילעם האָט זיך אָנגעכאַפּט אָן די רייד. ער האָט אופֿ-גערעגט געפרומט. די ערשטע האָט זיך אַ וואָרפֿ געטון פֿון דאָרפֿ אָניסקאַ, נאָך איר א צוויי צענדליק פישערס, וויבֿער און מענער. אז זיי זינען שוין געווען אפֿן ווייס-בלישטשענדיקן אייז, — האָט דער שטורעם-ווינט צו אינדערפֿרי זיך אַינגעשטילט, און ס'האָט שוין ארויסגעשײַנט די זון. — האָבן זיך אוועקגעלאָזן נאָך אסאַך פאַרינטערערטירטע. אייניקע קאַלעקטיוויסטן מיט דאָר-באַנען בעראָש האָבן זיך אָן דעם אָנגעכאַפּט.

— קומט, לאָמיר זען, איר וועט זיך איבערצייגן, אז איר זינט נאַראָנימ.

באַם ברעג האָט האָרפינע אָפּגעשטעלט באַגרייען. דער באַ-לעגופֿ איז נאָך ביז איצט ניט געווען אינדערהיים. דאָס וויבֿ האָט אים פאַרזאָרגט געמאַלדן:

— אונדזער טימאַש איז פֿון נעכטן ערגעץ ניט געבליבן. באַגרייען קריכט ניט אין קאַפּ דאָס באַטראַקל. ער איז פאַר-כאַפּט מיט זיין זאַך. ער האָט פאַרגעסן נעכטיקע פּראָטימ און האָט גלייך אַ זאַג געטון:

— עפּשער בא דער מוטער? דו ביסט דאָרט געווען?
האַרפינען איז דאָס גאַרניט געקומען אפּן זינען, און זי
האַט זיך אויסגעקערעוועט אין דאָרפ אריין.
אינ א האלבער שאַ ארומ איז אַניסקע מיט די פאָדערשטע
פישערס שוין געווען דריי קילאָמעטער פונ ברעג, וווּ ס'זינען
געווען פארשאַטן די קאַלעקטיוויסטישע נעצן. פונ סאַמע ברעג
אַן ביז יענעם אָרט האָבן גרופעסווייז און איינציקווייז גיב
געשפּאַנט ניגיריקע. דער אלטער טשוטשמאַנענקאַ האָט באלד
אַנגעהויבן גיבן אַנווייזונגען. מע האָט אָפּגעטשעפעט דעם
קויטיקן אנקער נעבן דער ערשטער פּאָלאַנקע, פונ דער צוויי-
טער האָט מען אַנגעכאַפט די שטריק, און מע האָט זי אַנגע-
הויבן שלעפּן. אינ א וויילע ארומ האָט זיך דערהערט אן איבער
מענטשלעכער שרעקלעכער געשריי און שפעטער א וויילע האָט
באגרי מיט בייזער האנאָע אויסגעשריגן:

— אַט, בירגער, וואָס אונדזערע קאַלעקטיוון זינען!...
אפ זינע הענט אפ א האטשעק פונ די נעצן איז געהאנגען
אניאומבאוועגלעכ בלוי-ראבער קערפער פונ א קליין קינד. א
שרעק האָט ארומגעכאַפט אלע ארומיקע. זיי האָבן געשוויגן.
אינ א וויילע ארומ האָט זיך אַניסקע א וואָרפ געטונ צום קינד
מיט א שניידנדיקן וואַיען, האָט עס אָפּגעטשעפעט פונ האט-
שעק און האָט מיט א יאָמער צוגעדריקט עס צום הארצן. דאָר-
באן האָט זיך א ריט געטונ צו דער פּאָלאַנקע, דערנאָך איז ער
מיט א טויט-בלאַטן געזיכט אָפּגעשפרונגען אפצוריק. פונ זיין
מױל האָט זיך ארויסגעכאַפט א כריפענדיקער רעווע.

— ווער האָט עס געטונ?

די וואָס זינען נאָך ניט צוגעגאַנגען צום אָרט, וווּ די נעצן
זינען געשטאַנען, האָבן באמערקט, אז דאָ קומט פאָר עפעס
אומגעוויינלעכס. האָבן זיי אַנגעהויבן לויפן, און באלד האָט
זיך נעבן דער פּאָלאַנקע צונויפגענומען אן אוילעם. אלע האָבן
זיך געשראַקן, געוויקעט.

— דאָס האָבן די פארשטינקענע קאַלעקטיווּשטיקעס געטונ,
שלאַג! — האָט באגרי מיטאַמאַל בייז אויסגעשרייען.

עמעצער האָט א זעצ געטונ סאַלאַכענ, אייניקע האָבנ זיכ
א וואָרפ געטונ צו דאָרבאנענ. די מער באקלערטע אָבער
האָבנ אָנגעהויבנ פאנאנדערנעמענ.

— דאָס דארפ מענ ניט טונ, פריער פאר אלצ באדארפ מענ
פאנאנדערפרעגנ.

— גיב אהער די סאָוועצקע וולאסט, זאָל זי א קוק טונ, —
האָט דער אלטער טשוטשמאנענקאָ אויסגעשריענ.

דערוויל איז פונ דער זיט פונ דאָרפ אָנגעפאָרנ אינ א
שליטנ עפעס א מענטש. ער האָט זיכ אראָפגעכאפט פונ שליטנ
אונ איז צוגעלאָפנ צום אוילעם. אז ער האָט דערזענ דעם
בלאטנ דאָרבאנענ, האָט ער זיכ דורכגעשפארט צו אימ, האָט
זיכ אָנגעבויגנ אונ האָט עפעס שטיל געזאָגט. אלע האָבנ זיכ
ארום צעהודעט מיט פיינטשאפט:

— דאָס איז דאָכ אויב א קאָלעקטיוושטשיק פונ פראַקאָפּיוו-
קע. זע, מע רעדט זיכ עפעס צונויפ, אלעמענ דערפרעגנ!
דער אוילעם האָט זיכ צעפאָכעט מיט די פויסטנ אונ מיט
רויטע צורעס זיכ א לאָ געטונ צו דאָרבאנענ.

— מע דארפ ניט פאנאנדערפרעגנ, ווארפט אימ אינ פאָלאָנ-
קע, — האָט באגרי ווידער אויסגעשריענ.

דער וואָס איז אָנגעקומענ, האָט זיכ פארלאָרנ געדרייט,
האָט זיכ באמיט עפעס זאָגנ, נאָר די געשרייענ האָבנ אימ
געשטערט.

דערנאָכ האָט דער גאנצער אוילעם זיכ מיטאמאָל צערע-
וועט, פונקט ווי לויט א באפעל. זיי האָבנ א וואלגער געטונ
סאַלאַכענ, דאָרבאנענ.

אָט-אָט וועט געשענ אונ אומגליק. ערשט א נייע געשעעניש:
מיט צעפאטלטע האָר אפ דעם ניט צוגעדעקטנ קאָפ איז צום אוי-
לעם אָנגעלאָפנ די דארע נעשטשאדימיכע. זי האָט אויסגעש-
טרעקט די הענט צום אוילעם. האָט זיכ פארכלינעט מיט טרערנ
אונ האָט מיט ייעש געשריענ:

— מיינ טימאָש איז אויב ניטאָ. דאָס יינגל איז ערגעצ פאר-
פאלנ געוואָרנ, געפינט אימ, גוטע מענטשנ!

דער אוילעם איז אפ א ווילע פארגליווערט געוואָרן. עמע-
צער האָט א געשריי געטון:

— נעמען זיך שוין, הייסט עס, קאַלעקטיוושטשיקעס ניט
נאָר פאר קליינע, נאָר פאר גרויסע אויך. זוכט, ברידער, ווייטער.
די פישערס האָבן אָפגעלאָזן סאַלאַכען מיט דאַרבאנען און
האָבן זיך א לאָז געטון צו די פּאַלאַנקעס ציען די נעצן. דער
פישער פונ פּראָקאַפּיווקע האָט געוואָלט אויסנוצן דעם מאַמענט.
ער איז צוגעלאָפּן צום שליטן, מע האָט אים אָבער באַמערקט
דעריאָגט און א וואלגער געטון אפּן אַיז:

— ווהינ? דאָ זאָלסטו ווארטן אפּ דיין פינצטערן כּיילעק.
נעשטשאַדימיכע האָט געיאָמערט און האָט מיט געבעט אויס-
געשטרעקט די הענט אינדערהויך. ווייט און דער זייט איז
ווי א שיקערע אומגעאנגען אָניסקע קאָראַטקאָוע, צוגעדריקט
דאָס קינד צום פרוסט און אומענטשלעך געוואָיעט.
די פישערס האָבן זיך צעלאָזט אינדערלענג פונ אלע פּאַ-
לאַנקעס און האָבן זיך פארכאפט מיט דער ארבעט. די, וואָס
האָבן געהיט די קאַלעקטיוויסטן, האָבן אויך מער געקוקט אינ
זייער זייט. קיינער האָט ניט באַמערקט ווי פונ טשערעקוטקע
האָט אהער געיאָגט א רייטער.

אזער איז שוין געווען גאָר נאָענט, האָט עמעצער אויסגעשרייען:
— מיליציע!

די לעצטע פישערס האָבן אויסגעדרייט די קעפּ. אויך פונ
אנדערע פּאַלאַנקעס האָט מען באַמערקט דעם רייטער, איז מען
צוגעקומען נעענטער, און מע האָט זיך צונויפגעקליבן אינ א
ראָד. דער מיליציאָנער איז צוגעלאָפּן צו די לעצטע פישערס
און האָט אויסגעשרייען:

— וואָס איז געשען? וואָס האָט זיך דער אוילעם צונויפגע-
קליבן אפּן יאמ? דער אלטער טשוטשמאנענקאָ האָט זיך ארויס-
גערוקט פּאַרויס:

— אהא, מאכט, מיר דארפן דיך טאקע האָבן.
— די קאַלוירטשטשיקעס האָבן דערשטיקט אַקיינד, — האָט
באָגרי אונטערגעכאפט.

מע האָט דעם מיליציאָנער ארומגערינגלט פון אלע זייטן
און, איבערשלאָגנדיק איינער דעם אנדערן, האָט מען אָנגעהויבן
דערציילן וועגן די געשעענישן.

— וווּ איז דאָס קינד? — ווייזט עס אהער, — האָט דער מילי-
ציאָנער באפוילן. עטלעכע פישערס זיינען צוגעלאָפן צו אָניסקען.
סאָלאַכען און די איבעריקע קאָלעקטיוויסטן איז געוואָרן
גרינגער אפן האַרצן. דער טויט־שרעק איז אראָפּ פון זייערע
פענעמער. דאָרבאן האָט ביי א שפּי געטונ. דער פראַקאָפּיוו-
סקער פישער איז צוגעגאנגען צו אימ:

איצט הייב איך אָן פארשטיין אלץ, איצט איז פאר מיר קלאָר,
אז דאָס איז זייער ארבעט. אָט אפאנעמעס! — האָט ער עמעצן
אויסגעזידלט.

— דאָרבאן האָט אָפּער ניט געהערט, וואָס דער פישער רעדט
צו אימ, ער האָט דערוועגן סאמסונען, וואָס איז אָנגעפאָרן אפ א
שליטן צוזאמען מיטן פאָרויצער פון סטאָקאָפּאנסקער דאָרפראט
און האָט זיך געזילט זיי אנטקעגן. דער פראַקאָפּיווער פישער
האָט דערוועגן נעשטשאדימיכען, וואָס האָט מיט א יאָמער עפעס
געבעטן באמ מיליציאָנער. איז ער צו איר צוגעלאָפן און האָט
זי אָפּגעפירט אָן א זייט.

— בארויק זיך וויבאל, דיין יינגל לעבט און געפינט זיך
אין פראַקאָפּיווקע.

— נעשטשאדימיכע האָט א קוק געטונ אפן פישער און
האָט זיך ניט געגלויבט.

— ער לעבט?

— נו, יאָ.

אן איבערמענטשלעכע פרייד האָט זיך אָנגעצונדן בא דער
פריי אינ די אויגן. זי האָט א כאפּ געטונ דעם פישער בא דער
האנט און האָט הייס אויסגעשרייען:

— וווּ איז ער, פיר מיך באלד אהיין!

דער פישער האָט בארויקט נעשטשאדימיכען, און איז נאָכגע-
לאָפן נאָך דאָרבאנען. לעבן שליטן האָט ער אַיילנדיק דער-
ציילט סאמסונען און דעם פאָהיצער פון דאָרפראט:

— דאָס איז פאָרגעקומען באַנאכט. איינער פון אונדזערע קאָלעקטיוויסטן, וואָס וווינט באַם סאַמע ברעג, איז אַרויס אינ-דרויסן. ער הערט זיך צו— עפּעס אַ געשריי פון יאַם, ווי ס'זאָל וואַיען אַ הונט אָדער אַ שאַקאַל. ער הערט זיך ווייטער איינ-פונקט ווי אַ קינדערש געוויינ, און דאָ פאַרקלעפט דער שניי די אויגן. מע זעט גאַרניט. האָט ער אַ כאַפּ געטונ אַ שטעקן און איז אוועק נאָכן געשריי נאָך. גיך האָט ער אינ טונקלעניש דערזען אַ יינגל. דער פישער האָט זיך צו אימ אַ לאַז געטונ, דאָס יינגל אַנטלויפט. ער האָט זיך, ווייזט אויס, שטאַרק איינ-געמיט, ווייל דער פישער האָט אימ גיך געכאַפט. ער האָט אימ געפראַכט אַהיימ, האָט מיך אַ רופּ געטונ. מיר האָבן אינצווייען אימ אָנגעהויבן אויספרעגן און קאַנען גאָר ניט פאַרשטיין. דאָס יינגל וויינט, דערמאַנט אלץ באַגריען מיט טשוטשמאַנענקאַן. אז זיי זינען אוועק צעוואַלגערן דעם קאָלעקטיוו, און ער, האָט נאָך זיי נאָכגעשפירט, דערנאָך האָט ער זיך דערשראָקן און איז אַנטלאָפן... פאַרשטייט זיך, ווער קען ניט אייער באַג-ריען מיט טשוטשמאַנענקאַן. האָבן מיר זיך אָנגעשטויסן, פונ-וואַנען איז דאָס יינגל. מיר האָבן אימ אָנגעטרונקען מיט טיי און געלייגט שלאָפן, און אינדערפרי בין איך אוועקגעפאָרן קיין טשערעקוטקע. איך הער אפן באַרג— ס'האַט זיך געטראָפן אַן אומגליק. איך זע— מענטשן אפן יאַם, האָבן איך אהער פאַרקע-רעוועט. דערנאָך האָבן איך שיר אליין דעם קאַפּ ניט אָנגעוויירן. איצט איז מיר אלץ קלאָר. דאָס טויטע קינד— דאָס איז טשוטש-מאַנענקאַס מיט באַגריעס אַרבעט.

דער פאָרויזער פון דאָרפראַט האָט זיך געייצעט מיט סאַמ-סונען און מיט דאָרבאַנען, האָט אַ רופּ געטונ דעם מיליציאַ-נער, וואָס האָט אויסגעפרעגט אַ פישער און איז געווען אַרומ-גערינגלט מיטן אוילעם. דער מיליציאַנער האָט אויסגעהערט דעם פאָרויזער, האָט זיך אויסגעדרייט צום אוילעם. ער איז צוגעפאָרן צו טשוטשמאַנענקאַן מיט באַגריען, וואָס זינען געש-טאַנען איינס נעבן אַנדערן, און האָט זיי שטרענג געזאָגט:

— איר זינט אַרעסטירט, גייט נאָך מיר!

דער אוילעם האָט צעטומלט אַן אויקע געטונ און האָט זיך
שטאַרק געווונדערט.

— מיט וואָס פאַר רעכט! דאָס איז ניט ריכטיק! אַרעסטיר
די קאָלעקטיוו־שטיקעס— האָט באַגרי געפרווט פּראָטעסטירן.
ער האָט באַגעגנט דעם מיליציאָנערס שטרענג פּליק, איז ער
אַנשווינג געוואָרן און האָט אַראָפּגעלאָזט דעם קאַפּ — — —

יענעם טאָג האָט טימאָש אַ פּריילעכער דערציילט באַ זיך
אינדערהיים דעם פּאַרזיצער פּונ דאַרפראַט וועגן דעם, ווי ער
האָט געהערט אפּן אויווּן טשוטשמאַנענקאַס און באַגרי־עס
שמועס. ווי ער איז אופּגערעגט געוואָרן, ווי ער האָט זיי נאָך־
געשפּירט אפּן יאַמ און דערנאָך זיך דערשראָקן און אַנטלאָפּן.
צום סאָפּ האָט ער שטיל געזאָגט:

— זיי האָבן געוואָלט צעוואַלגערן דעם קאָלעקטיוו, האָט
מיר זייער באַנק געטונ. דער קאָלעקטיוו וועט קויפּן אַ גרויסן
דאַמפּער און איך וועל...

דאָס ייַנגל האָט זיך באַגעגנט מיט דאַרבאַנס מיטפּילנדיקן
פּליק, האָט ניט געענדיקט און האָט זיך פאַרויטלט.

נעשטשאַדימיכע איז געזעסן אין ווינקל. האָט געהערט דעם
זונס דערציילונג און פּונ אימ ניט אַראָפּגענומען אירע אויגן
פּול מיט ליבע. אָפּטמאָל האָט זי אַ פּריילעכע, אַ גליקלעכע
געשאַקלט מיטן קאַפּ.

טשוטשמאַנענקאַ און באַגרי האָבן זיך לאַנג ניט געאַקשנט.
זיי האָבן דערציילט, ווי איינע פּונ דעם אַלטנס שנוּר האָט אָן־
געטרונקען אָניטקען אפּ דער סודעלע. דערנאָך האָבן זיי אַרויס־
געגאַנוועט דאָס קינד און עס דערשטיקט. און איידער זיי האָבן
זיך געלאָזט גיין צום יאַמ, זיינען זיי אַריין אויסטרינקען, זיי
זאָלן ווערן דריסטער און דאָס קינד האָט מען איבערגעלאָזט
אין באַגריס שטעלכל. זיי האָבן דאָס אַלץ געטונ צוליב דעם,
מע זאָל דערנאָך אַרוּפּוואַלגערן די שולד אפּ די קאָלעקטיוו־
וויסטן און אָנרײַצן די פּישערס קעגן זיי. און זיי האָבן פאַר־
צײַטנס פאַרשפּרייט אַזעלכע יעדײַעס...

א י נ נ י י ע מ ו ו ע ג

א ווארעמער אָטעם פֿון גארבי*) האָט געלאשטשעט דעם
פֿרייטן אייזיקן יאמ. פֿון דעם גלעטן האָבן זיך אפֿן אויבערפֿלאַכ
אומעטום אפֿן אייז באוויזן טרערן — צעגאנגענע ערטער. דער-
נאָך איז מיטאמאָל אָנגעפֿלויגן א שיראָקא**). האָט צעקלאַפֿט
די ווינטערדיקע קייטן אפֿן יאמ, האָט זיי צוזעצט אפֿ שטיקלעך
און האָט זיי צעטראָגן אפֿ אלע זייטן. און ווידער האָבן זיך פֿרײַ
געהודעט בלוי- בלישטשענדיקע, אייביק- באוועגלעכע כווא-
ליעס.

געווען איז דאָס פֿארנאכטלעך. דער פֿריענדיקער פֿרילינג
האָט שוין אפֿ דער יאפֿאָשע גערויכערט מיט ווארעמקייט, דער
יאמ אָבער האָט נאָך געאָטעמט מיט בייזער קעלט. ס׳האָט געפֿ-
לאָזן א גרעגא***).

אפֿ טשערעקוטקער האפֿן, עטוואָס ווייטער פֿון ברעג האָט
צוגעשווארטעוועט א גרויסע צוויי-זעגלדיקע מאָטאָר-שיפֿ.
א גאנצע צייט זיינען פֿון ברעג אָפֿגעשווומען שיפלעך, וואָס
האָבן אפֿן דאמפֿער אריבערגעפֿירט האטשעקעס, נעצ-מאטערי-
אלן. אייניקע פֿרויען האָבן געהאַלפֿן אָנלאָדן די שיפלעך.
צווישן זיי נעשטשאַדימיכע אלצ אזא הויכע און א דארע, נאָר
אפֿן געזיכט האָבן זיך שוין עטוואָס אויסגעגלייכט די קנייטשן,
און אירע אויגן האָבן אפֿסנײַ געפֿינקלט. מע האָט אין
זיי ניט געזען די אמאָליקע זאָרג, אין זיי האָט איצט געשײַנט
א שטילער גליק.

אָט האָט די פֿרוי אויסגעגלייכט דעם רוקן. ניט ווילנדיק
איז איר בליק געפֿאלן אפֿן דאמפֿער, און זי האָט אפֿן פֿאַרט בא-
מערקט דאָס קליינע באַקאנטע געשטאלט.

(*) גארבי — א דאָרעס-פֿירערדיקער ווינט.

(**) שיראָקא — א דאָרעס-פֿירערדיקער ווינט.

(***) גרעגא — אזא ווינט.

אינ אירע אויגן האָט נאָכ אויסדריקלעכער געשיינט א פריי-
דיקער גליק. אז זי האָט זיך ווידער אָנגעפויגן צו דער אר-
בעט, האָט זי ניט געזיפצט ווי אמאָל.
איצט זאָרגט זיך ניט נעשטשאדימיכע גאנצע נעכט, ווייל
דער געדאנק, וואָס ס'האָט איר אמאָל אופגעגעבן דאָרבאן, איז
פארווירקלעכט געוואָרן:

— אינ קאלעקטיוו וועלן מיר ניט פארפאלן ווערן...
אפן דאמפער האָט מען אופגעהויבן דעם אנקער. עטלעכע
קאלעקטיוויסטן האָבן אָנגעשטרענגט אלע קויכעס און האָבן
געשלעפט דעם גראָבן אייזערנעם קאנאט פונעם אנקער. טימאָש
האָט געוואָלט ווייזן, ווי ער סטארעט זיך, האָט ער אויך אָנגע-
כאפט פאר אן עק שטריק און האָט געשלעפט מיט אלע קויכעס.
דאָרבאן, וואָס איז געווען א שקיפער אפן דאמפער, האָט עס
דערזען און האָט ווייך באמערקט דעם יינגל:
— ווארפ אוועק, טימאָש, דאָס איז ניט פאר דיר קיין
ארבעט.

דאָס יינגל איז אָפגעגאנגען אָן א זייט און האָט זיך פאר-
זאָרגט. דאָרבאן האָט אימ אונטערגעגעבן מוט.
ס'מאכט ניט אויס, ס'וועט פאר דיר זיך אויך געפונען אר-
בעט. אניט צו וואָס וואָלט איך דיך גענומען פאר א מאטראָס.
אָט איצט לויפ און צינד אָן די לאמטערנס.
מע האָט געגעבן טימאָשן שוועפעלעך, און ער האָט זיך
ווי א קאצ ארופגעדראפעט איבערן שטריק לייטער אפן אויבער-
שטן זעגל-בוימ און ניט געקוקט דערויפ, וואָס דער גרעגאָ האָט
שוין שטארק געבלאָזן, האָט ער געשיקט אָנגעצונדן די שיין.
דאָסזעלבע האָט ער געטון אפן אונטערשטן זעגל-בוימ. דאָרבאן
האָט אימ געלויבט:

— אָט זעסטו, און דו האָסט זיך געזאָרגט. ס'וועט זיין
ארבעט, מירן זיך שטעלן פאנגען, וועסטו רייניקן די פיש,
וועסט זי אָראָפנעמען פון די האטשעקעס.
דער מאָטאָר האָט גערודערט, און די שיפ האָט זיך געלאָזט
פאָרויס אינ אַ נייעם אומגעוויינלעכע וועג. ביז איצטער האָט

א מאר'ופאלער נעפמאן אפ דער שיפ אריבערגעפירט מאסע
און האָט אָנגעשלאַנג קעשענעס מיט געלט, און איצטער מוז
זי דינען די קאַלעקטיוויסטן אפ פישפאנג.

דער גרעגאָ האָט געפלאָזן. אפ די הויכע כוואליעס האָבן
ווייסע קעמעלעך געשטיפט. די שיפ האָט זיי פאנענדערגעשניטן
און האָט זיך קוימ-קוימ געהוידעט.

טימאָש איז געשטאנען אפן פאָדער-טייל און האָט געקוקט
אפן יאמ מיט א פארטראכטן בליק. אָט איז פונפאַרנט אויסגע-
וואקסן א הויכע כוואליע. דאָס יינגל האָט ניט ווילנדיק פאר-
זשמורעט די אויגן און האָט זיך דערמאָנט אָן יענער מינוט, אָן
דעם טאָג, ווען זײַן פאָטער איז אומגעקומען, ווען ער האָט
מיט ייעש געקוקט אפ פונקט אזא כוואליע. דאָס הארץ איז אפ
א וויללע פארשטאַרבן געוואָרן. ער האָט א שטארקן ציטער גע-
טון און האָט אופגעעפנט די אויגן. די הויכע שוימיקע כוואליע
האָט זיך צעבראָכן אין קיל און איז ניט געבליבן, און די שיפ
האָט זיך נאָר עטוואָס א הוידע געטון, דעם יינגלס פאָנעם האָט
זיך גלייך אויסגעלייטערט, די קלייען זינען פון אימ אראָפּ,
ס'איז שענער געוואָרן.

א ווילדע פרייד האָט אימ ארומגעכאפט. זינע טרוימען
האָבן זיך פארווירקלעכט. ס'האָט זיך געוואָלט שרייען, אלעמען
דערציילן וועגן דער פרייד. ער האָט זיך אויסגעדרײט ארומ
און ארומ—קיינער איז ניט געווען אפן דעק. אלע זינען אריי-
געקראָכן אין קובריק. נאָר שטיפערעשע פונקען האָבן זיך צע-
שאַטן אינדערקופטן פונעם רודערערס ליולקע אפ דער פאָדער-
טייל פון שיפ.

דעמאָלט איז טימאָש שטיל צוגעגאנגען צו א הויכן, גראָבן
זעגל-בוימ און האָט מיט ליבע ארומגענומען דאָס פייכטע האַלץ.
ער האָט, פונקט ווי די שיפ, אָנגעהויבן א נייעם לעבנס-
וועג.

אִינְהַאֲלֵט

<p>3</p> <p>18</p> <p>26</p> <p>39</p> <p>49</p> <p>59</p> <p>69</p> <p>78</p> <p>88</p> <p>98</p> <p>107</p> <p>119</p>	<p>דער יאמ אזו פאריקסעמט</p> <p>דעם פישערס אומגליק</p> <p>אינ לעבן</p> <p>אם א ניי קריס</p> <p>א טרעמד שטיקל ברויט</p> <p>באלעגומישע שפיצלעך</p> <p>הינטן הארמטיקע, הינטן פריילינדיקע</p> <p>בערודער</p> <p>אנהייב פון נייעם לעבן</p> <p>אינ באנאכטיקער סינצטערניש</p> <p>פראווקאציע</p> <p>אינ נייעם העג</p>
--	---

5198

ЄВРЕЙСЬКОЮ МОВОЮ
І. Андрієнко
У НОВИЙ ШЛЯХ

НА ЄВРЕЙСЬКОМ ЯЗЫКЕ
И. Андриенко
В НОВЫЙ ПУТЬ

Українське Державне Видавництво
Надменшостей при Президії ВУЦВК'у
„Укрдержнадменвидав“